

KOL: PLAY

בס"ד. מגזין קול פליי
לתרבות ומוזיקה יהודית
ירחון מס' 4 : חשוון תשפ"א

יוסי רוזנשטיין

הצייר היהודי הבינלאומי
צייר ב-22 ציורים שונים
את קבר רחל, והחליט
שלא למכור את המקור

בית נאה
מדור חדש
לניצוח הבית

עונת החתונות

איך זה נראה בזמן הקורונה?

מקהלת הילדים החדשה

המנצח של "חסידימלעך" מספר

מקהלת הילדים הוותיקה

המנצח של "צליל וזמר" נזכר

שינוי המגמות בתעשיית המוזיקה

ארי המניק בטור מסכם

26 שנים אחרי

נדרה קרליבך בטור מרגש

משרד התרבות

עם הרב צביקה כהן

ויזמרון לך

המוזיקאים שהפיקו את ניגוני
כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג זצ"ל,
מספרים על לחני הקודש,
והחשיבות שראה האדמו"ר
בשימור הנגינה החסידית

ישי ריבו

רגע לפני שעמד
בפני פריצה
בינלאומית ומסע
הופעות ענק,
הגיעה הקורונה
ועצרה הכל. אבל
עם כל הברקסים,
עדיין הצליח
ישי ריבו לקטוף
את כל התארים
האפשריים
במצעדי סיכום
השנה, ואפילו
להוציא אלבום
לייב חדש. **אז מה
הסוד שלו?**

פנחס ביכלר

מונה רוזנבלום

הרב שלמה טויסיג

הרה"ג ישראל מאיר לאו

לאור ההצלחה הכבירה של סדנת חשוון
עכשיו ההרשמה לסדנת הנחיית הורים חודש כסליו

הסופר חיים ולדר

בסדנת חינוך מיוחדת
שכוללת 4 מפגשים בזום

ב מפגש כ-45 דק' ו-15 דק' למאות ותלמידות

דבורי הפסנתר

הסדנא תערך אי"ה במהלך חודש כסליו תשפ"א
בימי שלישי בשעה 21:00

שיקום
סמכות הורית } 3
מפגש

יום ג' | ט"ו כסליו | 01.12.20 | 21:00

המתכון המושלם
לנפש בריאה } 1
מפגש

יום ג' | א' כסליו | 17.11.20 | 21:00

שיטת ההתנגדות
הבלתי אלימה } 4
מפגש

יום ג' | כ"ב כסליו | 07.12.20 | 21:00

הדרך להשפיע
בלי לכפוע } 2
מפגש

יום ג' | ח' בכסליו | 24.11.20 | 21:00

עלות הסדנא רק 200. לזוג/יחיד לכל 4 המפגשים

סדנאות
חינוך

חיים ולדר

וואטסאפ: +972-3-5618722

WWW.CHAIMWALDER.CO.IL

מרכז
אבחון
אמון ופיתוח

פאגי מזמין אתכם להתאזן מחדש

**פותחים חשבון בפאגי ונהנים מחבילת הטבות
ייחודית שתעזור לכם להגיע לאיזון כלכלי**

**ייעוץ פיננסי חינם
ע"י יועץ כלכלי מומחה²**

**פטור מעמלות
ל-10 שנים¹**

מעמלת ערוץ ישיר ועמלת מינימום

**הלוואה עד 100,000 ₪
בריבית אטרקטיבית³**

בחשבון בו מופקדות שתי משכורות
בסכום כולל של 10,000 ₪ ומעלה

**הלוואה עד 30,000 ₪
ללא ריבית³**

בחשבון משותף בו מופקדות שתי משכורות

**חדש! פתיחת חשבון
ביישומון פאגי⁵**

**קביעת פגישה בסניפים
דרך האתר או 3360*⁴**

פאגי
הבנק הבינלאומי

pagi.co.il

ההטבות יינתנו ללקוח חדש בבנק הפותח חשבון פרטי (לא עסקי) ועומד בתנאים המפורטים לגבי כל אחת מההטבות. ¹ מבצע הטבה בעמלות מותנה בהפקדת משכורות חודשיות בסכום כולל של 3,000 ₪ ומעלה, וכפוף לתנאים המפורטים בטופס המבצע. ² הייעוץ הכלכלי יינתן ע"י גורם חיצוני ואין הבנק אחראי לתוכנו ו/או לפעילות המבוצעת במסגרתו, לרבות נטילת אשראי ו/או ביצוע השקעות. ³ אין לראות בפרסום זה משום הסכמה או התחייבות למתן אשראי כלשהו. אשראי יוענק בכפוף לשקיקול דעת הבנק ולהמצאת ביטחונות לשביעות רצונו. אי עמידה בפירעון הלוואה עלול לגרום חיוב בריבית פיאורים והליכי הוצאה לפועל. ההצטרפות לתכנית/למבצע כפופה לשקיקול דעת הבנק. ההטבות כפופות לתנאים המפורטים במסמכי הבנק וכן להסדרים הנהוגים בבנק. ההטבות ניתנות לניצול פעם אחת בלבד, ובמהלך 10 שנים ממועד ההצטרפות לתוכנית פאגי קצבי. אין כפל מבצעים ואין מעבר ממבצע למבצע. הבנק רשאי לשנות את תנאי ההטבות או להפסיקן בכל עת. ⁴ מיועד ללקוחות המנמנים לשירות פאגי און ליין בעלי הרשאה מתאימה, השירות כפוף לתנאים המלאים המפורטים במסמכי הבנק ולפי העניין גם באתר pagi.co.il וכן להסדרים הנהוגים בבנק. ⁵ השירות ניתן במכשירים תומכים בלבד ובכפוף לתנאי הבנק ואישורו. ככלל השירות מיועד ללקוחות פרטיים (לא עסקיים), בגירים, שהינם תושבי ישראל בלבד. השירות ניתן לתושבי ישראל שאינם מנהלים חשבון בבנק הבינלאומי.

כ-3 יוצא אני!

ההגרלה הגדולה של עלי שיח
יצאה לדך בפעם השלישית
ולכם מחכים 3 פרסים!

הפרס
הראשון:

דופלקס
ע-נ-ק

2 קומות

כ- 150 מ"ר

חצר ענקית

נוף פנורמי לכנרת

הפרס השלישי:

שופינג

כרטיס אשראי טעון
10,000 ₪

בתוספת
1 ₪
לחודש בלבד

הפרס השני:

30,000 ₪

בתוספת
2 ₪
לחודש בלבד

*5584

בהוצאת הרבנים:
מצווה
לתרום מעשר

8000
משתתפים
בלבד!

לקבלת הקטלוג המלא במייל: as.duplex2020@gmail.com

עלישיח
בית מיוחד לאנשים מיוחדים

זה מושלם גם מהבית

במיוחד בימים אלו, כללית מושלם עושה הכל כדי להעניק את מיטב השירותים המשלימים עד הבית

 ייעוץ וידאו עם רופא מומחה ייעוץ עם רופא מומחה בשיחת וידאו בעלות של 100 ₪ בלבד ללקוחות כללית מושלם	 מעבדה עד הבית בדיקות דם אצלכם בבית ע"י אחות/השיתתפות עצמית של 20 ₪ בלבד ללקוחות כללית מושלם	 ייעוץ תזונתי עד הבית ליווי תזונתי אצלכם בבית עם יועץ/ת לבחירתכם בעלות של 50 ₪ בלבד למפגש ללקוחות מושלם פליטינג	 אימון כושר עד הבית אימון כושר אצלכם בבית עם מאמן/ת לבחירתכם בעלות של 50 ₪ בלבד למפגש ללקוחות מושלם פליטינג
---	---	---	--

אנחנו פה צעד לפני, בשביל הבריאות שלך עם מגוון שירותים נוספים און-ליין:

לשירותכם, עוד מגוון שירותים נוספים באתר כללית

ייעוץ עם רופא ילדים, משפחה ועור בשעות הערב ובסופ"ש

הגשת בקשות מהרופא/מרפאה באמצעות שיחה למרפאה, באתר או ביישומון

זימון תור לשיחה טלפונית עם הרופא האישי באמצעות חיוג למרפאה

כללית

2700* מכל טלפון

חדש! אתר כללית מושלם הכשור. חפשו בנוג' כללית מושלם הכשור בכפוף לתקנון כללית מושלם ופליטינג.

תוכן

18: נעים זמירות

המוזיקאים שעבדו ושרו את הלחנים שהלחין כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג זצ"ל, משתפים ברשמים | יהודה רוזנבוים

26: תוכו רצוף נשמה

ישי ריבו מנסה להסביר את סוד ההצלחה. וגם נותן טיפ לזמרים מתחילים | אהרן אטינגר

33: ניפגש בשמחות

איך נראות חתונות הקורונה מהצד של הבמה? זמרי החתונות מספרים | דניאל שטרן

40: אמנות יהודית

תערוכות בינלאומיות וציור בסגנון ייחודי: יוסי רוזנשטיין מסביר מה מיוחד באמנות שלו | יונתן ריגלר

טורים

10: הגאון רבי ישראל מאיר לאו

12: הרב שלמה טויסיג

14: מונה רוזנבלום

16: פנחס ביכלר

מדורים

8: בקצרה

50: בית נאה

52: נעים להכיר

54: משרד התרבות

55: החודש בתמונות

60: ישראל שומע ומדווח

62: קפיצה לחו"ל

64: אוכל

65: לחיים בשניים

66: החידונים של דוליק

67: דוליק בולש

בעבר היותר רחוק, במשך מספר שנים, פעלו - בשמות שונים - "פסטיבלי הזמר החסידי", שבינם לבין מוזיקה חסידית לא היה דבר. כנגד זה, יזמו מפיקים דתיים את "מצעד הזמירות" ולאחר מכן את "מצעד הזמר החסידי", אירועים בהם ביצעו אמני המוזיקה החסידית דאז שירים חדשים, והקהל התבקש לבחור את השירים הטובים ביותר, כשיצרי המקומות הראשונים זכו בפרסים כספיים.

מרדכי בן דוד, באותו זמן, דיבר בחריפות כנגד "פסטיבלי הזמר החסידי" שנערכו כנגד כל כללי ההלכה, כולל על הבמה, אולם שמח להופיע, כפי שתראו במודעה המצורפת, ב"מצעד הזמירות" שנערך בשנת 79', עליו ניצח המלחין והמעבד מונה רוזנבלום.

בן דוד כמובן הובא, יחד עם פרחי ניו יורק, על תקן הכוכב, ושאר הזמרים, התחרו זה בזה בשירים חדשים. גם אלבום שלם יצא מהמופע הזה. ראו עוד במדור "דוליק בולש".

הפגש

הפעם: למי כתבה התמלילית מרים ישראל, הכי הרבה שירים

שלומי גרטנר
(3 שירים)

אורי דידי
(7 שירים)

בני פרידמן
(5 שירים)

יעקב שוואקי
(8 שירים)

כחה חילים

מצעדי סיכום שנת תש"פ

בחג סוכות שודרו בכלי התקשורת השונים מצעדי סיכום שנת תש"פ במוזיקה היהודית, שאכן לימדו על שינויי מגמה מפליגים למדי. ארי המניק מנתח את התוצאות בטור מיוחד במגזין זה, אבל אנחנו כאן כדי להציג בפניכם את כל התוצאות השונות משלל כלי התקשורת:

קול פליי זמר השנה: 1. ישי ריבו. 2. נפתלי קמפה. 3. מרדכי שפירו. **שיר השנה:** 1. כתר מלוכה - ישי ריבו. 2. כמה טוב ה' - קובי ברומר. 3. אוטוטו - אברהם פריד. **אלבום השנה:** 1. כולנו נלך - בני פרידמן. 2. אנה אלך - נפתלי קמפה. 3. רילקס 2 - אברהם פריד. **מלחין השנה:** 1. אלי קליין. 2. בנצי שטיין. 3. אלחנן אלחדד.

קול ברמה זמר השנה: חיים ישראל. **שיר השנה:** 1. כמה טוב ה' - קובי ברומר. 2. כתר מלוכה - ישי ריבו. 3. כוכבים - איציק דדיה. **פריצת השנה:** יונתן שיינפלד.

כיכר השבת זמר השנה: 1. ישי ריבו. 2. חנן בן ארי. 3. מוטי שטיינמץ. **שיר השנה:** 1. כתר מלוכה - ישי ריבו. נחכה לך - ישי ריבו ונתן גושן. 3. בין קודש לחול - שולי רנד. **אלבום השנה:** 1. אלול תשע"ט - ישי ריבו. 2. כולנו נלך - בני פרידמן. 3. אנה אלך - נפתלי קמפה. **מעבד השנה:** 1. יואלי דיקמן. 2. שרולי ברונר. 3. אלי קליין ואיצי ברי.

כאן מורשת שיר השנה: 1. בין קודש לחול - שולי רנד. 2. כתר מלוכה - ישי ריבו. 3. בזכות התורה - מוטי שטיינמץ.

051-2051076

רוצים לקבל את מגזין "קול פליי" מידי חודש ישירות לוואטסאפ? שלחו את שמכם ל-

למינוי דיגיטלי במייל, שלחו מייל ל- minuy@kol-play.co.il

עורך: חנני בלייך | עריכה גרפית: מגדי שכטר | כותבים ומשתתפים: הרב שלמה טויסיג, מונה רוזנבלום, פנחס ביכלר, ישראל גולדמן,

דודי רובינשטיין, ישראל כהן, יונתן ריגלר, אהרן אטינגר, יואב שורץ, ישראל ברגמן, אלי

הלמן, יוסי אטינגר, דניאל שטרן, הגרי"מ לאו, ארי המניק, נדריה קרליבך

מו"ל: קול פליי - ניזח ברמה בע"מ | מנכ"ל: עו"ד אריאל דרעי | ייזום וניהול: צביקה כהן

מנהל תוכן ושיווק: עוזר דרוק | ייעוץ מוזיקלי: יואלי דיקמן | צלמי מערכת: משה ביטון, נתן איבגי

הפצה: בר פוינט אף סטיל בע"מ | בעשרה: ישי ריבו. צילום: דודי חסון | זיבוטינסקי 7, בני ברק

דוא"ל: magazine@kol-play.co.il | טלפון: 03-5777782 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון

KOL:
PLAY

זה מושלם גם במחיר

כצעד לפני, בשביל הבריאות שלכם
הורדנו עבורכם את הפרמיה החודשית

מאחדת עדיף+שיא	מכבי זהב+שלי	כללית פליטנום	מאחדת עדיף	מכבי זהב	כללית זהב	קבוצת גיל
275	269.75	184.49	129	130.74	78.4	זוג (30) + 5 ילדים
275	269.75	223.19	129	130.74	105.42	זוג (35) + 5 ילדים
306	269.75	240.51	129	130.74	119.04	זוג (40) + 5 ילדים
306	269.75	240.51	129	130.74	119.04	זוג (45) + 5 ילדים

*הביטוח המשלים של לאומית שונה במבנה שלו משאר הקופות, כך שלא ניתן להשוואה.

כללית מושלם מובילה בחיסכון למשפחה החרדית

כללית

מכל טלפון *2700

האם אנחנו עדים לחילופי משמרות בתעשייה, או שמא זו רק הקורונה ששינתה סדרי עולם?

מאז ומעולם עבור חובבי המוזיקה היהודית, המצעד השנתי מהווה חגיגה של ממש. חודשים של יצירה, סינגלים, אלבומים, קליפים והפקות ענק, מתקנים למשדר אחד שאחראי על עיצוב תודעת הקהל. בעידן בו כל זמר חתונות הוא קיסר המוזיקה החסידית ואורגניסט מתחיל הוא נסיך הקלידים, תוצאות המצעד עתידות להכתיר את יורשי העצר בממלכה. דירוג המאזינים מספק מעין ברומטר לתנועות בעולם המוזיקה ומשקף את המגמות העדכניות בכל ז'אנר.

מבט חטוף אל רשימת עשרת הגדולים במצעד 'קול פליי', מעלה שתי תובנות בולטות על השנה שחלפה. הראשונה היא אובדן ההגמוניה. שנים ארוכות התרגלנו לראות בראש המצעדים את השמות הבולטים: מ.ב.ד., אברהם פריד, יעקב שוואקי, אוהד מושקוביץ ועוד. השנה, שמותיהם נעדרו, ואת מקומם בפסגה תפסו הכוכבים הצעירים - ישי ריבו, מוטי שטיינמן, קובי ברומר, נפתלי קמפה ובני פרידמן. היחיד ששמר על כתרו הוא פריד שהצליח גם השנה להמציא את עצמו מחדש עם 'אוטוטו' הרענן והקליל, ומספר דואטים שהותירו אותו רלוונטי כתמיד.

עוד מוקדם לקבוע אם מדובר במגמה מתמשכת ואנחנו אכן עדים לחילופי משמרות בתעשייה או שמא זו רק הקורונה ששינתה סדרי עולם. השנה עתידים להוציא גדולי הזמר אלבומי אולפן שהצלחתם - או כישלונם חלילה - ייתנו תמונת מצב ברורה יותר על עתידה של המוזיקה

החסידי. מה שברור, הכוכבים הבולטים שכבשו השנה את המצעדים, קבעו עובדות בשטח לקראת השנים הבאות.

המגמה השנייה והמסקרנת יותר, קשורה גם היא בעקיפין לנושא. תשעה מבין עשרת השירים הגדולים במצעד, הם סינגלים שבכלל לא מופיעים באלבומים. מלבד 'חראשו' של בני פרידמן, כל הלהיטים הגדולים של שנת תש"פ יצאו לרדיו ולחננויות הדיגיטליות בלבד. חוץ מההיבט הסוציולוגי של השינויים בהרגלי צריכת המוזיקה בהתאם למגמה ברחבי העולם, יש לכך השפעה מובהקת על סגנון השירים. אינו דומה שיר שהוא חלק ממארג מוזיקלי כולל של אלבום, כשיר שעומד בפני עצמו.

הסינגלים עשויים מחומר אחר. מסחריים יותר, קליטים יותר ובעיקר ממוקדים היטב במטרה שלשמה הם נוצרים: לכבוש את מצעדי ההשמעות. יש להם השפעה דרמטית על השינוי שעוברת המוזיקה החסידית בשנים האחרונות, שינוי שרק יילך ויעמיק עם הזמן. הנה נתון נוסף שימחיש את גודל התפנית: תשעה שירים מבין עשרת הגדולים, הינם עם מילים שאינם מן המקורות. עד לפני כמה שנים היו מכנים אותם בכלל "מוזיקה אלטרנטיבית". עוד מוקדם לקבוע בוודאות כיצד תראה מפת המוזיקה החסידית בסיומו של מצעד תשפ"א, אך המגמה ברורה כבר עכשיו.

הכותב הוא מגיש המצעד החסידי השנתי של "קול פליי", ותכנית "התו השישי" בכל שישי ב-10 בבוקר

חיים ישראל מראה
כישורי תיפוף מיוחדים,
בשמחת בית השואבה
בעיר דוד, ירושלים

נתן איבגי
כחמאל
גאאקא

נדרה קרליבך שירה ששינתה חיים

26 שנים אחרי פטירתו, העולם צריך יותר מתמיד את השירה והשמחה של אבי, ר' שלמה קרליבך ע"ה

כשמבקשים ממני לספר על רגע מיוחד של אבי, ר' שלמה קרליבך ע"ה, שקשור בשירה, אני לא מוצאת כזה - מאחר וכל חייו היו מלאים בשירה ובתפילה, תפילה שהיתה כה יפה ומיוחדת. לקח לי הרבה שנים עד ששאלתי את עצמי: רגע, לא כולם מתפללים כך? הכל אצלו עבר דרך שירה. כל דבר שהוא עשה בחייו, היה מעורב בו משהו שגרם לאיזושהי קרבה אל ה', הן בשירה והן בתפילה. הוא כל הזמן עסק בלקרב ולחבר יהודים לה'.

הוא ומשפחתו הצליחו לברוח מגרמניה רגע לפני פרוץ השואה, אולם במשך שנים רבות אבי ראה לעצמו מטרה לשמח את היהודים שהגיעו משם. היו אלו יהודים שאמנם ברחו מאירופה, אבל עדיין חיו את השואה, את הפחד. הם פשוט איבדו את זה מרוב הצער והחושך שחוו בשואה. איבדו הרבה מהחיות והשמחה שהיתה להם, למשך הרבה שנים. גם תפילתם נראתה כך, עצובה, ללא שירה, מתוך דכדוך. ואז אבי הגיע עם הרעיון שאפשר להתחבר אל ה' דרך השירה.

בבית הכנסת של אבי היה שלט שבו כתוב, כי "אם אתה מתפלל מתוך שירה - כאילו התפללת פעמיים", כלומר - התפללת גבוה יותר. אבי

השתמש במוזיקה כדי לחבר אנשים אל ה', כאלה שירדו מהדרך. המוזיקה שלו פתחה עבורם הרבה שערים, וזה מדהים שהוא עשה זאת עד שנותיו האחרונות. הוא החזיק כל-כך הרבה אנשים דרך השירה והמוזיקה שלו.

פעם השתתפתי בהופעה שלו, אליה הגיעו 1,000 איש. הרגישו באוויר איך כל הנשמות מתחברות ביחד, כביכול הנשימה של כולם מתאחדת לאחת. היה חשמל באוויר, אחדות אדירה. זה מה שנתפס אז בלבי. אני מאד גאה באבי. אין היום אף חתונה שאני הולכת אליה, מבלי שאני שומעת שם את שיריו, עם התפילות והכוונה שלו, ששינו את החיים של יהודים שהאזינו להם.

בימים המטורפים האלה, 26 שנים מאז שהוא הלך, העולם צריך יותר מתמיד את המוזיקה שלו, להביא שמחה וחיות לכל מקום. זה כבוד עבורי להיות הבת שלו, ולראות את ההמשכיות שלו, כמה שעדיין יש בה כח, גם בטירוף של הימים האלה. עד היום, סביב העולם, אנשים מקבלים כוחות כששומעים את שיריו.

אני לא מפסיקה להתגעגע לאבא, אבל מרגישה שהוא עדיין איתי פה, תמיד, דרך השירים והאחדות שהוא הביא לעולם.

החודש שיהפוך לשמח ביותר בלוח

חודש חשוון הוא לכאורה קודר, אפור, נטול חגיגות. אבל בחסידות מתייחסים ל"מר" שב"מרחשוון" כפירוש השני שלו: אדון. כלומר - תואר כבוד. יש לכך סיבה טובה

קשה לסכם את החודש הקודם, חודש החגים, בכמה מילים. זה היה חודש עמוס ומושקע מבכל הבחינות, ובל נשכח שזהו חודש תשרי הראשון בערוץ הרדיו הצעיר "קול פליי": שידורים חיים מכל הארץ, הופעות ענק ממגדל דוד, לוח שידורים חגיגי ומיוחד לחג הסוכות, פרסים, חידונים, מאזינים, גיליון חגיגי של מגזין "קול פליי"... אכן, היתה זו פתיחה הולמת לשנת תשפ"א, שנפתחה בסערה בשמחה רבת.

כעת, אנחנו כבר בתקופה המכונה "אחרי החגים", זו שאליה אנחנו דוחים כל העת עוד ועוד מטלות, שכולן מתקבצות כעת לשעת השי"ן: עכשיו. לכאורה, חורף, אפור, קודר. לא סתם מכונה החודש "מרחשוון", מזכיר לנו את הטעם המר, של חודש נטול חגיגות בלוח השנה היהודי. אבל בחסידות, מעניין לציין, מתייחסים ל"מר" שבחשוון, כפירוש השני שלו: אדון. כלומר - תואר כבוד. לחודש חשוון שמור מקום של כבוד, מאחר ובחודש חשוון סיים שלמה המלך לבנות את בית המקדש הראשון.

המדרש אף מלמד אותנו כי בית המקדש השלישי ייחנך בחודש חשוון - ואז, בעזרת ה', יהפוך חודש מרחשוון לחודש הכי שמח בלוח השנה שלנו!

אנחנו, מצדנו, עשינו את כל המאמצים להפוך לכם את החודש לשמח ככל הניתן, גם מעל גבי האתר, וגם כאן, מעל דפי המגזין: החל מטור לזכרו של ר' שלמה קרליבך ז"ל, שנפטר לפני 26 שנים בחודש זה, ועד לציורי קבר רחל הנפלאים של הצייר האמן יוסי רוזנשטיין, המתאימים כל כך לימים אלה, בהם חל יום פטירתה של רחל אמנו.

קריאה מהנה!

יואלי דיקמן ממליץ לכם להשקיע האזנה נוספת

והפעם: מודולוציה במוזיקה החסידית

ברוב השירים הקיימים במוזיקה החסידית המסחרית, רגע לפני שמגיעים לרגע השיא של השיר - מתרחשת תפנית בעלילה: השיר מטפס מדרגה והסולם של השיר משתנה, והנה נכנס לו הזמר בקול רעש גדול, לבשר לנו על הישורת האחרונה של השיר - הפזמון האחרון שסוגר את השיר. לעומת זאת, במוזיקה היהודית והישראלית, פחות נפוץ השימוש במודולוציות.

ראשית, נסביר מהי מודולוציה: מודולוציה היא דרך מסוימת של שינוי בסולם במהלך השיר, עלייה או ירידה בסולם המוזיקלי, מה שגורם למאזין שמקשיב לשיר לחוש פתאום בשינוי בסולם תחושות של עוצמה, רגש, שמחה ולפעמים גם כאב. על ידי מודולוציה, המעבד יכול לבטא את המסר העיקרי שהוא רוצה להעביר בשיר (-הפזמון, בדרך כלל) בצורה עוצמתית.

ישנה גם סוג נוסף: בשירים של "פרחי מיאמי", למשל, המנצח של המקלה, ירחמיאל ביגון, אוהב להיכנס בסולו משלו, ולצורך כך חייבים לשנות מהסולם שהיה נוח לילדים, לסולם שיהיה נוח למבוגר לבצע. ובשביל זה - צריך לעשות מודולוציה. החוכמה הגדולה היא לבנות את המודולוציה בדרך חכמה ונעימה לאוזן המאזין, כשכמובן יש לכך חוקים ברורים.

מדוע דווקא במוזיקה החסידית זה נפוץ מאוד? עד לפני מספר שנים, רוב המוזיקה החסידית היתה מורכבת מטקסטים מהמקורות ופסוקים מהתפילה, ושימוש בטקסטים מקוריים היה מקובל פחות. כך שהיו יכולים להיות על "ברוך שאמר" 45 לחנים, ועל "שמע ישראל" 180 לחנים... ואז המעבדים שאלו את עצמם: איך אנחנו גורמים לאותו טקסט שכבר "נטחן" כל-כך הרבה פעמים, להישמע מעניין וייחודי? כמובן שדרך המעטפת המוזיקלית. ואז, אחד המרכיבים הבולטים שמעבדים אהבו להשתמש בו בשביל לצבוע את השיר, היה המודולוציות.

כי בגדול, אחרי "סיבוב" אחד של השיר, המאזינים מבינים את הקונספט וכבר אפשר להתקדם ליעד הבא. ובדיוק אז מגיעה התפנית בעלילה, מקפיצה את השיר, והופכת אותו לעוצמתי, ובעיקר ללא משעמם. זו, לכאורה, הסיבה מחמתה במוזיקה הישראלית והיהודית פחות מרגישים צורך להשתמש בשינויים ואטרקציות מוזיקליות. כי כשיש תוכן טקסטואלי ייחודי, אזי כל הפוקוס יהיה מופנה למסר עצמו ולא לכל מיני אטרקציות מוזיקליות. ביצוע טוב של זמר לטקסט משובח ונגינות הרמוניות, מספקות את המאזינים בשביל להתרגש ולהתחזק.

מודולוציות נפוצות במוזיקה החסידית: המודולוציה המקובלת ביותר, היא של חצי טון למעלה. דוגמא בולטת לכך היא השיר "חדש ימינו קדם" של יידל ורדיגר. אבל יש לא מעט שירים עם עלייה של טון וחצי. הנה שלושה בולטים במיוחד: "מוריה" - אברהם פריד, "חלום חלמתי" - ליפא שמעלצר, ו"מנאן מנאן" - מנדי וייס.

TEN
בראש!

עשרת הלהיטים של
החודש ברדיו "קול פליי"

<<
אין עוד מלבדו
מרדכי שפירו

<<
תינוקות של בית רבן
אוהד מושקוביץ
וילד הפלא מוטי
גרינבוים

<<
נושא תפילה
איציק דדיה

<<
בר אלעאי
שמילי אונגר
אוהד מושקוביץ

<<
נספר תהילתך
ר' שלמה טויסיג

<<
ישראל שלנו
ישראל ג'רופי

<<
הרש"י הראשון
שמחה פרידמן

<<
יום גדול
אודי דמארי ועמי
מימון

<<
וזאת התורה
גרשי אורי ואפרים
מרקוביץ

<<
בן של מלך
אליהו חייט

הגאון רבי ישראל מאיר לאו

magazine@kol-play.co.il

החיך הכובש בליל שבת

רבה של תל-אביב נפרד מהזמר הברסלבי דדי (דוד רפאל) בן-עמי פיינשיל ז"ל שנפטר בהושענא רבה, אותו היתה לו הזכות להדריך בדרך התשובה בתחילת הדרך

ר' דדי בן עמי ז"ל. צילום: אברהם שפירא

לאיבוד". מבלי להיפרד, הוא עבר לירושלים, ובהמשך נודע לי שהוא התקשר שם עם חסידי ברסלב ש"אימצו" אותו. גם אני מצדי כבר עברתי לנתניה, מאחר ונבחרתי לרב הראשי של העיר. והקשר התנתק למשך מספר שנים.

אולם שנים לאחר מכן, הקשר חודש. לחתונות של שניים מילדיי הזמנתי אותו לשיר, לקבל את החתן והכלה תחת החופה. לשם, הוא כבר הגיע עם הלבוש כפי שהוא היה מוכר אתו בשנים האחרונות, הלבוש הירושלמי. אחת החתונות נערכה ב"גן אורנים", בהשתתפות נשיא המדינה וראש הממשלה, והזמר היה - דדי בן עמי, עם המגבעת הירושלמית רחבת התיטורה. הוא שורר שם ניגונים של ברסלב שאמנם לא הכרתי, אבל עצם ההופעה ריגשה מאוד. היה לו קול רך, נעים, חם ומלבב - לא קול חזק וחזני - והוא שורר בחתונה ניגונים חסידיים אותנטיים.

מש לפני כמה חודשים הוא הגיע אליי ללשכה בתל-אביב, לבקש שאכתוב מכתב כלשהו אודותיו, וזו היתה הפעם אחרונה בה נפגשנו.

חבל לי שבגיל צעיר כזה הוא נחטף, אדם עם נשמה גדולה ולב טוב. שמעתי שבמשך השנים הוא הקים משפחה גדולה עם ילדים, אבל הוא מצדו תמיד זכר לי שהתחלה של כל התהליך שעבר - היתה אצלנו, בבית הכנסת תפארת צבי, לאחר שחיפש בית-כנסת קרוב למקום מגוריו.

גם אני, כאמור, זכרתי לו שנים אחר כך חסד נעורים, ומאחר ושמעתי שהוא לא הצטיין ברווח גדול בפרנסתו, דאגתי שיופיע בשמחות ילדינו, כך שהקהל ישמע, ייהנה ויכיר אותו, ואולי גם יזמין אותו לאירועים. גם עבורו היה חשוב להופיע בשמחות שלנו, מאחר והוא תמיד הכיר לטובה את היחס אליו בתחילת הדרך.

חבל על דאבדין.

די, במשך כל חייו, היה אדם צנוע ביותר, ולא ענווה מזויפת, אלא ענווה אמיתית. ההיכרות בינינו החלה לפני למעלה מ-40 שנה, באמצע שנות ה-70, כאשר כיהנתי כרב בית הכנסת "תפארת צבי" בתל-אביב. זהו בית-כנסת גדול מאוד, המכיל מאות מקומות.

בליל שבת אחד, הופיע אצלנו ב"תפארת צבי" בחור צעיר, לא גבוה במיוחד, ועל ראשו כיפה שנראית די מלאכותית, לא טבעית. אבל הדבר שאני זוכר שאפיין אותו כבר מאז ועד היום האחרון, הוא החיך. הבחור נכנס לבית הכנסת וחיך. הוא נראה עדיין מחוץ לעניינים, כשהוא מחפש לעצמו מקום בבית הכנסת הגדוש. אני זוכר אפילו היכן הוא התיישב.

הסתכלתי לכיוונו, והוא חיך לעברי. בסוף התפילה, הוא ניגש אליי והציג את עצמו: דדי (דוד רפאל) בן עמי, אח של אוריאל בן עמי (שהיה כתב בכיר בעיתון "דבר"). את אוריאל הכרתי. בעבר הגעתי להרצות בבה"ד (בסיס הדרכה) 1 ביחד עם יעקב טרנר ואמנן ליפקין-שחק, והמנחה היה אוריאל.

וכך דדי הכיר לי את עצמו ואמר לי: "אני זמר, ובאתי הערב להתפלל כאן בבית הכנסת. לא נסעתי לכאן בליל-שבת, אלא אני גר קרוב לכאן, ברחוב ויזל. שאלתי אנשים היכן יש בית-כנסת קרוב, ואמרו לי שבית הכנסת של הרב לאו קרוב לכאן, ושאיני להתפלל כאן". הוא סיפר, שמאחר יותר אמורה להגיע מונית שתוביל אותו להופעה השבועית שלו באולם מופעים ביפו. שוחחתי אתו מעט, ונפרדתי ממנו בברכת "שבת שלום".

אבל היות והוא התחיל להגיע באופן קבוע לבית הכנסת בלילות שבת, דיברנו יותר, ובאחת הפעמים שאלתי אותו: מהיכן אתה? והוא סיפר שבמקור הוא מנהל, יליד נהלל, וכאן בתל-אביב יש לו חדר שכור בו הוא גר לבדו.

אמרתי לו: אני גר לא רחוק מכאן. בוא איתי לסעודת ליל-שבת אצלנו, כי אני מבין שהופעתך מתחילה בשעה מאוחרת. והוא אכן התחיל מאז לבוא אלינו מפעם לפעם לסעודת ליל-שבת. וזה כבר שינה את כל התמונה.

הוא שמע אצלנו את שירת "שלום עליכם", ומצא חן בעיניו ההסבר על כך ששני מלאכים מלווים את האדם מבית הכנסת לביתו, מלאך טוב ומלאך רע. גם השיר "אשת חיל" מאד מצא חן בעיניו. הוא היה אז רווק, אבל התרגש לראות שיש פזמון כזה מיוחד של שלמה המלך. הוא התרגש הן מהמילים והן מהמנגינה, והחל להצטרף בעצמו בקביעות לשירת לזמירות השבת, כי הוא היה בחור מאד מוזיקלי.

כך נוצר הקשר בינינו, שלימים תיאר אותו דדי כמה שהתחיל אצלו את תהליך התשובה. אבל יום אחד בהיר, הוא "הלך

ועכשיו בלונדי

יש טעם חדש לשוקולד

שוקולד מקורמל במרקם עשיר במיוחד ובמילוי קרמים
קרם אגוזי לוז | קרם בטעם שמנת | קרם בטעם בראוניז

שימו לב לחותמת הכשרות
עם סימון הזהב ע"ג האריזות

הרב שלמה טויסיג רב קהילת בעלעד, בורו פארק
shloimesinger@yahoo.com

השיר של האדמו"ר

כותב השורות עם יוסי גרין, בעבודה באותו מוצאי שבת על "ויהא רעוא"

זה היה כזה רגע ספונטני, כי בדרך, בנסיעה אליו, לא חשבתי בכלל בכיוון של לחן כזה גדול ועמוק, אבל אמרתי: בוא נלך על זה ונראה מה יהיה. ואז יוסי התיישב על הפסנתר והלחן כמו בא מאליו. אני זוכר את האווירה בחדר, שהייתה מרוממת מאד. יוסי לא ידע את נפשו מרוב שמחה שהצליח ה' דרכו עם הלחן הזה.

מאז שהשיר יצא לעולם ועד היום, אני מקבל אינספור הודעות ופוגש כל הזמן אנשים שאומרים לי: תדע לך שאני שר את זה כל ליל שבת עם הילדים שלי. לא מזמן סיפר לי חבר שגיס שלו עשה שבת אופרוף, ושבעיים לפני כן הוא התקשר לכל המשפחה מסביב וביקש לוודא שהם מכירים את השיר, ואם לא - אז שילמדו אותו, כי יש לו חלום שבלייל שבת אופרוף של הבן שלו, הוא ישיר את זה עם כולם לפני הקידוש. ומספר לי הידיד, שמעל 100 איש שהיו שם, כולם שרו את זה ביחד, וינועו אמות הסעיפים. "זה היה מחזה שלא מן העולם הזה, וחבל שלא ראית זאת בעיניך", אמר לי.

אני אוסיף עוד קטן שסיפר לי ידידי היקר עורך המגזין ר' חנני בלייך (וכבר שמעתי את זה מעוד כמה), שכשהוא התארח שבת אחת אצל יוסי גרין בביתו, יוסי שר את הלחן הזה לפני קידוש. אחר כך, במשך הסעודה, חנני ושאר האורחים רצו כמה פעמים להתחיל לשיר שם את אחד מני אלף מהלחנים של יוסי על זמירות שבת, והוא עצר אותם, ואמר להם: תדעו לכם, אצלי בבית בשבת - אני אף פעם לא שר את הלחנים שלי. הלחן היחיד שלי שאני שר אצלי בשבת, הוא הלחן הזה של "ויהא רעוא", לפני הקידוש.

אסיים בכך שנזכר לכל הברכות האמורות בזמר הזה (אם אתם לא מכירים אותו עדיין, כדאי לכם לחפש את המילים וכמובן להקשיב ללחן), ושכל הקשיים שעם ישראל היה צריך לעבור יישארו בשנה הקודמת, ושהשנה הבעל"ט תהיה שנה בה בערב ראש השנה תשפ"ב - נרים עיניים לשמים ונאמר: בורא עולם, תן לנו עוד שנה כזאת!

כמה מהר חודש החגים חלף. בקושי התחלנו סליחות, והנה אנחנו כבר כמעט חודש אחרי שמחת תורה. אבל ב"ה, זכינו לחגוג כראוי את החגים, מה שמזריק כח בכל אחד ואחד מאיתנו להמשיך אל החורף הבעל"ט.

אך מה לעשות, ולצערנו השנה חג הסוכות לא נחגג כמו בכל שנה. שמחות בית השואבה, שאנחנו רגילים להיות בהן בכל שנה, כל אחד והמקומות שהוא רגיל להשתתף בהם, לא היו השנה, מה שיכול להביא אותנו למצב של מורת רוח ומצב של ההפך משמחה. אך עלינו לזכור שכמובן הכל מלמעלה, וזה חלק מהמבחן של כל אחד ואחד מאיתנו, כמו שכבר כתבתי בטור הקודם, שהקב"ה רוצה אותנו בשמחה ויהי מה, מבלי לתת לשום דבר לעכב אותנו מכך.

לחודש תשרי נכנסנו בהכנה מלאה עם שבוע של סליחות, בתקווה שהחודש הזה יביא לנו המשך של שפע וישועות. לפני חודש תשרי, כל אחד מאיתנו מבקש שהשנה תהיה שנה הרבה יותר טובה מהקודמת, ועל סמך זה קיבלנו על עצמנו קבלות טובות והרבינו בתפילות, אך מה לעשות שלפעמים, ביום שאחרי כבר שוכחים ממה שקיבלנו על עצמנו וביקשנו והתפללנו. על זה פירשו תלמידי הבעש"ט קטע מזמירות ליל שבת בו אנחנו אומרים "ויהא רעוא קמיה דתשרי על עמיה", שאנחנו מקווים שיהיה רצון למעלה שנקיים את כל מה שקיבלנו וביקשנו. "קמי דתשרי", לפני חודש תשרי. שלא יהיה מצב שביום שאחרי כבר נשכח מה שאמרנו לפני החודש הזה.

ובהקשר ישיר לכך, היה לי מאד מעניין לקבל פניות מכמה וכמה קוראים, שביקשו שאספר על השיר - בעצם יצירה - מהאלבום השני שלי (טויסיג 2) "ויהא רעוא", שיר עוצמתי במיוחד שאת מילותיו אומרים בכל בית חסידי לפני קידוש ליל שבת, אותו הלחין המלחין האגדי שאין דומה לו, ידידי היקר ר' יוסי גרין. שיר שמתחיל יותר בתור נוסח משתפך מלא ברגש, ואז נכנס בחצי השני עם מלודיה שממסה את הלב.

ובכן, מוצ"ש אחד נסעתי יחד עם מפיק העל גרשי מושקוביץ לסי-גייט, לביתו של ר' יוסי גרין, לעבוד על כמה דברים. ואז, איך שנכנסתי והייתי לבוש בבגדי שבת, יוסי פונה אליי ואומר: תקשיב לי, כבר המון זמן שאחד האדמו"רים הגדולים ביקש ממני להלחין משהו על הקטע הזה של הזמירות, מכיוון שאין עדיין לחן על זה, וכשאנשים אומרים את התפילה הזאת בליל שבת, הם אומרים אותה בחיפזון ובלי שום כוונה והתחברות למילים המדהימות האלה, אך עדיין לא מצאתי את בעל המנגן שיתאים לבצע לחן על המילים האלו, ועכשיו, כשנכנסת עם בגדי השבת ואני רואה אותך, אני חושב לעצמי שהרי יבוא יום ואתה עוד תהיה רב (ניבא) ולא ידע מה ניבא. אבי זצ"ל עוד היה בחיים, אז לדעתי הכי מתאים שאתה תבצע כזה שיר.

הזכויות הרפואיות שלך הן לא שוק!

זהו צמנת!

השלט זכויות רפואיות
במאה הנמכה בישראל

זכויות רפואיות
אין לך
אין לך

**"המובילה"
בזכויות
רפואיות**

**רק אצלנו,
רק דרכנו...**

למהירי החלטה

**זכויות רפואיות
בחינם
לשם שמיים**

המידע הרפואי החסוי שלך מתגלגל?

הזכויות המגיעות לך בצדק הן עיסוק רציני למומחים מקצועיים.
אתה לא יכול להרשות לעצמך להסתכן בהפסד כספי בגלל חובבנות.

בחברה המרכזית למימוש זכויות ילוו אותך בכירי הרופאים
ומומחי הזכויות המקצועיים בישראל, עד שתקבל את הזכויות
המגיעות לך על פי חוק באחריות ובחיסיון רפואי מלא.

עובדות, לא הבטחות!

לתיאום פגישה
***5700**

מס הכנסה
ביטוח לאומי
חברות הביטוח
קרנות הפנסיה

החברה המרכזית
למימוש זכויות בע"מ
15 שנות מקצועיות מנצחת

אלפי לקוחות
מרוצים

פתיחת תיק
ללא עלות

מעטפת שירותים
אישית 360

דיסקרטיות
מוחלטת

החזר כספי
גבוה

צוות רופאים
ומומחים בכיר

ניסיון של למעלה
מ-15 שנה

ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום
magazine@kol-play.co.il

הפקה בת 45 שנים

כותב השורות עם המפיק שייע מנדלוביץ בביתו

שזה השילוב הטוב ביותר - וניצח. להחלטה הזאת של שייע היתה תרומה מכרעת להפיכת השיר, שזכיתי להלחין בס"ד, להצלחה כה גדולה, ולכך שהוא מושר עד היום בכל כך הרבה הזדמנויות.

אבל גם לפני האסק עבדנו יחד בכמה הפקות. שייע לקח אותי לעשות את העיבודים הקוליים לכמה מהאלבומים שהוא הפיק לאברהם פריד (בהם "כולנו מוכנים" ו"אדרבה") ולחסידות מונקאטש, זאת לאחר שהכרנו באולפני "גל קול", כשעבדתי על עיבודים לאלבום "סימפוניה של שמחה", של ר' חיים בנט.

המיוחד מאז ומעולם בשייע, זה שהוא יודע לקלוע לטעם של הקהל, ומכאן הצלחתו, בס"ד. אני זוכר למשל, שבאחד מהמופעים של מרדכי שהוא הפיק לו ביד אליהו, היה לו רעיון מעניין: להתחיל לנגן את הפתיח של "משיח-משיח", אבל מיד אחריו להפתיע את הקהל, שממתין לשמוע את "משיח", עם "שמחם"... אני לא סברתי כמוהו, אבל שייע, כרגיל, ידע ללחוץ ולגרום לכך שזה יקרה, ולבסוף היה זה אחד משיאי הערב...

אבל כל זה הוא רק הקדמה להפתעה גדולה שהוא מפיק, ואני חושף כאן בפעם הראשונה (ברשותו, כמובן). ישנו שיר מסוים שהולחן לפני כ-45 שנים, ששייע, שהיה אז מפיקו של אבריימ'ל פריד, רצה שהוא יבצע אותו, מאחר ושייע חשב שמדובר בשיר מרגש ומיוחד במינו, שהביצוע של פריד רק ירים אותו מעלה-מעלה. משום מה זה לא הסתדר אז, באותו אלבום, אבל מאז, במשך 45 שנים (!), שייע לא שכח מהשיר, וכל זמן קצר מזכיר לפריד את השיר...

והנה, אחרי 45 שנים, זה בעז"ה הולך לקרות בקרוב. שייע פנה אליי, שאעשה עיבוד לשיר המיוחד הזה, ולאבריימ'ל, שאכן בעז"ה ישיר אותו, ובקרוב - תוכלו גם אתם לשמוע את השיר המיוחד הזה, הפקה בת 45 שנים!...

אם יש משפט שיכול להגדיר את המפיק האגדי שייע מנדלוביץ, הוא המשפט הבא: כשעולה לו רעיון טוב כלשהו (לשיר/אלבום/מופע), הוא דבק בו עד הסוף, אבל כפשוטו. פשוט לא יתייאש ולא יוותר עד שהוא יקרה. לעתים, במהלך השנים, יכולתי לחלוק עליו פה ושם בעניינים מקצועיים, אך בסוף, לרוב שייע ניצח, ובסוף גם אני הודיתי לדבריו...

למעשה, ההפקה הפומבית הראשונה שהוא גייס אותי אליה, היתה מופע האסק השני. במשך שנה שלמה הכנו את האירוע הזה, ששיאו, לאלה שזוכרים, היה בביצוע השיר "ריבוננו של עולם" על ידי מרדכי בן דוד - ומקהלת 101 אנשים שליוו אותו על הבמה (למה 101? לא היתה אף סיבה הגיונית כלשהי. אבל אמרתי לשייע, בבדיחות, ש"מונה" בגימטריא יוצא 101...). במשך שנה שלמה הייתי על הקו ניו יורק-תל אביב, כמעט כמו משגיח כשרות. שבוע בבית, שבוע שם. זה התחיל בכך שהיה עלינו לאסוף חבר'ה מכל ניו יורק למקהלה הזאת. בעיתונים המקומיים פרסמנו שאנחנו עורכים אודישנים למקהלת "101 קולות", והזמנו אנשים להירשם. נרשמו המון. המבחנים נקבעו לימי ראשון, אז האמריקאים בחופש, כך שיצא שפעם בשבועיים, פחות או יותר, נסעתי לניו יורק באותה שנה, לבחון אותם.

לא כולם במקהלה היו מקצועיים כדבעי. ניסינו כמובן לברור את הטובים שביותר מבין אלה שהגיעו להיבחן, אבל גם הבנו שבמקהלה כזאת גדולה, זה בסדר אם יהיו כמה פחות מקצועיים, מאחר וקולם "בבלע" בקול עשרות הקולות האחרים.

עם אחד מהם, היה סיפור מעניין. כשהוא הגיע להיבחן, שמנו לב שהפנים שלו אינן נראות יהודיות. הוא גם התנהג שונה מכולם: הוא היה מגיע רבע שעה לפני כולם, לא ידע עברית, ולא דיבר עם אף אחד, עמד בצד, מופנם, ומצד שני עשה כל מה שאמרו לו, היה מגיע ראשון לכל חזרה, כמו חייל. כשבררנו, התברר כי מדובר ב... גר צדק, שסיים זה עתה תהליך גיור מפרך.

יום אחד, אחרי שנים, קיבלתי יום בהיר טלפון, והדובר אומר לי, בקול צוהל: "אתה זוכר אותי, מונה? זה אני, יהודה פרץ! גר הצדק מהמקהלה! היום אני נשוי עם חמישה ילדים עם פיאלע'ך, ואני גר כאן בארץ". מאז, הוא התפרסם בהרצאות שהוא מוסר כאן בארץ על סיפור חייו, ככומר בעבר.

ובחזרה להאסק ולשייע: הסיבה היחידה מחמתה הסכים מרדכי לשיר את "ריבוננו של עולם", שיר שבמקור לא היה שלו - היתה שייע. שייע אהב את השיר בכל מאודו, והפעיל מכבש לחצים על מרדכי שיסכים לשיר את השיר הזה עם המקהלה, מאחר וסבר

חלום ענק שיהפך למציאות!

בתוספת של שלושים דקות לימוד לסדר הדף היומי שלכם, תוכלו לחגוג בעוד שבע שנים סיום שאפילו לא העזתם לחלום עליו

סדרים - במקום סדר אחד - ביום, וכן על זו הדרך. העיקר הוא שהיעד קצוב וידוע, בהתאמה לכוחו וליכולותיו של הלומד.

רק לחשוב, שבדרך אחד המונח בתיק הטלית ותפילין שלך אתה מחזיק ספרייה שלמה: בבלי וירושלמי, מדרש ואגדה, זוהר והלכה. מה יכול להיות נפלא יותר מכך?

איך הגיבו גדולי ישראל לפרויקט 'האוצר היומי'?

פרויקט 'האוצר היומי' זכה לכמות עצומה של הסכמות, מכל גוני הקשת התורנית. ואולם, מלבד ההסכמות המופיעות בספר, הפרויקט היה למראה עיניהם של גדולי ישראל, ששיבחו והעריכו ברוב התפעלותם.

כך למשל, מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי עיין בספר במשך קרוב לשמונה דקות, התעניין, שאל והתבונן, ולבסוף נענה ואמר: "ישר כוח! צריכים ללמוד בזה בכל יום!"

הצדיק המקובל האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א מנהריה אמר על ספר זה בפה מלא: "את עלית על כולנה".

מרן הראשון לציון הרב יצחק יוסף, העניק לפרויקט הסכמה חמה ולבבית המופיעה בספרים. ואילו הגאון הצדיק רבי יצחק ברדא הכריז באחד הכנסים של האוצר היומי בכהאי לישנא: "האוצר היומי" עוד יתקבל בעם ישראל יותר מ'חוק לישראל'!"

בזכות נשים צדקניות

ואולם, החלק המרגש ביותר בפרויקט, הוא שיחות הטלפון שמגיעות מנשותיהם של הלומדים. במערכת 'האוצר היומי' מתקבלות ללא הפסקה שיחות טלפון מאת נשים צדקניות שקנו לבעליהן את סדרת 'האוצר היומי', במטרה להגשים את חלומן הישן, להינשא לבעל שלומד תורה.

והנה, בזכות הסדרה, החלום שכבר נראה היה כבלתי ניתן להגשמה - הולך ומתגשם לנגד עיניהן!

לא פעם אנו נתקלים בבעלי בתים, שפשטו בוכים מהתרגשות. "האוצר היומי" שינה לנו את החיים!" הם אומרים, "גם אנחנו יכולים להתחבר לספרים שבהם הוגים תלמידי חכמים!"

ואם כבר מזכירים תלמידי חכמים, הרי שכמה וכמה תלמידי חכמים חשובים ומופלאים הודו בפנינו, שהם לא סיימו את הירושלמי אף פעם, שלא לדבר על התוספתא ועל הרמב"ם. והנה, בזכות 'האוצר היומי', הם קרובים להגשים את חלומם.

את החלום האדיר הזה אתם יכולים להגשים תמורת 93 שקלים לחודש בסך הכל, למלא את הבית באור התורה ולהפוך לתלמידי חכמים של ממש.

יש לנו במערכת רשימת תגובות ארוכה ומרגשת במיוחד, שהיא למעשה תוצאה של אחד הפרסומים שלנו בשלטי החוצות, שבו הופיעה פנייה לנשים לחזק את בעליהן לסיים את כל התורה, כי עכשיו כל אחד יכול, והנשים הן הכוח של עם ישראל.

הפרסום גרם לנשים רבות להתקשר ולהזמין לבעליהן סט ליום ההולדת, או סתם כך, כדי להגשים את רצונן מיום חופתן. התוצאות המתוקות נרשמו במערכת בדמות שיחות טלפון חוזרות ומרגשות.

להתראות בסעודת סיום כל התורה בס"ד! ואל תשכחו להזמין אותנו!

בברכת התורה הקדושה, 'ניצני הקודש' הוצאה לאור.

"הגאון רבי חיים קניבסקי מסיים בכל שנה את כל התורה!" הידיעה המרשימה הזאת נדמית לרבים מאיתנו כחלום, חלום רחוק עד מאוד.

מרן שר התורה מסיים בכל שנה את הש"ס בבלי, ש"ס ירושלמי, תוספתא, רמב"ם, שולחן ערוך, טור ובית יוסף, זוהר ועוד. ואנחנו, מה איתנו?

טוב, אנחנו קטנים וועירים, מי אנחנו בכלל? וכי יש לנו בכלל רשות לחלום חלומות שכאלו?

ובכן, חברים יקרים, הבה ונתוודע לעובדה הבאה: החלום, החלום המתוק הזה, שנדמה לרבים מאיתנו כבלתי ניתן להשגה, הולך ומתממש לנגד עינינו, באופן פלאי של ממש, בקרב רבבות-רבבות יהודים!

זה שנתיים צועדים כבר כמה אלפי לומדים ומתקדמים בבטחה למעמד סיום כל שורשי התורה עם 'האוצר היומי'! 98 אחוז מהמצטרפים עומדים במשימה! זה מוכח! זה עובד! זה מציאות! והכי חשוב, זה לא קשה!

'האוצר היומי' הוא אוצר של ממש, לא רק משום שהוא אוצר בתוכו את כל חלקי התורה, אלא משום שהוא מניח בפני הלומד את החלום על מגש של זהב. הנה, לפניך, כל חלקי התורה מחולקים בבהירות ובחישוש מדויק: הבבלי, הירושלמי, התוספתא, התנ"ך, ש"ס המשניות, הרמב"ם, הטור, השולחן ערוך, מדרש רבה ומדרש תנחומא, זוהר ותיקוני זוהר, ספרי מוסר וחסידות כגון: נפש החיים, מסילת ישרים, אורחות צדיקים, נועם אלימלך, מאור עיניים, קדושת לוי ותניא. וכל זאת, בסדר לימוד יומי קל וקבוע, המחושב לפי תוספת של שלושים דקות לסדר לימוד הדף היומי!

כן, זהו לא חלום, זו מציאות! בתוספת של שלושים דקות בלבד ליום על סדר הדף היומי, תוכל גם אתה לערוך - פעם בשבע שנים - סיום על כל חלקי התורה, החל בירושלמי וכלה בספרי החסידות...

מיליונים של השקעה ושנים של עריכה

זו לא הייתה מלאכה קלה. במשך כמה וכמה שנים הושקעו מיליוני שקלים ומסירות נפש אדירה, כדי ליצור את החלוקה הנכונה ביותר, את האיוון המושלם בין כל חלקי הלימוד, ולסייע בכך לכל יהודי שחושב על תכליתו הנצחית, שמעוניין להרגיש באמת את מתיקות וערבות זיו התורה, וששאפתו העליונה היא להשלים את כל חלקי נפשו, רוחו ונשמתו, על ידי לימוד כל חלקי התורה. הלומדים נהנים מסדר לימוד יומי מנוקד, באותיות מאירות עיניים, בצירוף פירושים נפלאים על חלק נכבד מהחומר הנלמד.

אם ננסה להניח את האצבע על הנקודה החשובה בפרויקט 'האוצר היומי', נגדיר זאת כך: 'האוצר היומי' הוא אור במידת הכלים! כאשר אדם מנסה להשיג אור למעלה ממדרגתו, ללמוד ולסיים יותר מכפי יכולתו, פעמים רבות הוא עלול להיכשל וליפול.

לא עם 'האוצר היומי'. 'האוצר היומי' הוא אור המותאם לכלים של בני דורנו. בנחת ובמתניות, כולם מצליחים ללמוד ולסיים הכל במשך שבע שנים, בחלוקה מותאמת ומדויקת ומתוך תחושה בטוחה של הגעה אל היעד.

לא נגזים אם נאמר ש'האוצר היומי' עתיד לגדל דור של לומדי תורה מסוג אחר, לומדי תורה שעם שורותיהם נמנים ראשי כוללים, אברכים ובחורי ישיבות, כמו גם בעלי בתים, המצליחים להקיף את כל חלקי התורה בחום ובאהבה!

אל דאגה. אם אתה מוכשר יותר, בעל כושר התמדה גבוה יותר, הדרך סלולה לפניך לסיים את הפרויקט כולו בשלוש וחצי שנים. זאת, על ידי לימוד שני

ואת עלית על כולנה

צריכים ללמוד בזה בכל יום

הסכמה בספר

נחשן ביכלר
מנצח מקהלת "מלכות"
p 0527645882 @ g mail . com

ייסורים של אהבה

על האש האשדודית היוקדת ועל הרבי שהעניק מתנות נצח לעם ישראל

כותב השורות עם האדמו"ר מפיטסבורג זצ"ל

ששכני לטור, ידידי ר' מונה רוזנבלום, יספק הצצה מרתקת מהזווית שלו כמי שעידד את חלק הארי של ניגוני הרבי. אך אבקש לספר כאן את סיפורו של ה"ידע כל פעול" של הימים הנוראים.

היה זה בשלהי הקיץ של תשנ"ז, אותו קיץ בו התגלתה המחלה הנוראה בגופה של בתו הקטנה של הרבי. תפילות נערכו לרפואתה בכל מקום, ואולם המצב הלך והחמיר עד שלקראת ימי הרחמים אמרו הרופאים נואש והציגו את חוות דעתם כי אין עוד מזור למחלה.

ראש השנה חל אז בימי חמישי ושישי, כך שבמשך שלושה ימים (ימי ראש השנה והשבת הסמוכה) לא ניתן היה לקבל שום מידע אודות מצבה. קשה לתאר את הדאגה שנמהלה ברוח של תקוות השנה החדשה באותם ימים "נוראים".

לפני תפלת מנחה של שבת שובה הסמוכה לחג, הגיע הגבאי לבית הרבי ללוות אותו בדרכו לתפילה. הרבי הורה לו להמתין שכן מתחדש לו כעת חידוש רבתי - ניגון חדש על המילים "ידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו..."! מילים אופייניות שכאלו, שקיבלו פתאום פירוש חדש ורלוונטי. כבר בסעודה השלישית, שעה קלה אחר שיצא הניגון ממכשבי היצירה, נשמע הניגון בבית המדרש הפיטסבורגאי. עם צאת השבת, הגיע אחד האברכים לבשר כי הילדה עודנה בחיים! הרבי עודד מיד את השירה והניגון שנשנה שוב ושוב בהתעוררות רבה.

ואולם, ממחרת השבת נגזרה הגזרה והילדה השיבה את נשמתה לגנזי מרומים. מרטיט היה לשמוע את דברי הרבי, האב ששיכל את בתו, לפני 'כל נדרי', כאן הודה לבורא העולם על שזיכה אותו בייסורים של אהבה. ואמנם לשיאם הגיעו הדברים במוצאי יום הכיפורים, כשביקש לזמר שוב "ידע כל פעול כי אתה פעלתו..." עין לא נותרה יבשה.

כל קרה בטווח של 12 שעות לערך. חג הסוכות תשפ"א. בליל יום ראשון של חול המועד הופענו על הבמה הענקית בבנייני האומה בירושלים, מקהלת 'מלכות' ואמנים נוספים, מול מצלמות אימתניות ששידרנו אותנו ימה וקדמה צפונה ונגבה, מקדישים את השיר "אלקא דיליה" ו"למקדשך" של הרבי מפיטסבורג זצוק"ל, לרפואתו שלו. המילים "ויזמרון לך שירין ורחשין בירושלם" מתחברות כל כך לדמותו הפלאית של הרבי, שהעניק - לצד גדולתו בתורה ואהבת ישראל - מתנות נצח מוזיקליות שכאלו לעם ישראל.

ואולם, כ-12 שעות לאחר מכן, בברית שהתקיימה בסוכה ירושלמית אחת, מצאנו את עצמנו מתייחדים בתווה עם ניגונו "מאת השם הייתה זאת היא נפלאת בעינינו", הפעם לזכרו הטהור. לעילוי נשמתו. זכותו תגן עלינו.

פעמים מספר זכיתי לגעת בשולי האדרת ולהתבשם מן האור שבקע מן הרובע האשדודי ומכאן יצא והבעיר ניצוצות של קודש בליבותיהם של רבבות יהודים. הבולטת יותר הייתה בחתונת אחד ממצאצאי, אז נקראתי לנצח על ה'קאפעלע' המורכבת מקבוצה של משוררים בני החצר. איתי-עמי במלאכה היה ידידי, לייזר הופמן הפיטסבורגאי, אחד האנשים הקרובים מאוד לרבי זצ"ל.

החווייה הייתה מדהימה ומרגשת, שכן הייתה זו בשבילי הפעם הראשונה בה אנחנו 'יוצרים' אירוע שלם, חתונה שלמה, מפרי יצירותיו של הרבי בעצמו, מלחניו שלו או משל אביו ה'אמונת אברהם' זצוק"ל. בפלייליסט היו שירים חדשים וישנים, כאלו שהיו לנכסי צאן ברזל בכל קהילות הקודש לצד אחרים שעדיין נצורים בהיכל האשדודי. גולת הכותרת הייתה עבורי לשזור ביצירת 'א סעודניו' הנודעת את ניגוני הרבי מכל הזמנים, בכל קטע ניגון מתאים.

המון אדם, מאות ואולי אלפים, מכל קצוות הקשת החרדית, חלפו על פני הרבי בשעות החתונה. כולם עלו לאחל ולהתברך, עד שנדמה היה לעתים שאין הרבי קשוב תמיד לצלילים שבתווך. אך מה רבה הייתה הפתעתי כשניגשתי אנוכי לקבל את ברכתו בסיום החתונה. הוא הודה לי בחמימות ולבביות, ואז החל מונה את המנגינות והיצירות שביצענו במהלך כל החתונה הארוכה, אחת לאחת...

שנה לאחר מכן, באולמי 'בלו-קאסל' הופעתי כאן שוב, הפעם עם 'מלכות', בדינר לטובת היכל הטישים החדש. במהלכו הגשנו מיצג מרהיב המדמה את שולחנות מעגל השנה, כשהם מלווים במיטב ניגוני הרבי. מ"ידע כל פעול" של ראש השנה, דרך "הנרות הללו" של חנוכה, "אילן אילן" של ט"ו בשבט וכמובן ניגוני השבת של החצר שהפכו לחלק אינטגרלי מעולם הניגון היהודי.

רבים הם לחני הרבי ורבים הם הסיפורים שמאחוריהם. מובטחני

הדרך היומית

ניתן להזמין
סוכן עד ביתכם
ללא תשלום
והתחייבות!

סיום הש"ס

האוצר היומית

סיום כל התורה והש"ס!

מבצע נדיר ל-10 ימים בלבד קונים סט
אוצר היומית 42 כרכים ומקבלים הנחה
משמעותית של 820 ש"ח וכן ספריה מעץ

5 מפלסים, במתנה. תש' 93X36 ש"ח
(המכילה את כל הסט).
במקום 120X36

לקטנים ולגדולים!

גדולי הדור רבנים
אברכים בעלי בתים

אלפי לומדים • 98% הצלחה

לפרטים
ולהזמנות

***5610**

היכל הנגינה שנדם

פטירתו של כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג
זצ"ל בחג הסוכות, היכתה את חסידי
בתדהמה, אבל גם את כל שוחרי
המוזיקה החסידית השורשית • המעבד
מונה רוזנבלום, בעל המנגן שלמה כהן
וחברי מקהלת "נרננה", מספרים על
הרבי שהעיד כי הנגונים שהפיץ בעם
ישראל, חשובים בעיניו לא פחות מהספר
שהוציא מתורתו

יהודה רוזנבלום

צילום: שוקי לרר, העולם החרדי

שעת רעוא דרעוויין סביב שולחן הסעודה השלישית. השמש כבר שקעה, ובני המשפחה עוברים משיר רגש אחד למשנהו, שמתאימים לשעה זאת. ואז, ברגע הנעלה ביותר, עולה על השולחן הניגון המרטיט, זה שכולם שרים ביחד בערגה מידי שבת בשבתו: "אלקא די לה". השיר אולי נשמע לשרים כשיר שעבר מדור למשנהו כבר שנים רבות, אבל מדובר, כמובן, בלחן של כ"ק האדמו"ר מפייטסבורג זצ"ל, שנפטר בחג סוכות האחרון, בחודש שעבר.

זהו רק לחן אחד, אמנם הידוע ביותר, מאוצרו של האדמו"ר, אבל מדובר באוצר בלתי נדלה, ממנו יצאו כבר עשרות שירים ולחנים, פרי יצירתו של האדמו"ר באלבומי בית פייטסבורג.

חסידות פייטסבורג, מאז ומעולם, היתה ידועה בכח השירה והנגינה שלה. למשל, השיר שכבר הפך לעממי, "ישמחו השמים", הוא פרי לחנו של האדמו"ר הקודם מפייטסבורג. גם שולחנות הטיש בחסידות האשדודית, היו לשם ולדבר, כאשר אירע לא אחת שהרבי הלחין במהלכם שירים מיוחדים, שזכו לאחר מכן להגיע לכל תפוצות ישראל. משקל רב ניתן בחסידות לשירה ולנגינה, והרבי זצ"ל, היה מחשיב מאד את עולם הנגינה, הן כמלחין והן כמי שטווה את התורות המפורסמות שלו, שגם יצאו בסדרת ספרים, בד בבד עם כח הנגינה המיוחד בו ניחן.

ר' משה (מונה) רוזנבלום, הוא ללא ספק המוזיקאי שהיה הקרוב ביותר אליו, במשך כל השנים. מונה עיבד את רוב אלבומי פייטסבורג שיצאו במהלך השנים, וזכה לקשר קרוב עם האדמו"ר. "הקשר בינינו התחיל, בנסיבות מוזיקליות כמובן, כבר לפני 35-40 שנים", מספר מונה, "עוד בחיי אביו. גם אביו היה מלחין מופלא, וגם הרבי זצ"ל, וכבר אז נוצר הקשר אתו. אני זוכר למשל כיצד הוא

היה מעורב באחת ההקלטות, עוד לפני שמונה כרבי'ה, כאשר עבדנו על אלבום שירים לקראת חנוכה בית המדרש של פייטסבורג באשדוד. מאז, הקשר הזה לא נותק. גם אחרי שהרבי מונה לאדמו"ר נשארו בידדות קרובה, כאשר כמובן מצדי התייחסתי אליו כרבי'ה, ובכל הכבוד הראוי".

מונה מספר, כי חווה לצדו חוויות רבות מאד. "בתקופה ההיא, יכולתי להיכנס לאולפן למשך ימים שלמים, בלי כמעט לצאת החוצה. כשעבדנו על האלבום 'הנה מה טוב', עבדנו קשה מאד, ובשלב מסוים כנראה איבדתי נוזלים ופשוט השתטחתי על הרצפה. מאוחר יותר גם הרגשתי שיש לי אבנים בכליות, ואכן התברר שזה מה שהיה. היו לי כאבים לא פשוטים, ובהנחת אבן הפינה, הרבי'ה לקח אותי לאביו האדמו"ר ואמר לו: למונה יש אבנים בכליות. ואז אביו הרבי הסתכל עליי ואמר: 'אבן מה עשו הבונים - היתה', ולא יסף. התבוננתי אחר כך מה הוא אמר לי, וראיתי שסופי התיבות של 'אבן מה עשו הבונים' - הם מונה. יום יומיים לאחר מכן, נפתר העניין מאליו, בלי שום התערבות רפואית. לימים, כשהרבי זצ"ל כבר מונה לאדמו"ר והיינו יחד בבית המדרש, נזכרנו בסיפור הזה, והוא אסף את כל מי שהיה שם וביקש שאספר להם את המופת הזה".

מונה מעיד מקרוב כי השירה היתה אצל הרבי זצ"ל במקום גבוה מאד. "מוזיקה היתה בשבילו שיא השיאים. לא ראיתי מעולם אדם שעבודת ה' שלו היתה במוזיקה ובשמחה כמו הרבי'ה. זה היה מעניין: היה מגיע לו פתאום איזשהו רעיון מוזיקלי, ואז הייתי מיד מקבל טלפון, כשהרבי'ה מבקש שאתפנה לרגע כדי לשמוע ולחוות דעה. הייתי הראשון לשמוע את היצירות שהוא הלחין".

"היה מחובר ל'הארציגע ניגונים'"

מונה מדגיש כי על אף שהרבי מפייטסבורג כמובן לא היה מוזיקאי בהכשרתו, הוא היה מוזיקלי מאד. "מוזיקה ניתן להבין לבד, כמו כל דבר אחר. אם תיסע לסין מבלי שלמדת אי פעם סינית בחיך ותשמע כל הזמן סינית מסביבך, לאט לאט תוכל לדבר סינית, אבל כמובן - לא לקרוא ולכתוב. גם במוזיקה כך. יש אנשים מאד מוזיקליים באופן טבעי, שנולדו מוזיקליים. הרבי, כמובן, לא למד מוזיקה מעולם, אבל היו לו אינטואיציות מוזיקליות מעולות. ובמיוחד הוא היה מחובר לטקסטים מרגשים. הוא אהב מאד את הטקסטים שמדברים ללב, כמו 'לב טהור', 'אלקא די לה'. ההארציגע ניגונים".

ובאמת, הניגונים הידועים ביותר של הרבי זצ"ל, היו ניגוני הרגע.

"היו לו בהחלט גם כמה ניגוני שמחה, אבל הם לא היו 'כוס התה' שלו. כוס התה שלו היו ניגוני הלב. בכל פעם שנפל לו ניגון כזה, הוא היה מרים לי טלפון ומשמיע לי. ידעתי תמיד כשהוא מתקשר, להיות מוכן עם ההקלטה. יש לי טייפ רקורדר, והייתי שם את הרבי'ה על רמקול ומיד מקליט. תוך כדי שהרבי היה מזמר את הניגון החדש, הייתי פותח חרישית את האורגן. הוא שר, ואני מלווה, כשהוא לא שומע שאני מלווה אותו. אחרי שהוא היה מסיים, הייתי אומר לרבי'ה: רק רגע, ואז מחזיר את ההקלטה אחורה ומשמיע לו אותה עם הנגינה. והוא היה מיד אומר: מה עשית! איזה יופי! אולי תשמיע לי שוב..."

פגישה בלתי נשכחת. שלמה כהן

להמשיך את הנגינה היהודית הראויה

למעשה, פטירת הרבי זצ"ל, היתה רגע לפני הוצאת אלבום חדש מניגוני פייטסבורג, והפעם בעיבודו של משה לאופר. שורה של זמרים כבר שרו באולפנים את הנגונים החדשים של האדמו"ר בליווי מקהלת "נרננה", שכניו באשדוד של הרבי זצ"ל. כעת, לא ברור עדיין מה יהיה עם האלבום, שלמעשה כבר מוכן כולו.

"ההיכרות הראשונה עם הרבי זצ"ל", מספר יעקב רוזמריין, מנצח מקהלת "נרננה", "היתה בערך לפני

למעלה: עם מקהלת "נרננה" באירוע בחסידות. למטה: כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג עם מונה רוזנבלום

במהלך העבודה ביניכם, הרבי התערב גם בנושא העיבודים? הורה לך מה ואיך לעשות?

"לא. הוא לא התערב בעיבודים בכלל. רק באלבום האחרון שעשיתי לפייטסבורג, אחרי שכבר היה 'מטען' של תשעה אלבומים של פייטסבורג והרבי'ה כבר היה מיומן להבין גם את נושא העיבודים, אז הוא הדריך אותי שאני אשקיע יותר בכלי המיתר מאשר בבראסים. זה היה באלבום האחרון שעבדתי עליו לפייטסבורג, לפני כ-7 שנים. רק אז ראיתי שהוא מעוניין להיות מעורב גם בנושא העיבודים".

למרות אינספור שירים מרטיטים ומשמחים, מונה מעיד כי "פסגת הלחנים שלו, מבחינתו, היתה היצירה 'אלקא די לה' (למקדשך תוב), שפרץ את כל הגדרות, עד שאין בית שלא שרים בו את 'קה ריבון' במנגינה שלו. צריך באמת להדגיש, שאת השיר המיוחד הזה חיבר הרבי'ה בכמה פעמים. בהתחלה, היה רק את הקטע של 'אלקא די לה', וכך הוא פורסם באחד האלבומים הראשונים של פייטסבורג. קה רבון המלא, הגיע לסוף הלחנתו בדיסק מספר חמש. כך שבהתחלה זה יצא מקוצר, רק עם 'אלקא די לה', ובפעם השנייה עם כל חלקי הפיוט. ה'אלקא די לה' שהקלטנו בהתחלה, נשאר גם בביצוע המחודש כמו שהוא, עם ההקלטה המקורית, והוספנו לשיר רק את שאר החלקים החדשים. כלומר, חיברנו ברצועה הזאת בין הישן לחדש".

מונה רוזנבלום מספר עוד, שהרבי, באורח יוצא דופן, אף הגיע מספר פעמים לאולפן. "עם כל מי שאני עובד, אני משתדל 'לזרום' אתו. עם הרבי'ה, זה היה כמובן אחרת, מאחר ואני כמובן אמור להתכוונן אליו, ולא להיפך. הייתי צריך ללמוד את הרגש שלו, את הפנימיות, לחיות את האווירה שהוא חי בה. ממש עמדתי על זה, כי ידעתי שאחרת בלתי אפשרי להוציא את הדברים כפי שהרבי רוצה. תמיד עמדתי על כך שמי שמבצע את השירים, המקהלה או הזמרים, חייב לשמוע באוזניות באולפן את השירה של הרבי'ה עצמו, כפי שהקליט באולפן ('גייד'). כשהרבי'ה היו מקליטים במקהלה, הם היו שומעים באוזניות את הגייד שהקליט הרבי עצמו באולפן. הקטעים האלה, של שירת הרבי עצמו באולפן, שמורים אצלי עד היום. נכס של ממש".

כשעבדת על "אלקא די לה", הבנת שמדובר במשהו יוצא מגדר הרגיל?

"בודאי. מאד אהבתי את השיר מהרגע הראשון, דווקא את החלק הזה. אמרתי לו הרבה פעמים: צריך לעשות עוד 'אלקא די לה'..."

מתי שוחחתם בפעם האחרונה?

"לפני כחודשיים, וגם אז - על שיר, הוא שר לי לחן חדש. בכל מה שהיה קשור למוזיקה, הוא היה כולו נתון בתוך הדבר. עבודת ה' שלו דרך הנגינה, היתה אצלו דבר שמעל לכל דבר אחר. זה אמנם תמיד היה כך בפייטסבורג, אבל אצלו במיוחד. גם אביו הלחין דברים מאד עמוקים, אבל בנו, הרבי זצ"ל, היה מחובר בכל מאודו לצלילים. הוא סיפר לי פעם שאת רוב הנגונים הוא מלחין בסעודה שלישית, כשהוא יושב עם כולם. לפעמים זה היה יוצא בלי הכנה מראש, כשהוא שר באופן ספונטני, וכדי שהרבי לא ישכח את הניגון עד מוצאי שבת, היה 'חוזר' מיוחד שתפקידו היה לזכור את הניגון".

לא ראיתי מעולם אדם שעבודת ה' שלו היתה במוזיקה ובשמחה כמו הרבי'ה. היה מגיע לו פתאום איזשהו רעיון מוזיקלי, הייתי מקבל טלפון כדי לשמוע ולחוות דעה

7 שנים. בחסידות פייטסבורג מתקיים מידי שנה דינר 'תרומת הקודש', והזמינו אותנו, כמקהלה חסידית, לשיר באירוע. כמובן ששרנו שם כמה מהלחנים של הרבי שביקשו מאיתנו לשיר, דווקא לחנים פחות מוכרים בציבור, מארשים שלו ועוד שירים, והרבי ב"ה מאד התרשם מאופן השירה ומהשירה החסידית שתמיד היתה מאד חשובה לו, כי כאבה לו ההתקדמות והמודרניזציה במוזיקה. למחרת התקשר הגבאי ואמר שהרבי רוצה

כל הלחנים באלבום החדש היו של הרבי?

"רוב הלחנים היו שלו, אבל בכל דיסק שיצא הוא גם דאג שיהיה שיר או שניים שהלחין אביו, ויותר מכך: היה לו עניין ששם האלבום ייקרא על שם שיר של אביו. למשל, 'הגידה לי' ועוד. גם האלבום החדש אמור להיקרא 'זכר חסדו', שזה שיר של אביו. יש באלבום גם שיר של אחד מחתניו. בכל דיסק הוא גיבש ועודד אותם להלחין, ושמו בכל לבו כשהיו שאמרו לו שהשיר של חתניו הם הכי יפים בדיסק..."

רוזמריין: "בכל שלב בהקלטות האלבום, הרבי רצה לשמוע ולהיות מעורב. בחדרו, עם אוזניות גדולות, הוא הקשיב בקשב רב לכל שלב בהקלטות. אגב, כל דיסק חסידי שיצא, הרבי דאג לשלוח מיד מישוהו שיקנה אותו בחנות. והוא היה שומע, וגם מגיב. לעתים קרה שהוא הגיע לחתונה ושמוע ששירים שירים מודרניים, ואז גם ידע לתת ביקורת, מדוע שירים כאלה שירים. הנושא היה בנפשו".

"ההשראות שלו היו בשבתות ובימים טובים"

איך היה עבורכם לעבוד עם אדמו"ר? זאת לא "עוד עבודה".

"בסוף, הכל נעשה בחדר קודש, במיוחד שאנחנו חסידים ויודעים באיזו דרך משוחחים עם רבי. אבל הוא באמת תמיד שאל ורצה לשמוע את דעתנו. כשהיה הגיע לנושא המוזיקה, הוא ירד לפרטים. כשהיה שואל לדעתנו, הדגיש: תגידו לי את האמת, מה אתם באמת חושבים על זה ועל זה, ואם הפתח ארוך מידי. כשהשבנו, השתדלנו כמובן תמיד ללכת בין הטיפות, לדבר בכל הכבוד הראוי".

טאוב: "גם הדקויות היו חשובות לו. היו דברים שכבר הוקלטו, והוא החזיר זמרים לאולפן כדי לשנות איזשהו קנטיש, דברים עדינים שהיו חשובים לו".

על האלבום החדש, מספרים השניים, הם התחילו לעבוד - כמקלה - לפני כשנה. רוזמריין: "נכנסנו אנחנו אחרי שלאופר סיים לכתוב את העיבודים והעיבודים כבר היו מוכנים, והתחלנו להקליט. עבדנו מהר, כשכל הזמן הרבי מכה על קודקודנו, מה שאכן מאד קידם את זה. הוא היה מתקשר אליי ולרובי ואומר: אני לא רוצה להפריע, אבל איך אפשר לקדם את הנושא. יש באלבום שיר בשם 'רחם בחסדך' ששר יענקי דאסקאל. אחרי שהשיר כבר הוקלט, בנו של הרבי אמר לו ש'רחם בחסדך' הוא הרי רק חלק מ'צור משלו', ואולי צריך להוסיף את שאר החלקים. ואז נכנסנו שוב לאולפן כדי להקליט את שאר הלחן לשיר, וזה היה הלחן האחרון של הרבי שהוא שלח עבור האלבום".

באלבום הזה, שכעת עדיין לא ברור מתי ייצא, שרים שלמה כהן, אייזיק האניג, יענקי דאסקל, לוי פאלקוביץ, אהרל'ה סאמעט, מקהלת הילדים אידיש נחת ועוד. טאוב: "אחד השירים, 'כד יתבין ישראל', כבר יצא כסינגל לקראת סיום הש"ס השנה, ברשות הרבי".

אז מה יהיה עם האלבום הזה כעת, לאחר פטירת הרבי?

רוזמריין: "הוא אמור לצאת בקרוב כנראה. נכנס בימים

לפגוש אותי, הוא ידע שאני גר בשכנות. באתי אליו, ובהתחלה הוא מאד החמיא על השירה בדינר, ואז התחיל לדבר על הנגינה, מה אנחנו יכולים לעשות ביחד כדי להמשיך את הנגינה היהודית הראויה".

רובי טאוב, גם הוא ממקהלת "נרננה", נזכר כי "כבר תוך כדי הדינר הרבי אמר על המקלה: הם בין היחידים שמבינים את השירים שלי, שיודעים למה אני מתכוון".

בהמשך, הגיעה מקלהלת "נרננה" לעוד כמה אירועים בחסידות, וגם שרו באלבום פנימי ("אמת") שיצא לפני מספר שנים בחסידות. "היו שני 'ליינים' של אלבומים", מסביר רוזמריין. "היה את האלבומים החיצוניים, שיצאו לרוב בעיבודיו של מונה, והיה את האלבומים הפנימיים, אותם עיבד יצחק שור. תמיד, בכל עבודה על כל שיר, הרבי לא היה מוותר על אף סייג. הכל היה חייב להיות כמו שהוא התכוון. הוא היה מעורב במי יהיה סולן ומי לא, הכל היה חשוב לו מאוד".

כעת, מספר טאוב, המקלהלת עבדה על ניגוני האדמו"ר, לקולות לאלבום החדש בעיבודו של משה לאופר, שהוא קרוב משפחה מדרגה ראשונה של הרבי. "הרבי רצה תמיד לגוון. מונה עשה כמה מהאלבומים, אבל אחד האלבומים יצא בעיבודו של דודי קאליש, וכעת רצו לעבוד גם עם לאופר", הוא מספר.

כ"ק האדמו"ר צ"ל מברך את חברי מקלהלת "נרננה"

מקהלת "נרננה" שרה בדינר בחסידות מיטסבורג

דשמיא בלתי רגילה. לדעתי אין בית חסיד/ליטאי ואפילו סרוג, שלא מכירים בו את השיר הזה. וזה נזקף לזכותו".

מתי הפעם הראשונה שנפגשתי?

"זה היה באותה תקופה של העבודה על האלבום ההוא. באתי אליו אז עם מונה לפגישה, אחת מהפגישות המתוקות שחווייתי בחיים. לפני כן, לא הכרתי אותו, והיה לי פחד לדבר עם רב'ה. זה לא פשוט, יש הרי יראת כבוד לדבר עם רב'ה. אבל מיד כשנכנסתי אליו, הוא קיבל אותי בכזאת חיבה וחיוך כובש, ששכחתי מהפחד שלי. ואז ישבנו ביחד בשולחן ודיברנו על הניגונים שלו, והוא השמיע לנו אז את השיר 'כבוד'."

"לפני שיצאתי, הוא אמר לי: בוא אשמיע לך עוד שיר. ואז מונה מיד נעמד עם הטייפ כדי להקליט אותו, והרבי שר את 'מוציא אסירים'. נדהמתי אז, כי במהלך העבודה על הדיסק שלי 'למעלה' חיפשנו שירים מתחת לאדמה. שמענו מעל אלף שירים עד שבחרנו. וכאן, שיר אחרי שיר, הרבי שר לנו שירים מדהימים, כאלה שרק יכולתי לחלום לקבל ממקומות אחרים. ואז הרבי אמר לי: לך, שלמה ל'ה, אני אתן שיר במתנה. ואז נתן לי את השיר 'זוכנו', אחד השירים המרגשים ביותר מהאלבום הראשון שלי. גם את 'מוציא אסירים' הקלטנו, וזה נכנס לדיסק של פיטסבורג 'ונפשי'. פשוט לא ויתרתי ושרתי גם את 'מוציא אסירים', ומונה הציע לי לשיר את זה עבור האלבום של פיטסבורג."

"בכלל, בכל הלחנים של הרבי, תמיד היה לי לחץ לשיר אותם באולפן. כי כשמדובר בלחן של כל מלחין אחר, הזמר הוא בעל הבית, ברצותו מאריך וברצותו מקצר, כפי מה שנראה לו. אבל פה - גם כששרתי באולפן בכל היכולת שלי ועם כל הכוונות, תמיד הייתי במתח אם לזה התכוון הרבי או לא. והחותמת שלו היתה, כאשר הוא התקשר אליי ואמר: זה בדיוק כפי שרציתי שיהיה! או אז ידעתי שירדתי לסוף דעתי. אם הוא היה אומר: 'זה מאד יפה', ידעתי שזה לא זה..."

מה יש בשירים של הרבי זצ"ל, שאין בשירים של אחרים?

"זה שילוב של כמה דברים. אבל לפני הכל - הגאונות שבפשטות של השירים שלו. אין אצלו שירים קשים לקליטה. יש כל מיני שירים יפים שיכולים להיות מתוחכמים, אבל אצל הרבי - תמיד היה מדובר בשירים של השתפכות הנפש, מעולמות מאד גבוהים. כל שיר שלו הייתי שומע פעם-פעמיים, וכבר קולט אותו. אם אני צריך להשתמש בהגדרה, כדי לסבר את האוזן, אפשר לומר שהרבי היה 'הקרליבך של החסידים'. היית שומע שיר שלו פעם-פעמיים, ושואל: איך כזה שיר עוד לא הגיע לעולם? והכל בכזאת פשטות של שיר, בלי מרחבים בין הקטע הראשון לשני. הייתי שר באולפן, ומרגיש במקום אחר לגמרי. אלו היו לחנים ממש מיוחדים. יותר מזה - אני לא יכול להסביר. מה שחווייתי בשירים שלו היה משהו מאד רוחני".

הקרובים אל הרבי שליט"א, ונשאל אותו מה לעשות, האם לחכות עד אחרי השנה, או שלהוציא כבר כעת, בשלושים, לזכרו. למעשה, האלבום היה אמור לצאת כבר לחג הסוכות, אם לא שהרבי התמוטט כמה שבועות לפני כן".

טאוב: "השיחה האחרונה שלו איתנו היתה בחודש תמוז, אז אמר לנו שצריך לתקן משהו במיקסים, ושנראה לסדר את זה, כדי שזה ייצא לסוכות. אגב, הוא אפילו אמר לנו, שכשהאלבום ייצא, הפרסום לאלבום צריך להיות בעיתונים אותם קוראים אנשים שפחות שומעים מוזיקה חסידית, כדי שגם הם יישפכו למוזיקה החסידית".

מה היה המיוחד בעיניכם בלחניו של האדמו"ר?

רוזמרי: "שומעים עליהם שהם שירים קדושים. 'אלקא די לה' הוא לחן מיוחד. הרבי אמר לי פעם שרוב הלחנים שלו יצאו בשבתות וימים טובים. כלומר, ההשראות היו שבתות וימים טובים, ושומעים את זה על השירים שלו. 'הייתי אצלו פעם, והוא הצביע על הספרים שהוציא, בהם היו תורות שאמר ('מפתגמי אוריתא'), ואז על כמה דיסקים ישנים שהוציא מניגוני פיטסבורג, ואמר: אצלי - שניהם ('הספרים והדיסקים שיצאו בפיטסבורג) הם אותו הדבר. כמובן שפקחתי עיניים, אבל הוא הסביר: בסוף, המטרה שלי בשני הדברים האלה, היא לקרב את עם ישראל."

"הפעם האחרונה ששוחחנו היתה בשבת לפני שהגיע לבית החולים. התפללנו קבלת שבת בחוץ, הוא שמר על ההנחיות, ואחרי התפילה הוא אמר לי: 'שכוחי על הכל, שירו לה' שיר חדש! וקרץ לי עם העיניים. והוא אף פעם לא אמר לי דבר כזה, זה היה כעין סוג של פרידה שכזאת."

טאוב: "הוא ביקש לאחרונה מהשמש שיתקשר אליי, והשאיר לו הודעה שנשמעת כמו צוואה. הוא אמר: אני מתחנן אליכם, תוציאו ותפיצו את השירים שלי כדי לחזק יהודים בכל העולם".

"שירים של השתפכות הנפש"

הזמר שלמה כהן, שר חלק נכבד מניגוני בית פיטסבורג, ואפילו זכה לקבל מהרבי לחן קודש, 'זוכנו', לאלבום הראשון 'למעלה'. "זו אבידה מאד קשה לכלל עם ישראל", הוא אומר. "הרבי היה הכתר של עולם הניגונים של ימינו".

איך נוצר הקשר ביניכם?

"דרך מונה רוזנבלום. עבדנו אז על הדיסק הראשון שלי, 'למעלה', ותוך כדי, מונה עבד גם על הדיסק של פיטסבורג 'להודות ולהלל'. ומונה אמר לי: בוא תיכנס, תשמע שיר של הרבי. זה היה השיר 'ידע'. אמרתי למונה: אני שר את זה! כשסיימתי, מונה אמר לי: אולי תשמע עוד כמה שירים? ואז השמיע לי את 'קה רבון' (למקדש תוב). מיד אמרתי למונה: אני מזמין את עצמי לשיר את השיר הזה, גם בלי הזמנה ממך... רציתי להיות חלק מהשיר הענק הזה, בלי קשר אם הוא יהיה שלאגר או לא. זו גאונות אדירה, כי יש כל כך הרבה ניגונים על קה רבון, ולהוציא כזה ניגון בכזה עומק, בפשטות של העומק, זה סיעתא

פרס
בני ברק

לספרות

תורהנית

תשפ"א

הפרויקט היוקרתי
של עולם התורה

ע"ש מייסד העיר וראש העיר הראשון
הרב יצחק גרשטונקורן ז"ל

חברי ועדת הפרס הגאונים הגדולים:

רבי שלמה בן-שמעון
חבר ביה"ד הגדול

רבי מנחם מנדל שפרן
מחשובי הדיונים
וראש ישיבת "נועם התורה"

רבי ברוך דב פוברסקי
ראש ישיבת פוניבז'

מחלקת קהילות וצעירים

המחבר

בימת קהילות הקודש בעיר התורה והחסידות

**להצטרפות לפרס: יש לשלוח 4 עותקים
מהספר המוצע לדוברות עיריית בני-ברק,
רחוב ירושלים 58, קומה 3, חדר מס' 3
ולמלא טופס הצטרפות, לא יאוחר מיום ראשון,
ו' בכסלו ה'תשפ"א (22/11/2020)**

**ניתן לקבל את הטופס במייל: bbm@gmail.com 5776534
או למלא את הטופס בשעת הגשת הספרים.**

**ההצטרפות הינה גם לתכניות החדשות במסגר הפרס:
המחבר - פרויקט קידום ועידוד צעירים מחברי חיבורים תורניים להרחבת
אוצר הספרים התורני בעולם התורה
המחבר ליוצרים - סיוע בהוצאת הספר - ספרים שעדיין לא ראו אור,
גם אותם יש להגיש בארבעה עותקים כולל טופס.**

בברכת התורה ובהערצה לרבנן ותלמידיהון
אברהם רובינשטיין
ראש העיר

הלב של

מוכפי הענק בחו"ל שתוכננו ובוטלו.
ההצלחה הבלתי נתפסת בכל המגזרים.
הטיפ שלו לאמנים צעירים. העומס
העצום בפניו עמד בקיץ האחרון. הדואט
המתוכנן עם מרדכי בן דוד. הזכות
להכיר את מוטי שטיינמץ לקהלים
רחבים. אולפן ה"בונקריבו" החדש.
והשיא שעוד לא כבש • ישי ריבו
קוטף את כל התארים האפשריים בכל
מצעדי סיכום השנה וגם מוציא אלבום
לייב חדש • ראיון

אהרן אטינגר

צילומים: מרוה שרון,
שלומי פינטו, תמר חנן,
חיים טוויטו ומשה ביטון

ישי ריבו היה, ללא ספק, בתקופה הכי טובה שלו. ואז באה הקורונה. סיבוב הופעות בינלאומי חיכה לו בקיץ שעתה עבר, יומן מפותץ כמעט ערב-ערב, כל ערב במקום אחר, לפני עשרות אלפי בני-אדם, הופעות ענק, דואטים, ספיישלים... אבל הקורונה, ממנה סבל גם בעצמו עוד בגל הראשון, ביטלה את הכל.

ועדיין, מצעדי סיכום השנה ששודרו בתחנות השונות - גם אלה שאינן דתיות - בחודש האחרון, גילו שוב מיהו הזמר האהוב ביותר על הישראלים כיום. עם זכיות בשיר השנה ("כתר מלוכה") ובזמר השנה כמעט בכל התחנות, לאף אחד אין ספק שריבו נמצא בשיא, כובש יעד אחר יעד.

"האמת", הוא אומר כעת בראיון למגזין "קול פליי", "שבשנה שעברה זה היה אפילו בולט יותר מבחינת המצעדים, עם 'הלב שלי' שזכה במקומות הראשונים והאלבום 'אלול תשע"ט' שיצא בשנה שעברה. זו בהחלט מחמאה גדולה שאני מצליח ב"ה להגיע להרבה קהלים מגוונים. אני מוכרח לומר שהזכייה השנה הפתיעה אותי, כי בכל אופן, השנה מלבד 'כתר מלוכה', לא הוצאתי עוד שירים חדשים, ועדיין, 'כתר מלוכה' הגיע למקומות מאוד גבוהים בכל המצעדים. אין ספק שזה עושה טוב על הלב. אנשים מצביעים ברגליים, כמו שאומרים".

אתה בין האמנים היחידים, אולי היחיד ממש, שהשירים שלו מגיעים למקומות הראשונים גם במצעדים החרדיים וגם במצעדים הכלליים. מה הסוד?

"אני לא יודע כל כך להגיד לך את הסוד, אבל אני חושב שזה נוגע לכך שמדובר במוזיקה אמונית, מוזיקה יהודית, וגם בציבור הכללי יש לזה ביקוש מאוד גדול וחשיפה מאוד גדולה בשנים האחרונות. בנוסף, השיר 'כתר מלוכה' ספציפית, כנראה התקשר לאנשים עם התקופה הזו של הקורונה שאנחנו עוברים, שזה משהו שלווה אותנו, והשאלה 'מה אתה רוצה שנבין מזה' ושאר הדברים שכתבתי בשיר. בשיר הזה כתבתי איזושהי צעקה, כזאת שכל אחד בצורה כזאת או אחרת בתקופה הזאת כנראה שאל אותה. יש משהו, דרך השירים האלה, וגם ההכרה שלי בציבור הכללי וההופעות הגדולות, והשילוב בין הדברים, שגרם לזה להיות פופולארי. האמת שבשלב מסוים, פה ושם כבר האמנתי שלשם זה הולך, שיש פוטנציאל להיות אמן דתי ששר שירים של אמונה, ועדיין יכול לגעת מצד אחד גם בקהל הכללי ומצד שני גם בחרדי, כמובן. וזה חידוש, לעומת לפני עשר שנים שאז אולי זה לא היה קורה".

וכשהוצאת שירים, כיוונת גם ל"שם"?

"כשהוצאתי את 'לשוב הביתה', שיר שהוא מאוד דתי, הופתעתי לגלות איך פתאום הוא פרץ את הגבולות והושמע גם במקומות הכלליים, וזה נתן לי עוד ביטחון להמשיך ביצירה

הזאת. וזה אולי גם טיפ לאמנים אחרים בתחילת דרכם: זהו לחלוטין שיר אמוני, דתי למהדרין, וזה רק מלמד שכשאתה יוצר, אתה לא צריך להתחשב בזה שיש לך גם קהל כללי, אם המסר של השיר חשוב ונוגע. תחשוב מה אני אומר בשירים: 'אפילו שעשינו משהו רע הוא מוחל וסולח', 'אני רוצה לעשות רצונך כרצונך', שהם מסרים מאוד לא אופייניים לרדיו הכללי, ויכלו להיות גם חששות כשאתה מוציא שירים כאלה לערוצים הכלליים. אבל כשראיתי שזה מצליח, זה נתן לי את הביטחון ללכת על זה בכל הכח, בלי לחשוש, וזה ב"ה גם הוכיח עצמו כמשתלם. אנשים מרגישים את הלב שלך בשירים האלה, ודווקא לא מחפשים שתבוא ותנסה להתייפף ולראות איך אני נוגע-לא נוגע בכל המגזרים, וזה גם פחות אני. פשוט הרגיש לי שאנשים היום רוצים לשמוע את האמת שלך בצורה ברורה. דרך המוזיקה יש יכולת לחצות מגזרים ועולמות שונים לגמרי, כך שגם הציבור הכללי מתחבר".

אבל לא כולם כמוך. יש זמרים דתיים שהצליחו גם בקהל הכללי, ואתה רואה שינוי במוזיקה שלהם מההתחלה להיום.

"לכל אחד יש את המסלול שלו, אני לא נכנס לזה. אני רק אומר שאצלי, לפחות, הרגיש לי שהכנות הזו לאורך כל הדרך, גם משתלמת. בוודאי שקרה לי לגבי שירים מסוימים, כמו למשל שיר שאני מאוד מחובר אליו ואוהב אותו, 'אור החיים', שהוא שיר על התורה, שחשבתי שהוא ממוקד לאנשים שמעריכים את ערך התורה ויודעים מה זה 'אור החיים'. והנה, כשיצא השיר גיליתי שזוגות שאינם דתיים נכנסים אותו לחופה, גם כשהם לא תמיד מבינים את המשמעות ומה נוגע בהם בשיר. כשהבנתי את הנקודה הזאת, זה נתן לי את הביטחון להוציא את השירים שלי כמות שהם, כי לעתים יש מצב של בלבול: כי יש קהל גדול וחשיפה, ואתה יכול לנסות להרשים ולרצות אותו. וזו היתה הנקודה שהוכיחה לי שאין צורך לעשות את זה. 'היו שירים מסוימים שחשבתי שגיעו לקהל מסוים ואוציא אותם בכל זאת נקודתית לקהל הזה, והם יצאו והוכיחו את עצמם כמשהו הרבה יותר רחב. עוד לפני האלבום השלישי 'שטח אפור' נהגתי כך, אבל אז עוד לא היתה לי את החשיפה הרחבה בכל הקהלים. אבל גם מהאלבום השלישי, שכבר היה מוחצן החוצה והגיע לציבור הכללי, המשכתי ללכת בדרך הזאת, וגם אחרי. ב'אלול תשע"ט', לדוגמה, שרתי פיוטים כמו 'אוחילה לקי'. רציתי להנגיש את העולם הדתי, את המוזיקה מבית אבא, גם לקהל החילוני. לתת לקהל שלי את האבולוציה מאז ועד היום; לשיר שיר כמו 'סדר העבודה', שנותן נקודת מבט של הכנה הגדול ביום הכיפורים. זה אמנם שיר שמדבר גם עלינו, היום, ועדיין מתבסס על סדר העבודה. וכל הדבר הזה הרגיש לי טבעי לגמרי. זו היתה הזדמנות לחשוף את השירים האלה לציבור גדול, שחלק כן מבין אותם וחלק לא, ועדיין צמא לשמוע אותם".

עם רגליים על הקרקע

אתה זוכה להצלחה עצומה, ההופעות שלך מלאות, השירים מגיעים למקומות הראשונים. דבר כזה עשוי לבלבל כל אדם.

"ב"ה, תמיד הייתי על הקרקע, אולי זה החינוך מהבית. אבל כן, אני יכול לומר שכשהקורונה נחתה עלינו בהתחלה והכל נעצר, נשמתי לרווחה, כי הייתי בטירוף עד אז. השנים האחרונות היו שנים של סדר עולה כל הזמן, וזה הגיע לפיק יותר רציני, ועוד הייתי לקראת קיץ מאוד עמוס. ובשונה משנים קודמות, בהן בקיץ הייתי מופיע בארץ בכל ערב, בקיץ האחרון היינו אמורים להרים הילוך בהופעות בחו"ל, והייתי אמור

**רציתי להנגיש את
העולם הדתי, את
המוזיקה מבית
אבא, גם לקהל
החילוני. לתת
לקהל שלי את
האבולוציה מאז
ועד היום; לשיר
שיר כמו 'סדר
העבודה', שנותן
נקודת מבט של
הכהן הגדול ביום
הכיפור**

דוד וסיפרתי לו
על הדילמה, שאני
לא יודע אם נוכל לקיים את
המופעים. אז זה עוד היה נשמע
הזוי, אבל זה קרה ומופעי הענק האלה
בוטלו. כבר אז, כשבמקביל עדיין המשיכו האירועים הקטנים
וההופעות לקהל מצומצם יותר, הבנתי שקורה משהו. ואולי
ההבנה הזו גם שגרמה לי להבין שקורה כאן משהו בכל העולם,
הביאה אותי לכתוב את 'כתר מלוכה'. היה אמור להיות לי מופע
בבנייני האומה, 'מופע יום הולדת' ביום ההולדת שלי, משהו
שכבר הפך למסורת, והמופע כמובן בוטל. על זה כתבתי בשיר
את השורה 'בין תרומה לתצווה / יום הולדת קצת משונה'.

את הקהל הישראלי כבר הוכחת שכבשת. אבל להגיע בשנה שעברה לארה"ב ולמלא אולמות היה בשבילך הפתעה?

"זה לגמרי היה בשבילי הפתעה מתוקה, למרות שחשתי שזה
הולך ומתבשל. היו לי המון תאריכים של מופעים בארץ, ובכל
פעם שהיו הזמנות מארה"ב, זה לא הסתדר, למעט הסיבוב
ההוא בארה"ב בשנה שעברה. ולכן, השנה היתה לנו היערכות
מראש לעשות סיבוב בחו"ל. לאחר שחליתי בקורונה והחלמתי,
וכשכאן כבר לא היו הופעות, כן הגעתי כעת בקיץ לשישה
אירועים פרטיים ומצומצמים בניו יורק במגבלות הקורונה,
אבל עדיין לא מימשנו את החלום למלא שם ובשאר המקומות
אולמות. אבל בהחלט, הקהל בחו"ל הוא משהו שהבשיל כבר
הרבה זמן, ובשונה מהארץ, שכאן התחלתי ממש בקטן וזה הלך
והתרחב, שם היינו אמורים בקיץ להגיע ישר לאולמות מלאים,
3-4 אלף איש לפחות בכל מופע, וזה לא קרה. אז כאמור, חצי
נחמה היתה לי בסיבוב הקצר הזה של האירועים הפרטיים
בארה"ב. זו תופעה מדהימה, כי הקהל האמריקאי שם היה
רגיל בעיקר למוזיקה חסידי, שהוא עוד חצי מבין, אבל את
הטקסטים שלי, לכאורה פחות, וב"ה גם שם זה הגיע לממדים
חדשים. אתה רואה אמריקאים ששרים את כל המילים של 'סדר
העבודה' או של 'הנה ימים באים', וזה מרגש".

להיות הרבה על קו אמריקה-אירופה-ישראל. וזה הביא אותי
קצת להילחץ, בגלל גודל האחריות. כל במה כזאת כבר מגיעה
לאלפי אנשים, ולא ידעתי אם אני ערוך לזה. אז בהתחלה,
כשהגיעה הקורונה והכל נעלם, נשמתי לרווחה.

"כמובן, אחרי כמה שבועות, כבר הגיע הקושי, אתה רוצה
לחזור לשגרה. ואז גם נולד השיר 'כתר מלוכה'. אבל עד הנקודה
הזאת, הרגשתי פחות או יותר על הקרקע, ובאותה נקודת זמן,
רגע לפני הקיץ, חשתי שאני יכול ללכת קצת לאיבוד. בגלל
העומס, שהיה כזה גדול עד שאתה לא רואה את הסוף שלו.
נכון, אתה מכור להצלחה הזאת ואתה רוצה להשפיע ולהצליח,
אבל הרגיש לי שאולי מה שעמדתי לפניו היה גדול עליי. עם
זאת, אני חייב לציין שלמדתי מאמנים כמו אביתר בנאי, שגם
זה מאוד תלוי מה האמן משדר. אם הוא משדר לקהל מקום של
פרטיות מסוימת ולא של עודף כוכבות, אז גם הקהל מאוד מבין
ומכבד את זה. וגם אם היה לי קושי, הקהל שמר עליי בהרבה
מובנים. וזה דבר שראיתי בסוג האמנים שמשדרים משהו
מסוים, ולכן לא חווים את הבלבול הזה. כמובן שלכל אמן יש
עלויות וירידות וקשיים, אבל גם הקהל מצדו שומר עליך ומלווה
אותך נאמנה".

מה באמת תוכנן לקיץ, שבוטל?

"בשנה שעברה ערכתי כמה הופעות בארה"ב עם נתן גושן,
שהצליחו מאוד ב"ה, וזה היה הסיפתח להופעות בחו"ל. כעת
התכנית היתה להרחיב את זה, עם הופעות בפרו, ניו יורק
לונדון, אל איי, ואחרי יומיים של שקט, הייתי אמור לחזור
למופע בבלומפילד עם 26,000 איש. וזה מאוד יפה, והגשמת
חלומות והכל, אבל נכנסתי גם ללחץ ולסטרס, איך אסחוב
את כל זה. כי יש אחריות, יש הישגים ויש יעדים שאתה אמור
לעמוד בהם. אגב, אני חושב שבכל התהליך הזה של עציירת
ההופעות, אנחנו היינו הראשונים שנפגענו. בתחילת התקופה
היו אמורות לי עם נתן גושן שתי הופעות בהיכל מנורה,
בהשתתפות 14,000 איש בסך הכל. ואם אתה זוכר, ההגבלות
הראשונות על התאספות המונית היו על 5,000 איש, מה שנתן
לנו להבין שהמופעים יבוטלו.

"ימים ספורים לפני המופעים האלה, נפגשתי עם מרדכי בן

דואט בקרוב? עם מרדכי בן דוד (צילום: יהודה הלר)

מתארח במופע של יעקב שוואקי

עם אברהם פריד ויובל סטופל, במופע האסק

◀ "רציתי להכניס גם דואטים עם פריד ושטיינמץ. לא הסתייע"

קח אותי לתהליך היצירה של שיר של ישי ריבו. איך זה קורה?

"אין לי ממש חוק לדבר הזה. לעתים הטקסט מגיע קודם, לעתים הלחן. אבל הערך מוסף הגדול הוא הרעיון; מדרש שקראתי, רש"י שמדגדג בי ואני מרגיש שיכול להיוולד ממנו שיר. לעתים זה מתחיל ממשפט אחד קטן, וזה מה שמפרה אותי בדרך כלל. אני מביא את הפרשנות שנוגעת בי דרך מדרש או מילים שראיתי, לדוגמא, בשיר השירים, ואז קל לי לפתח יותר את השיר. אני לא מתיישב 'לכתוב שיר', אלא חייב תמיד איזשהו 'מראה מקום' שנותן לי השראה לכתוב, ליצור דרכו".

באלבום הלייב החדש שלך, אתה פונה בעיקר לקהל הכללי? כי אני רואה, למשל, שלא שילבת דואטים שהיו לך בהופעות עם זמרים חסידיים שונים.

"בהחלט לא, זה לא היה משהו בכוונה תחילה. לאורך 3 השנים האחרונות, הקלטנו המון הופעות, ורציתי להתעסק בזה ולערוך כמה ביצועי לייב יפים כדי להוציא אותם באלבום, אבל פשוט לא מצאתי לזה זמן. ובתקופת הקורונה נפתח לי חלון הזדמנויות לעשות את זה, כי לא היו הופעות, אז אמרתי: זה הזמן להתבטח על זה. ואז הקשבנו להמון הופעות, ומתוכן ערכנו את הביצועים הטובים ביותר. נכון שהופעתי בשנים האלה גם עם אברהם פריד או עם מוטי שטיינמץ, אבל במקרים האלה או שהמופע לא הוקלט כראוי או שהביצוע היה לא מספיק טוב.

"כשהקשבתי להקלטות ההופעות, חיפשתי ביצועים שיש להם ערך מוסף, ואם אין ערך מוסף בוייב שלהם, אז אין טעם. היה מופע מיוחד מאד עם פריד, שלא הוקלט, ואחד אחר עם ביצוע שלא היה

מספיק מוצלח. אז זה לא שאמרתי שאני פונה כאן לקהל הכללי. אמנם כן היתה לי יותר אינטראקציה, בגלל ההופעות, עם זמרים אחרים שהופעתי איתם הרבה, אבל זה לא ממקום אידיאולוגי. יצא אלבום מאד מעניין עם ביצועים ממש מיוחדים, ובחירת האמנים נעשתה נטו מהצד המקצועי. מה שהיה מספיק טוב יצא, ומה שלא - לא".

יש עוד זמרים שהיית רוצה לשלב איתם דואטים באלבום?

"יש הרבה. מאד רציתי, למשל, להכניס לאלבום דואט עם אביתר בנאי, וזה לא הסתדר. היה ביצוע אחד יפה עם פריד לשיר 'ידיד נפש', שלא הוקלט כמו שצריך. כאמור, היה גם עניין שחיפשתי דברים מיוחדים. בסוף, אני מוכר אלבום, וחשוב לי לתת ערך מוסף. למשל, אם אני רוצה להביא דואט של השיר 'נפשי' מהמופע עם מוטי שטיינמץ, אז אם הביצוע מהמופע לא מתעלה על המקור - עדיף שלא להכניס אותו, וזה מה שהיה. ייתכן שהייתי צריך לחפש עוד קצת, אבל עשינו את ההשתדלות המרבית. היה חשוב לי להכניס עוד דברים כדי לגוון, אבל לעתים הביצוע של הלהקה לא מספיק טוב או אפילו אני לא במיטבי, אז אלו דברים שנותרו בחוץ".

הקורונה גם נתנה לך זמן להקים אולפן ביתי, שאתה מכנה "הבונקריבו".

"כן. עשינו הרבה מופעי 'זום' משם. מעט לפני שהחלה הקורונה, שיפצתי את החדר, כך שתהיה לי אפשרות להקליט שם ולעשות שידורים. זה חדר מאד קטן, ועדיין, עשיתי ממנו הרבה הופעות, בעיקר בסגר הראשון. כעת כנראה חוזרים לזה, כי יש שוב ביקוש. היה זמן מסוים שהיתה בו אופוריה שחוזרים להופעות, כי היו חלונות קטנים של שבועיים בין הסגר הראשון לשני בהם היה אפשר להופיע, אבל בחורף כנראה נחזור להופיע יותר בלייב".

האולפן הזה גם הקל עליך ליצור?

"כן, הפך את הכל ליותר קל. עשיתי מהחדר הביתי ממש אולפן מקצועי. אני לא הכי מתמצא בתוכנות, אבל מביא בכל פעם את מאור (שושן, המפיק המוזיקלי; א. א.), וטכנאי".

"אוהב את פריד ובן דוד, וגם את ליפא וקמפה"

למי אתה מחובר במוזיקה החסידית?

"אני מאד אוהב את אברהם פריד ומרדכי בן דוד. לגבי בן דוד, יש אפילו דיבור על לעשות אתו משהו ביחד, דואט. אנחנו בודקים כעת דברים. הקורונה קצת גרמה להאט את זה, כי רצינו להיפגש יותר וזה לא כל כך התאפשר כי הוא בחו"ל, אבל כן, יש כיוון לזה. אני גם מאד אוהב להופיע עם פריד, כעת גם הופענו בארה"ב ביחד. ואני אוהב לשמוע גם את ליפא שמעלצר ונפתלי קמפה".

על איזו מוזיקה גדלת?

"כמו כולם, על פריד, בן דוד, שוואקי, וגם חיים ישראל ועמיר בניון. מה שהשמיעו באותה תקופה".

חוסכים, חייים!

שבע ברכות, חתונה ובר-מצוה, הם אירועים מרגשים במיוחד. הכי חשוב לנו לחגוג עם בני המשפחה והקרובים, ושבעז"ה כולם יחזרו הביתה בריאים.

גם בשמחות נקפיד על הכללים: מסיכה, ריחוק חברתי ומספר מוזמנים רק לפי המותר. אירוע צנוע, הוא חיסכון בחיי אדם.

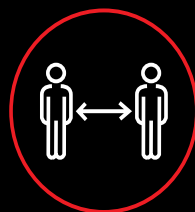
לכח

נמנעים
מהתקהלויות

מקפידים
על היגיינה

שומרים מרחק
2 מטרים

חובשים
מסיכה

בכל מקרה של חום ו/או תסמינים יש ליצור קשר עם רופא המשפחה

קו המידע-מטה ההסברה למגזר החרדי:

03-509-7000

נשמעים להנחיות. נזהרים בקדושת החיים.

התפוצץ. כשהוצאתי את האלבום השלישי, כבר השקתי אותו בקיסריה".

נמצא בין העולמות

אתה רוקד על כל החתונות, מופיע בכל המגזרים. אבל איך אתה מגדיר את עצמך? אתה דתי? חרדי?

"אני דווקא אוהב את זה שאני לא מגדיר, כי אני נמצא בין העולמות. ב"ה, אני נמצא במקום מאוד נח היום, ואני לא אוהב את ההגדרות והמשבצות. אף פעם לא היה לי נח להגדיר, כי אני גם עברתי מסלול חיים מסוים: עלייתי מצרפת, שם הגישה אחרת, אין חלוקת ספרדים-אשכנזים כמו כאן. גדלתי בישוב דתי-לאומי, למדתי בישיבות ובתלמודי תורה חרדים, ויש לי גם בני משפחה חילונים. אז יש לי קצת מכל העולמות. בגלל זה גם לא חששתי אף פעם אם המוזיקה שלי תצליח בקהל הכללי או לא. ידעתי שאין לי ממה לחשוש, כי אני הולך עד הסוף עם מה שאני מאמין בו. תראה, לא עברתי מסלול קלאסי של זמר חסידי שעושה חתונות. התחלתי ממש בקטן, מול 50-60 איש באיזו צעדה מקומית, העיקר שיבואו לשמוע אותי. וזה מסלול שעברו בעיקר זמרים מהמגזר הכללי. והיום בכלל, בשוק הכללי רוב הזמרים עוברים דרך תכניות תחרויות השירה, דבר שתמיד התנגדתי לו ולא רציתי לעבור דרכו. בכלל, גם לא מתאימה לי התחרותיות הזו. בקיצור, אני חושב שמה שרואים ושומעים ממני בחוץ, זה אני. אני לא מְשַׁחֵק מְשַׁחֵק, אלא מכיר את כל העולמות מנקודה מסוימת, והלכתי עם האמת שלי, מבלי להיכנס למשבצות.

"אבל כל השנים היה לי את העניין להופיע לציבור החרדי, כי גדלתי בתוכו. המופעים בסוכות המיועדים לציבור החרדי, שגם הם הפכו למסורת, הם ברמה הכי גבוהה. ניסיון פעם לעשות את המופעים האלה בישיבה נפרדת, וראיתי שלחלק זה מפריע, ומאז עשינו מופעים נפרדים לגמרי לגברים ולנשים. היה לי גם עניין אישי בזה, כי עבור ההורים שלי, שהם מאד חרדים, זו היתה האפשרות שלהם לבוא לראות אותי. וכעת בסוכות, גם המופע הזה לא התקיים, והיה חסר לי מאד בחג הזה.

"התקופה הזאת גרמה לי לעצור ולהתבונן ולהגיד תודה על השנים המטורפות שהיו. הספקנו לא מעט בשנים האלה. השיר הראשון, 'תוכו רצוף אהבה', יצא באב תשע"ב, ומאז עברו 8 שנים ועברנו חתיכת מסע, ועכשיו יש ברקס, אבל לא ברקס כזה שמכוון דווקא לי, אלא ברקס בכל העולם. עבורי זו היתה ההזדמנות לערוך את האלבום המופעים, ולהעביר את החוויה של ההופעות דרך הדברים שקרו על הבמות בזמן אמת. כעת זה זמן לחשוב, ומעכשיו אני מתחיל לאט לאט להיכנס ליצירה חדשה. אין לי עדיין תאריכים וזמנים, אבל באופן כללי אני יותר רגוע עם זה. עד עכשיו הייתי במרוץ, כמעט כל שנה וחצי הוצאתי אלבום".

נ, אז יצרת דברים חדשים בתקופה הזאת חוץ מ"כתר מלוכה"?
"כן, אבל לא יותר מדי. אפילו הקלטתי עוד איזה שיר, אבל כזה שמתאים יותר לאלבום, פחות כסינגל".

תגיד, יש לך שיא שעוד לא כבשתי?

"האמת שב"ה זכיתי לכבוש יעדים שחלקם אפילו לא חלמתי שקיימים. אבל אפשר אולי לציין את העניין של המופעים בחו"ל ובאמריקה. זה משהו שהייתי רגע מלעשות אותו, ואז זה נעצר. אמנם פחות מרגש אותי כעת לעשות סתם מופע מול 20,000 איש, כשאני מבין שהעולם השתנה, אבל אני כן רוצה להשלים את הסיבוב בחו"ל מתי שהוא. זו חוויה שרק התחלתי להרגיש אותה, ונעצרה לפני שהגעתי לשיא שלה". ■

עם אברהם פריד ויואלי דיקמן במופע האסקו

"נכפשי", השיר החסידי שהוצאת בדואט עם מוטי שטיינמץ, הצליח במפתיע גם במגזר הכללי.

"לגמרי. כמעט בכל מופע אני שר את 'נכפשי', יש לזה ביקוש מהקהל. השילוב הזה בשיר, ריגש אותי מהתחלה. האמת שתמיד חשבתי עליו, והנה הוא התקיים. היתה תקופה שכבחור בשיבה הייתי לוקח טרמפים, ואתה נוסע, והנה משמיע מוזיקה חסידית ויש דברים מאד יפים. ולעתים היה עולה איתי טרמפיסט חילוני, שלא רגיל לשמוע את הדברים האלה, ופתאום הוא שומע מוזיקה חסידית, פריד, בן דוד, דברים איכותיים מעולם אחר, ואתה רואה שהוא נהנה. תמיד בתוך תוכי הרגשתי שאם זה טוב - זה טוב, ולא משנה אם המאזין מבין את המילים או לא. החיבור עם מוטי היה מיוחד, כי יש לו קול יוצא דופן, אחר, שונה, וסקרן אותי לדעת איך הקהל הכללי יגיב לזה. והקהל הזה הגיב הרבה יותר טוב ממה שחשבתי. כבר אז הבנתי את הסיטואציה הזאת כאומרת שלמוזיקה אין כללים, ויש צמא מאד גדול. אני שמח שדרך זה הרבה נחשפו למוטי ולשיריו".

איפה אתה באופן אישי הכי אוהב להופיע, בהופעות הענק - קיסריה, היכל מנורה - או בפני קהל קטן של 200-300 איש?

"בשנתיים האחרונות היינו במקום בקריירה שכבר עשינו את מנורה וקיסריה, ומצד שני הקפדתי כל הזמן להופיע גם לקהל קטן. היה לי מופע אינטימי יותר עם אלדד ציטרין, מפיק מוזיקלי שמנגן על כל הכלים. במקביל להופעות הגדולות, הייתי יוצא אתו למופעים באולמות קטנים, ל-200 איש, כי אז לא מעניין אותך העניין הכלכלי כמו זה האמנותי, שממלא אותך יותר. יש קסם גם בהופעות הגדולות וגם בקטנות. גם כעת, תן לי להופיע אפילו לפני מאה איש ואני אקפוץ על זה. כמובן שבהופעות הגדולות יש עוצמה, הגם שזה מלחיץ יותר, אבל האינטראקציה עם הקהל היא מה שחשוב. כיוון שהתחלתי בהופעות קטנות, יש לי אהבה גדולה לזה, ולכן היה חשוב לי תמיד לעשות גם וגם. כך אתה גם מגיע לגבהים חדשים ועוצמות עם הקהל, וגם שומר על עצמך".

מתי בעצם קרתה הפריצה הגדולה שלך לכל הקהל הישראלי? זה לא קרה מיד.

"זה התחיל בשיר 'תוכו רצוף אהבה', אבל לא מיד כשהוא יצא. לתחנות שאינן חרדיות השיר הזה נכנס אולי שנה וחצי אחרי שיצא רשמית. אחרי זה היה גם את 'מקשה אחת זהב' שקצת פרץ, וגם את 'זוכר אני'. אבל זה קרה, כאמור, בעיקר באלבום השלישי, עם 'הנה ימים באים', 'לשוב הביתה' ו'אחת ולתמיד', ובהמשך עם 'הלב שלי' שבכלל

הדרך לחופה

זמרי החתונות ובעלי התזמורות מספרים על עונת החתונות שהחלה כעת: איך נערכות החתונות בעידן הקורונה? ואיך הן ייראו כשהמגפה תעבור מעלינו? וגם: קוראים לציבור שלא להתחכם, ולא לערוך חתונות פיראטיות עם כמויות משתתפים מעבר להנחיות. "בכך תמנעו גם אתם את שרשרת ההדבקה"

דניאל שטרן

חוליו ביקאן

חתונה ב...חוות סוסים

לא נכון. וכי באירועים האלה שנערכים כעת, לא משקיעים? ובכלל, הציבור החרדי הוא ציבור ששוכח מהר מצבים כאלה. אחרי שתיגמר הקורונה, כולם ירצו לחזור לחתונות הרגילות. אלה שעשו עד היום חתונות פשוטות, ימשיכו לעשות אירועים פשוטים, ואלה שרוצים לעשות רושם - גם הם ימשיכו באירועי הפאר. הכל יחזור לקדמותו, אמנם אני מניח שיהיו קונספטים חדשים, כמו למשל של חתונות בימי שישי, אבל רוב הציבור יחזור למצב בו היינו עד הקורונה.

מבחינה אישית, לא התפנה לי זמן רב בתקופה הזאת. אנחנו ב"ה עסוקים רוב הזמן, ואני שר כמעט כרגיל - פשוט באירועים קטנים יותר. בזמנים שבכל זאת התפנו, אני משתדל להתנדב, ואני גם עובד על הפרויקטים הבאים שלי - שני קליפים חדשים, וגם על הדיסק הבא.

אני חייב להדגיש כאן את החשיבות של השמירה על ההנחיות גם באירועים: אני משתדל בכל חתונה להכריז במיקרופון כל כמה דקות, גם אם כבר צוחקים עלי, "נא לשמור על ההנחיות ולרקוד לפי ההנחיות". כי יש לנו אחריות על האנשים המבוגרים שבסיכון, ואני משתדל כל הזמן לעורר את זה ולדבר על זה כמה שיותר. זו המחויבות שלנו.

אני קורא מכאן לכל בעלי השמחות שלא להתחכם ולא לערוך חתונות פיראטיות עם כמויות משתתפים מעבר להנחיות. בכך תמנעו גם אתם את שרשרת ההדבקה, ונוכל כולנו לחזור בקרוב לחיות בצורה בה היינו רגילים כל השנים.

"חתונות הקורונה" הן משהו אחר ושונה לגמרי, אבל יש בזה משהו שהוא מאד מעניין מבחינתי. בעבר, הייתי יודע כמובן זמן רב מראש באיזה אולם אני מופיע בכל יום. וכיום? בכל יום מקבל עדכון חדש היכן הולכת להיות החתונה, לעתים אפילו באותו יום, ולרוב במקום שבחיים לא חלמת שתשיר בו, ושהחתן והכלה לא חלמו שיתחתנו שם: באיזה יער, בבית ספר, בחצר של בית כנסת ואפילו...בחוות סוסים.

בתקופה הזאת, אני שר בכל יום במקום יותר הזוי מרעהו. יצא לי לשיר במגרש כדורגל של בית ספר, ויצא לי לשיר גם בבית ספר ממש, בתוך הלובר, כאשר כל עשרה אנשים ישבו בכיתה אחרת. יצא לי גם לשיר בחתונה שהתקיימה ב...חדר מדרגות רחב. אחת החתונות המיוחדות שאני זוכר היתה במרפסת, כאשר כל השכנים מכל הבניינים השתתפו מהמרפסות שלהם. כל חתונה - סיפור אחר.

האמת היא שמבחינתי, כזמר, אין הבדל, כי המטרה היא אותה מטרה: לשמח את החתן והכלה. היום, כולם כבר התרגלו לכך שיש פחות אנשים בחתונה. במקום, כמו שעבר, שהיו מגיעים 400 איש ורוקדים רק 20 איש, היום מגיעים 20 ורוקדים 20. יש מעט אנשים, ושומרים על ההנחיות, לא נוגעים האחד בשני. וכולם מרגישים חדורי מטרה לשמח את הזוג.

קרו כמה דברים מעניינים בתקופה הזאת. למשל, חתונות מתחילות מאד מוקדם ומסתיימות מאד מוקדם. החתונות נהיו יותר משפחתיות. אנשים אומרים, שהציבור יתרגל שלא להשקיע באירועים, אבל זה

שמחה פרידמן

חתונה עם עשרה אנשים; "שמחה מעורבת בדמעות"

החתונה הכי מעניינת שהופעתי בה בחודשים האלה, היתה חתונה עם עשרה אנשים בלבד בכל צד, עשרה גברים ועשר נשים. בריקודים, רקדו ממש רק האחים. וזו חתונה שמלכתחילה בנו בה על אלף איש משתתפים (!), אבל בשל הנסיבות - מאלף איש הם ירדו לעשרה בלבד. בתאריך של אותה חתונה, הייתי אמור להיות בחו"ל. אבל מכר של המשפחה סיפר לי שהכלה בכתה כל הלילה על החתונה שלה, ואמר לי שהנחמה שלה תהיה שלפחות אגיע לשיר בחתונה. למעשה, למרות מיעוט המשתתפים, זו היתה חתונה מאוד שמחה. האחים והאבות רקדו בלי להפסיק, עוד ועוד. בזום, השתתפו עוד אחים, שהיו בבידוד או שהו בחו"ל ולא יכלו להגיע. זו היתה חתונה שעירבה דמעות, בכי ושמחה.

למה אני הכי מתגעגע? לקרבה, לחבק אנשים, ל"שלוש עליכם" הלבבי עם לחיצת היד. קשה לי עם הדיסטנס, אני תמיד אדם ששובר דיסטנס, ניגש לאנשים, נותן לילדים לשיר במיקרופון. וכעת אתה צריך לשמור דיסטנס מכולם, וזה ממש קשה. אני מתגעגע גם לשמוע שוב את הסאונד של 200 בחורים שרים ביחד בחתונה את שירי חב"ד המקפצים. לעתים אתה נמצא בחתונה של רב באחת הישיבות שמחתן בן או בת, ואז מגיעה מאסה של בחורים מכמה ישיבות לשמח באירוע, וזו אנרגיה שמזכירה לך את שמחת בית השואבה בקראון הייטס.

לדעתי, אחרי שהתקופה הזאת תיגמר, יחזרו לחלוטין החתונות "הרגילות", כי אין לזה תחליף. מה שקורה עכשיו הוא לא טבעי. ובכלל, צריך לזכור שלרוב, בחתונות בחב"ד אין הרבה פאר והדר מיוחד. בדרך כלל החתונות מאוד סטנדרטיות, אין תזמורות ענק ו"שופוני". בעלי השמחה רק רוצים שיהיה שמחה וטוב לבב כמו שצריך. לכן, ברור שיחזרו החתונות הרגילות בכפר חב"ד, באוהל ובבית רבקה, עם המנה הסטנדרטית, והקלידים עם הזמר (בד"כ אין אפילו תזמורת). אנשים רוצים לשמוח.

כל עולם החתונות השתנה בעקבות הקורונה. אם היינו רגילים לפני כן לחתונות של 300-800 איש ויותר, היום מדובר על חתונות בהן משתתפים 20 איש, או 50-60 איש שמגיעים בקפסולות. אלו חתונות קטנות, אנשים יושבים בריחוק מקום האחד מהשני, ומגיעים בנגלות של 20 איש, כשאחרי ריקוד קצר הם יוצאים ובמקומם מגיעים עשרים איש אחרים.

החתונות בחב"ד בעת הזאת, לא שונות מהותית מחתונות במקומות אחרים, ההגבלות הן כמובן אותן הגבלות. האם חתונה בצורה הזאת היא יותר שמחה או פחות? גם וגם. מצד אחד זה פחות שמח, כי אין את העוצמה עם הריקודים של כל הבחורים, ובחב"ד זה בולט יותר, כי לא מגיעים בכלל בחורים בקפסולות כמו במקומות אחרים, רק ממש פה ושם מגיעים בחורים בודדים. מצד שני, "חתונות הקורונה" הפכו להיות חתונות משפחתיות. יש בזה משהו מיוחד וייחודי, יותר אינטימי, יותר לבבי ומשפחתי. יש בזה איזשהו חן.

אלמירן דביר

מקייד לשיר עם מסכה בכל האירועים

אני דווקא מסתכל על החתונות בתקופה הזאת, כמויהא מאד יפה וכיפית - אם כי מכובן מאד מאתגרת. בעצם, אני כל ערב במיקום אחר שאני לא מכיר, והדבר הכי יפה הוא שלמדנו לשמוח באינטימיות. לשמוח בלי כל החיצוניות שהתלוותה לאירועים עד היום. עד התקופה הזאת, השמחה היתה נגזרת מכמות האנשים והפאר וההדר, ופתאום הקורונה הביאה אותנו למצב שאנחנו מתרגלים לשמוח באמת. החתן שמח באמת עם החברים שהוא באמת אוהב ובקשר איתם. משפחות חשבו עד היום שרמת החתונה תלויה באוכל ובעיצוב המיוחד, וזה ממש לא נכון. עם השנים, מצאנו את עצמנו מתמקדים בחיצוניות של השמחה, דבר שהוא לא כנראה לא נכון, ומהבחינה הזאת אני רואה לטובה את השינוי שהביאה הקורונה.

גם מבחינה מעשית, אני אוהב את התנהלות הדברים בעת הזאת, שאומרים לי מעכשיו לעכשיו איפה אני הולך לשיר. למשל, רק שלושם אמרו לי איפה תתקיים החתונה של אתמול, שבכלל היתה אמור להיות היום, והוקדמה... אני מאד ספונטני, כל החיים שלי זורם עם מה שיש כעת, וטוב לי עם זה. השבוע ניגנתי בהר שמואל, ומיקמו אותי, לא פחות ולא יותר - על צלע הר. אני למעלה, והקהל רוקד מתחתיי. הבאנו עובדים להעלות את הציוד למעלה, כי אין דרך להעלות אותו, רק לטפס עם הציוד. אבל כשאתה כבר ממוקם למעלה, אתה מבין כמה שזה מיוחד. שמת לי גם שחתונות הקורונה ארוכות יותר. חתונה רגילה בזמנים רגילים היא מ-8 ועד 12, ובחתונות הקורונה, מכיוון שהן מתקיימות בחוץ ולא יכולות להימשך עד מאוחר מאוחר והן יכולות לעשות רעש לשכנים, מזמינים אותי כבר ל-4-5 אחה"צ. ואם לתומי חשבתי שהחתונה תסתיים ב-8, אחרי 4 שעות, מסתבר לי שלא, כי ב-9 כבר מגיעים החברים, נגלה אחרת, וצריך להתחיל מהתחלה את הריקודים...

את אחת החוויות שהיתה לי מהתקופה הזאת, כבר כולם ראו: ה"הצלה" שלי מנפילת הנברשת במשאית השמחה באלעד. כשאתה שר על משאית, זו חוויה אחרת לגמרי, המשאית זזה וזה לא פשוט. ראש העיר אלעד, הרב ישראל פרוש, רצה באמת לשמוח את תושבי העיר בהופעות מיוחדות, ועל תקרות המשאיות שם, אנשי העירייה תלו כמה נברשות, כדי לשדרג להן את המראה. כשעליתי, חיפשתי כמה סנטימטרים בהם אין מעליי שום נברשת כדי לעמוד ולשיר שם, כי יש תנודות כל הזמן, ולך תדע מה יהיה. והנה, בדיוק כששרתי "שמרה נפשי", ואני מתנדנד במשאית, נחתה נברשת הישר לרצפה... שניה לפני, והיא היתה נופלת עליי.

בתקופה הזאת, אני עושה משהו שונה מכולם, שהוא מבחינתי הכי חשוב: אני שר עם מסיכה - בכל החתונות וההופעות. ואני אולי היחיד שעושה את זה. מה אני מרוויח מכך? ובכן, כשאני בא לחתונה, אני אוהב את הבחורים שבאים לשמוח, ואין מצב שאני לא מדבר איתם או מחבק אותם. וכשהתחילה התקופה הזאת, היו לי כמה אפשרויות להתמודד, כי ברור שאם בחור מתקרב אליי - זה מדבק בשנייה. אז בהתחלה מתחנו מסביב לאורגן חבל של שני מטר. אבל זה לא היה מכובד. מה, זה קודש הקודשים? אחרי זה, כשהיה מגיע מישהו לבקש שיר או משהו, הייתי אומר לו: תכתוב לי. אבל הרגשתי שגם זה לא מספיק מכובד, ואמרתי: אין ברירה, אני לא יכול לזלזל באנשים, והחלטתי פשוט ללכת כל הזמן עם מסיכה באירועים, וכשמישהו רוצה לדבר איתי - אני אומר לו לעלות מולי, ופשוט קורא את שפתי. ב"ה, לא עבדתי הרבה פחות בתקופה הזאת, ולא התפנה לי זמן רב. ובזמן שכן התפנה, אני מצלם קליפים שונים או מעביר עם התזמורת הופעות בזום, ובעיקר - לומד, לומד כמה שעות בכל יום. גם כשהקורונה תלך ונוכל לחזור לאירועים הרגילים, לדעתי הם עדיין צריכים להישאר יותר צנועים. מי שמזמין מאות אנשים, לא יכול להתייחס לכולם. אז אני לא אומר לקיים אירוע עם עשרה אנשים, אלא שאם בעבר הזמנת 600 איש - תזמין 400, יותר להצטמצם, לא להלחץ את ההורים. משפחות לעתים לוקחות הלוואות כדי לקיים אירועים גדולים, ואני מצפה שזה יירגע.

קומי גרינבוים

"השמחה היא אמתית, מכל הלב"

יחזרו גם החתונות הרגילות, אם כי זה לא יחזור בדיוק למה שהיה. אנשים למדו לחפש בחתונה דברים אחרים: משפחתיות, אינטימיות. גם לי עצמי היתה שמחה בתקופה הזאת: נולדה לי בת בפסח. אז אם זה היה זמן רגיל, הייתי עושה קידוש רבתי, ומזמין את כל החברים והתעשייה. אבל בגלל המגבלות, עשינו אירוע קטן למשפחה, וחילקנו ערכות עם כיבוד למי שהגיע, וראינו את היופי שבדבר הזה. אבל שוב, אנשים כן רוצים להזמין את המעגל הקרוב שמעבר למשפחה: את החברותא והחברים מבית הכנסת ואת השכנים בבניין, שהיום כבר לא מזמינים, כי אפילו דודים ובני דודים לא מזמינים. לכן, החתונות יחזרו, אבל בצורה שונה. מי שהזמין 500 איש, יזמין 300.

זו תקופה שלא חלמנו שתגיע. מי חשב שנצטרך לשיר בחתונה שנערכה בחניון בניין, או בגג של בניין "מכבי" בבני ברק, ובעוד גגות של אנשים. ב"ה, אני רואה שאנשים נשמעים להנחיות, במיוחד כשהם רואים כיצד המשטרה מגיעה לכל אירוע שחורג מהכללים.

בזמן שהתפנה לי, אני עובד על אלבום חדש משלי, וסינגל חדש ייצא בעז"ה כבר בשבועיים הקרובים, ויש תכנית לשחרר סינגל נוסף בחורף. אני עובד על חומר מעניין, שירים שפונים לכמה קהלים, כמה סוגי מוזיקה, ותמיד, כמובן, תחת החממה של המוזיקה החסידי. בתקופה הזאת גם צילמתי קליפ, דבר שלא תכננתי לעשות מלכתחילה בעונת חתונות רגילה. אם כי, אני חייב לציין, שעדיין מתקיימים בערך 70 אחוז מהאירועים שמתקיימים בכל שנה בתקופה הזאת. רק 30 אחוז דחו את החתונה עד שיהיה טוב יותר, אבל חלק הארי של האנשים, בחר להתחתן ולשמור על המגבלות הנדרשות.

למעשה, עונת החתונות הזאת, שהחלה אחרי סוכות, שונה אפילו מהעונה הקודמת. כי עד לא מזמן, עוד ניתן היה לערוך חתונות עם קפסולות של חמישים איש, שלא לדבר על כך שבתחילת הקורונה היתה הגבלה של 250 איש "בלבד", ואז בכלל היה ניתן להסתדר. כרגע, כמעט בלתי אפשרי לעשות חתונות, מאחר ומותר רק 20 אנשים: 10 בחוץ, ו-10 בפנים. וכל חריגה מזה, תגרום לכך שהמשטרה תבוא ותפסיק את האירוע.

יצא לי להופיע בחתונה כזו בשבועות האחרונים במצפה יריחו, וזו באמת היתה חתונה שאפשר לכנות ייחודית: היא נערכה באמצע המדבר. פשוט באמצע שום מקום ערכו כמה שולחנות ועשו חתונה, כשנעלי האורחים מתלכלכות מאבק המדבר...

החתונות קיבלו גוון אחר. במקום להיערך באולמות אירועים, הן נערכות במרפסות או בחצרות של פנטהאוזים או וילות יפות בבני ברק, פתח תקוה, ירושלים ובית שמש. גם מבחינת התזמורת, אין "אקשן". אין את הבסים שדופקים ו"נותנים בראש", כמו שאנחנו אוהבים. פתאום, יש יותר שירים שקטים, החתונות יותר רגועות. בשבוע שעבר, שרתי בחתונה בה ישבו על הדשא חצי שעה בקומיץ עם החתן, והיה מדהים. מצד שני, בחתונות האלה פתאום יכול להיות התפרצויות שמחה כאלה בקהל, כשבאמצע האווירה הרגועה פתאום החבר'ה מתחילים לרקוד ולעשות שמח. אתה רואה פתאום שמחה אמתית כזו של האורחים המעטים, שרוקדים מכל הלב, רוצים לשמוח את החתן והכלה.

גם בעיניי, בניגוד לדעת רבים, כשהקורונה תחלוף מעלינו -

יהודה גלילי

אחרי שעתיים של חתונה, אב החתן הורה להפסיק

כי הם לא עובדים, אז ברור שיש להם פחות אפשרויות. כמו כן, הורים גילו שגם חתונות מצומצמות יכולות להיות שמחות מאוד, ואנשים אומרים כעת תודה על מה שיש. אבל כשנחזור לשגרה, ושוב יתחיל הגל של החתונות הגדולות, כל אחד יחפש את המקום להרשים, כולל בנושא של התזמורת, ולכן לדעתי זה יחזור - בגלל לחץ חברתי שכזה. תהיה איזושהי ירידה בחתונות הרגילות בהתחלה, ומהר מאוד זה יעלה בחזרה.

בתקופה הזאת, כמעט כל אירוע הוא הזוי. כל אחד כמוכח מנסה להישמר מכך שהאירוע יינזק, ולקיים אותו לפי הכללים, כדי שלא יבוא שוטר ויעצור את האירוע. משתדלים שהכל יהיה כפי ההנחיות. גם אני מצדי כל הזמן כורז במיקרופון שהאורחים - המעטים - יקפידו על שמירת מרחק ועל המסכות. באותו יום בו נערכה "חתונת הדמים" בגבעת זאב, ניגנו גם אנחנו באזור, ואותם שוטרים שהגיעו לאירוע ההוא - הגיעו גם אלינו, חצי שעה אחרי תחילת החתונה, ראו שהכללים נשמרים, אבל ביקשו שנסיים בעוד שעה וחצי - בגלל הרעש. אז עשינו ריקודים והיה מאוד יפה ושמח, ואז, אחרי שעה וחצי, היו מבין המשפחה שביקשו להמשיך את השמחה, אבל אב החתן, אברך ירא שמים, אמר שיכול להיות מזה חלול ה', ובשום אופן לא להמשיך, וכך נגמרה החתונה - שעתיים אחרי שהתחילה...

אין ספק שלנגן לבד גם דורש פחות הכנות, וממילא התפנה קצת זמן, ובזמן הזה אני עובד באולפנים על עיבודים לכמה הפקות, ביניהן עם מרדכי בן דוד ויוסי גרין. וגם על כמה קליפים מסיומי הש"ס בהן ניגנו.

זו תקופה מאתגרת לנגן בה באירועים. יש אנשים שעדיין חושבים שהם יצליחו לקיים חתונות גדולות בתקופה הזאת, אבל ככל שהמצב מתארך - אנשים מבינים שהמשטרה אוכפת, ואין שום טעם לעשות אירועים גדולים עם תזמורות גדולות. לכן, הייתי צריך להתאים את עצמי לאירועים בסגנון אחר. למשל, ההבדל הגדול הוא שלרוב לא אופיע כעת עם התזמורת המלאה - דבר שגם מחייב ווליום גבוה - אלא לבד, או עם גיטריסט/נשפן. וזאת מאחר כי גם כאשר החתונה נערכת לפי כל הכללים, ואין בה יותר מ־10'20 אנשים, המשטרה תבוא בגלל הרעש.

כמובן, אין מה להשוות לחתונה "רגילה". ודאי שתזמורת היא הרבה יותר עוצמתית, דינמית וסוחפת. אבל מופיעים עם מה שיש, וזה באמת דרש ממני לשנות כיוון בראש. אם אני רגיל לעבור ממקצב למקצב במבט או בקריצה למתופף, כאן אין מתופף שמבין אותך, אלא אתה צריך לזכור לשדר לאורגן מה שאתה מתכוון, ולהיות מוכן עם הקלידים. נכון, בגדול זו עבודה הרבה יותר קלה, כל נשכח שקלידים מתחילים עובדים לבד, אבל זה שינוי כיוון וגם אליו הייתי צריך להתרגל. הקלה על כך העובדה שבכל מקרה בשנים האחרונות התגברה הדרישה למוזיקה אלקטרונית בהרבה חתונות, ואני משתמש בכל מקרה באופציה של מחשב בתוך התזמורת. גם כשאני מופיע עם תזמורת גדולה, אנחנו מכניסים לופים אלקטרוניים תוך כדי, אז זה דווקא לא חדש לי. אם כי כעת - יש רק את זה...

מה יהיה כשהתקופה הזאת תיגמר? ובכן, יש לי צדדים לכאן ולכאן האם השוק ישתנה. אני שומע הרבה שמשווים את זה לנסיעות לחו"ל. האם כשתיגמר הקורונה כולם ייסעו כמו פעם? זה כמובן תלוי בהרבה משתנים. לדעתי, על כל פנים, יהיה איזושהו תהליך של הדרגה, אבל לא ישתנה משהו דרסטי. בסופו של דבר זה תלוי גם ביכולת כלכלית: אם אנשים נפגעים כלכלית,

נבדקים וירוקים!

למניעת תחלואה סמויה שעלולה לגרום להתפרצות, חשוב להגביר את קצב הבדיקות. רק כך נוכל יחד לאתר חולים ולמנוע הדבקה רחבה. חוששים שנדבקתם או נחשפתם לחולה מאומת? היבדקו ללא צורך בהפניה. **נבדקים ונשארים ירוקים.**

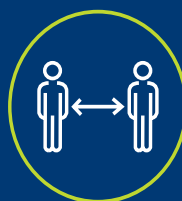
לפח

**נמנעים
מהתקהלויות**

**מקפידים
על היגיינה**

**שומרים מרחק
2 מטרים**

**חובשים
מסיכה**

בכל מקרה של חום ו/או תסמינים יש ליצור קשר עם רופא המשפחה

**משרד
הבריאות**
לחיים בריאים יותר

קו המידע-מטה ההסברה למגזר החרדי:

03-509-7000

נשמעים להנחיות. נזהרים בקדושת החיים.

ביק אמן

בביתו של יוסי רוזנשטיין, הצייר הנודע, תלויים ציורי אמנות מפריקט שיצר והחליט שלא למכור בשום הון: 22 ציורים שונים המתארים את קבר רחל בשלל דימויים אמנותיים • כעת הוא מספר על הפריקט השאפתני, שארך שנתיים, וגם על הדרך הארוכה שעשה מצייר חובב כתלמיד ב"חברון", לתערוכות במקומות הנחשבים ביותר בעולם • וגם: מה אמר לו המלחין יוסי גרין כאשר הגיש לו ציור מדהים המדמה את עבודתו?

יונתן ריגלר

יוסי רוזנשטיין ואלבום "רחל", בזמן הצגת תערוכת ציורי "רחל"

שלושת הדוחות במשפחת ורדיגר

כשנכנסים לביתו של הצייר יוסי רוזנשטיין בבני ברק, הלסת נשמטת. מכל כיוון ניבטות להן יצירות אמנות בדמות ציורים מופלאים שצייר בעל הבית. עשרות מציוריו של רוזנשטיין תולים להם ברחבי הבית, הן במסדרונות, הן בפינת הישיבה, והן בסלון ואפילו במטבח. כל ציור, מדהים יותר מרעהו.

כשאני מבקש ממנו להראות לי את הסטודיו הביתי בו הוא מצייר את הציורים המפורסמים כל כך, הוא מסרב. "זה קודש הקודשים שלי, אף אחד לא נכנס לשם", הוא מסביר. אבל כפרס ניחומים, עושה לי סיור בין הציורים בבית, מסביר, מראה. רוב הציורים התולים בבית, הם בסגנונו הידוע שהפך לסימן ההיכר שלו - השימוש בסימבולים (דוגמאות, סימנים) כדי לתאר מצבים שונים בהיסטוריה היהודית. למשל שני נרות ענק במקום לוחות הברית; המוני נרות קטנים כמתארים את עם ישראל בהר סיני, ועוד ועוד.

ככניסה לסלון, אני נעצר מול ציור שונה במרחב, בו נראות דמויות, שני ילדים ישובים, ומעליהם זוג הורים. מה זה? אני שואל, ויוסי מספר: זה הציור הראשון שציירתי אי פעם בצורה מקצועית. אחד הילדים כאן הוא אבא שלי, עם אחיו, וההורים - סבי וסבתי.

חלק מהציורים בבית, הם העתקים מושלמים ("קופי"). של ציורים שמכר במהלך השנים. למשל, בפינת הישיבה, מעל הכורסאות, ניצב לו ציור ענק בו רואים דמות יהודי יושבת ליד פסנתר על חוף נהר ההדסון בניו יורק, כשממול נראה גשר ורזאנו המפורסם, ותווי הפסנתר "נקרעים" מגוף הפסנתר ועולים השמימה, כמתארים את הנגינה השמימית של היהודי. לא טעיתם, זהו הציור המפורסם שהעניק רוזנשטיין למלחין יוסי גרין, ומתאר את גרין מנגן ואת הנוף מביתו של גרין בסיגייט, ניו יורק. הציור המקורי תולה בביתו של גרין (שגם פרסם אותו בספרו, "מנגינת חי"), ואילו העותק, בגודל מלא, תלוי לו כאן, בסלון של הצייר בבני ברק.

אבל בין התמונות התלויות בבית, קשה שלא להבחין בכך שרבות מהן מתארות את קבר רחל, בשלל ציורים ומגוון רעיונות. ספרנו: לא פחות מ-15 ציורים של קבר רחל תלויים בבית. ואלו רק חלק מפרויקט ענק שלקח על עצמו רוזנשטיין לפני מספר שנים, לצייר את קבר רחל בכמה וכמה דימויים. שנתיים ימים ארך הפרויקט, ובסיומו מנה 22 ציורים שגם יצאו בספר אלבומי מיוחד מאד, שעוד מעט נידרש אליו.

כשקיסניג'ר הגיע לבקר בתערוכה

"התחלתי לצייר בצורה מקצועית בגיל מאד צעיר", מספר רוזנשטיין, כשאנחנו מתיישבים במרפסת ביתו. "היתה לי משיכה לציור כבר כילד, אבל המשכתי עם זה כל השנים. כשנישאתי, למדתי תקופה בכולל, אבל חשבתי לעצמי שלא ייתכן שקיבלתי את כישורי הציור הזה מהקב"ה לחינם, ואני חייב לעשות אתו משהו. דיברתי עם רבנים, לשאול מה ואיך מותר לצייר, ותקופה לאחר מכן כבר הצגתי תערוכות ציורים ראשונה בתל אביב, בגלריה היחידה ששמרה שבת בזמנו. ומי הגיעו לבקר בתערוכה? מזכיר המדינה האמריקאי המפורסם הנרי קיסניג'ר והברונית דה רוטשילד. התערוכה התפרסמה אז בכל העיתונות".

למרות שבמשך שנים רבות הוא ידוע כאמן וצייר, במהלך השנים עסק רוזנשטיין לא רק בציור. כך למשל, במשך לא מעט שנים שימש כבעליו של משרד פרסום בשם "פרסום כהלכה", וכן יזם ביטוח בריאות מוזל לציבור החרדי.

"במשך שנים רק ציירתי, הייתי סגור בבית וציירתי, ואז אמרתי לעצמי: לא ייתכן שאשב בחדר ואשים את עצמי בסוגר בלי להיות עם אנשים. במשך השנים עזרתי להרבה אנשים להגיע לכל מיני מקומות, יעצתי להם, ואז חשבתי: אם אני מייעץ כאלה עצות טובות, למה שלא

אעשה זאת בעצמי? ואז באמת נכנסתי למעברים של ציור-תערוכה עסקים-יזמות, פשוט עסקתי בכולם במקביל. דברים רבים שיזמתי ופתחתי, נתתי לאחרים להמשיך לעסוק בהם. פה בבני ברק, רבים הכירו אותי מיוזמת ביטוח הבריאות, כאשר כבר בשנת '95 יזמתי ביטוח בריאות מוזל מאד לציבור, שהיום כבר נהפך לנורמה. גם בפרסום הנענו מהלכים שונים. למשל, הייתי הראשון שהכריח את היומנים החרדים לפרסם מודעות צבע. 'המודיע' היה אז רק שחור לבן, אבל הנה זה קרה".

היית אמן וצייר מצליח, למה בעצם חיפשת עוד כיוונים?

"כי יש בי גם את הצד הזה, של היזמות. לשבת לבד כל היום עושה את האדם מטורף, ואדם חייב לנצל את היכולות והכישורן שלו. עזרתי להמון אנשים סביבי, והרגשתי שאין סיבה שלא אעשה לביתי. נכון, כל השנים ציירתי והצלחתי מאד בתחום, אבל לא יכולתי לשבת ולעשות רק את זה, הרגשתי שאני רוצה להיות מעורה בסביבה. אבל גם בשנים ההן המשכתי לצייר, לא הפסקתי אף פעם".

איך אתה מגדיר את הציורים שלך?

"אמנות יהודית. עד שהתחלתי, לא היה מושג כזה בכלל, רק יצירות יודאיקה, שאלו שני דברים שונים ורחוקים אחד מהשני קילומטרים. 'אמנות יהודית', היא משהו שמעביר מסר יהודי. ביודאיקה, לעומת זאת, הבסיס הוא קישוטי, ליפות את תשמישי הקדושה כמו גביעים, ספרי קודש ובתי כנסת. בציור יודאיקה ניתן לראות מאורעות וסיטואציות עם נוסטלגיה, כמו תפילות, לימוד בבית המדרש, חתונות, דמויות רבנים וכדו', על אף שמבחינה אמנותית אין לזה ערך רב, כי מדובר בסך הכל בציורים מדויקים ללא מסר תורני של התרחשויות קיימות. יש יותר ממיליון ציירים שיציירו לך מדויק יותר מכל צייר יהודי שאתה מכיר. בסין יש כפר שלם של ציירים, שכשאתה רוצה, נניח, לקבל ציור יפה של מרן הרב שטיינמן זצ"ל במאה

מצבת רחל אמנו כפי
שנראתה במשך שנים
רבות, מתוארת בידי
רוזנשטיין

"אמנות יהודית, לעומת
היודאיקה, היא משהו שונה.
בהגדרה, אמנות יהודית היא
לימוד תורה, נקודה. והשאלה
היא, איך אתה עושה את זה
בצורת ציור. כי אם אתה מצייר
יהודים מתפללים, לא עשית
כלום. אבל אם אתה לוקח ערך
יהודי ומסביר אותו בציור -
אפילו בציור מודרני - ששופך
אור נוסף על המושג, זו אמנות
יהודית."

לדון, ופתאום הם רואים שהם בכלל לא הבינו את הפסוק, ומתוך
ההבנה החדשה הם מתחילים להבין שלא לימדו אותם את התורה
כראוי."

"יש ציורים 'יהודיים' שיכולים להביא לכפירה"

איך הכל התחיל?

"כמו שאמרתי, מאז ומעולם ציירתי, אבל הרצון לעסוק בזה התחיל
אצלי בגיל 17. ביקרתי אז בתערוכת 'אקספוז' בקנדה, והיה שם ביתן
של האמנות הכי יוקרתית בהיסטוריה, שתי תמונות מכל מדינה.
נכנסתי לשם, והייתי המום. גיליתי יכולות אנושיות שכלל לא הייתי
מודע אליהן. חשבתי לעצמי: לא ייתכן שהקב"ה ברא יכולת כזאת
לבני אנוש, ואצלנו, בציבור החרדי, לא משתמשים בה. ואז, כשחזרתי,

העתקים, אתה יכול לשלוח אליהם את הצילום, ואז הם מושיבים
מאה אנשים וביום אחד כל הציורים מוכנים ומועברים מיד
למשלוח. תרצה אלף? יישבו אלף ויצירו לך, וגם 10,000, והכל
יהיה מוכן עוד באותו יום. וכל אלה מציירים יותר מדויק ממני
ויותר מדויק מצילום, אני לא יכול לצייר כזה מדויק. אבל, וזה
האבל הגדול, הם לא יכולים לצייר אפילו ציור אחד לבד. כל מה
שהם יודעים לעשות זה להעתיק, אבל אין להם כישרון ליצירה.

"אמנות יהודית, לעומת היודאיקה, היא משהו שונה. בהגדרה,
אמנות יהודית היא לימוד תורה, נקודה. והשאלה היא, איך אתה
עושה את זה בצורת ציור. כי אם אתה מצייר יהודים מתפללים,
לא עשית כלום. אבל אם אתה לוקח ערך יהודי ומסביר אותו
בציור - אפילו בציור מודרני - ששופך אור נוסף על המושג, זו
אמנות יהודית. הכוח האמיתי של ציור העומד בדרישות האמנות
וגם מראה מסר יהודי, הוא לחדור למקומות שספר יהודי לא מגיע,
ושם הוא מעורר את הלב."

רוזנשטיין מספר כי לקח על עצמו להסביר גם לאנשים רחוקים
מהדת, דרך הציורים, הסברים מעמיקים בפסוקי התורה. "חילונים
לפעמים מדברים איתי על הבנה שלהם בפסוקים, הגורמת להם לא
להאמין בתורה, ואז אני אומר להם שבתורה שהם לא מאמינים - גם
אני לא מאמין, פשוט יש תורה אחרת שהם לא למדו ולא מכירים,
אותה אני מסביר בעזרת הציור. במקום להשתמש בעט ודף ולכתוב
פירושים, אני משתמש במכחול וקנווס. אני לומד פסוק לעומק על
פירושיו ומדרשיו, מוצא בו קושיה, מתעמק, מוצא תירוץ מעניין,
חושב על הדרך הטובה ביותר להצפנת המסר בשפת הסמלים, ורק אז
אני מתחיל לצייר. אני גם לא נותן שם לציור, אלא רושם ליד הציור את
הפסוק. ואז, כשאנשים רואים את הציור, הם שואלים: רגע, מה עניין
שמיטה להר סיני? מה הקשר בין מה שציירת לבין הפסוק? ומתחילים

"עם הספר"

לא משנה בכלל הדיוק בציור, אלא איזה רגש תקבל. או אז נכנסה אלינו, היהודים שומרי המצוות, האפשרות להשתמש בסמלים כדי לצייר. ואכן, כך אני מצייר. כשאני מתאר פסוקים מהתורה ומהתנ"ך, אני משתמש בסמלים בלבד ומעביר דרכם רעיונות ומסרים תורניים. לדעתי, אסור לצייר את התורה. בציורים שלי המסבירים את התורה אין שום דמויות של אנשים ובעלי חיים. הכל סמלים ודימויים בלבד - בדים, עצים ואבנים. נרות יחליפו לרוב את בני האדם, ואנשים לעולם לא יציירו עם פרצופים, ועוד סייגים רבים. אבל ב"ה, דווקא העבודה בצורה הזאת הקנתה לציורים אלה את הייחודיות והפכה אותם להצלחה עולמית."

לפני מספר שנים, כאמור, אחרי שכבר הפך לשם ידוע מאד בעולם הציור הבינלאומי היהודי, כשציוריו מעטרים את בתייהם של שועי עולם ועשירים ידועים, עסק רוזנשטיין בפרויקט עליו חלם שנים רבות: ציורים של קבר רחל אמנו, שיום פטירתה חל בימים אלה, ב"א בחשוון.

"לקבר רחל הגעתי מיד אחרי מלחמת ששת הימים", הוא מספר, "וראיתי את המבנה הידוע שהכרתי עד אז רק מהציורים ומהצילומים המשפחתיים הישנים (אני דור תשיעי בארץ). אחרי תקופה ארוכה שהיתה סכנה להגיע לקבר והוא היה סגור, הגעתי שוב למקום, והופ - המבנה הידוע כבר לא היה שם, נעלם. אמרו לי שבפנים, בתוך המבנה החדש, נמצאת המצבה ומבנה הקבר, אבל זה כבר לא היה המבנה שהכרנו והזדהינו אתו כל השנים. כבר אז נוצר לי חשק לצייר את הקבר כפי שהכרתי אותו בפעם הראשונה, כדי להזכיר את המראה המיוחד הזה לדורות הבאים, אבל לקח כמה עשרות שנים עד שהגעתי לעשות את הפרויקט הזה בפועל.

"החלטתי שצריך להביע את הציורים דרך תפילות שונות שיהודים מתפללים במקום. יש המון סיפורים סביב קבר רחל, ואמרתי: אני אלקט הרבה סיפורים ואצייר אותם, כשלכל אורך הדרך אני משתמש בדגם ההוא של קבר רחל שהיה, כדי שזכרו יישאר לדורות הבאים. וחשבתי, שאם אני כבר עושה את זה, אז מאחר ומדובר במקום

הלכתי מרב אחד לשני לשאול האם מותר לצייר כך, כי הרי כתוב 'לא תעשה לך כל פסל וכל תמונה', ולכאורה יש איסור לצייר. מצד שני, האיסור הוא, כמו שכתוב בפסוק הבא, כדי לא להשתחוות להם ולעבדם. אבל אם מותר לצייר לצרכים רוחניים ויהודיים, שאלתי את הרבנים, למה היהודים שומרי המצוות אף פעם לא ציירו? אנחנו מכירים אסכולה איטלקית, אסכולה צרפתית, אבל לא מכירים אסכולה יהודית."

מה זאת אומרת? אבל יש ציורים של עיירות יהודיות מלפני מאה ומאתיים שנה.

"אלו לא היו ציירים שומרי מצוות. קח לדוגמא את הציור הידוע של יום הכיפורים שצייר מאוריצי (משה) גוטליב, שלא קיבל חינוך יהודי. אנשים משלנו תולים את הציור הזה בבתיים, בסוכות, אבל במבט לעומק מתברר שהציור והצייר רחוקים מרוח ישראל סבא. למשל, הרב, הדמות המרכזית, לובש בגדי שחור ביום כיפור, ומחזיק את ספר התורה בצד שמאל; אחד המתפללים לובש בגד צבעוני ועונד שרשרת זהב. נשמע לך הגיוני לתלות ציור כזה בבית חרדי?"

ובחזרה לביירות העצמיים של רוזנשטיין. "הבנתי מה היתה הבעיה של הציירים היהודיים שומרי המצוות: הם שאלו את עצמם מה בעצם לצייר. אם לצייר תיאורים מהתורה, כמו שהנוצרים ציירו, זה אסור, כי אתה בעצם הופך את התורה לגשמית. ולצייר סתם דברים יפים, כמו נוף או פרחים, זה נגד החינוך שלנו, בו למדנו 'שקר החן והבל היופי'. אנחנו אומרים: אל תסתכל בקנקן, על החיצוניות, אלא על הפנימיות. אבל אם כך, מדוע אף פעם לא יצא פסק דין שאסור לצייר? מתברר שהסיבה לכך היא שאי אפשר לצאת נגד כישרון שהקב"ה העניק לאדם. אפשר לשים סייגים, לומר לו: אל תצייר דברים לא מתאימים או עבודה זרה, אבל את האפשרות לצייר אי אפשר לאסור.

"אבל דברים השתנו: פעם, לא היתה מצלמה, אז 'צילמו' עם מכחול, ציירו מדויק את מה שראו. אבל ברגע שהגיעה המצלמה לעולם, היא בעצם הפכה למתעדת, ומאז קרה דבר מעניין - הציור האמנותי שינה פניו, ותפיסת הציור התהפכה לחלוטין, כשהדגש הוא סמליות, רגש.

תהלים, מהאות א' ועד ת', כשלכל ציור גם צורפו תפילות מתאימות, אותן ליקט ממקומות שונים, וגם סמלים קבליים המתאימים לרוח הציור והתפילה.

באחד הציורים המרהיבים למשל, רואים בכניסה לקבר נערות נכנסות להתפלל על שידוך, וביציאה - את אותן נערות יוצאות כולן עם שמלות כלה לבנות, לאמור שתפילתן כבר התקבלה. בציור אחר הוא מתאר את המצבה הראשונית, עם אחת עשרה האבנים שיעקב הניח מעל קברה.

"יהודים בכל הדורות כמוהו לקבר רחל", אומר רוזנשטיין. "הרב זלמן דרוק זצ"ל, רב בית הכנסת הגדול בירושלים, ברח כנער צעיר עם אמו מהמחנות. הם רצו בשדות, והוא סיפר שכל הזמן אמו התפללה וזעקה כשהיא רצה ובורחת: אמא רחל! תתפללי עלינו! תוך כדי הריצה מתוך האימה, מה שהיה לה מול העיניים זה הציור של קבר רחל. וכשהרב דרוק הגיע אל הקבר בפעם הראשונה, הוא פשוט התחיל לבכות, עמד ובכה.

"אני למדתי בישיבת חברון, וכאמור, מיד אחרי מלחמת ששת הימים נסענו לשם. למקום הגיע גם יהודי נכה, שישב שם על כיסא גלגלים והתפלל. שאלנו אותו: כמה זמן אתה בכיסא הגלגלים? והוא השיב: 30 שנה. אמרנו לו: כעת נתפלל כולנו בשבילך, ובעז"ה אתה תעמוד. הוא התלהב, ואנחנו כולנו אמרנו תהלים בקול ובכוונה לרפואתו. ובסוף, באנו והעמדנו אותו. מישוהו מאיתנו עמד מאחוריו, שלא ייפול, והנה הוא עמד וצעק: אני עומד! מה התברר? שכל השנים הוא אפילו לא ניסה. אני בטוח שבגלל האמונה התמימה שלו הוא אפילו חזר ללכת. בהשפעת האפיזודה הזאת ציירתי את אחד הציורים: אנשים נכים וקנים עם הליכונים וכסאות גלגלים, מגיעים לקבר רחל, ואז זורקים את הכיסאות וההליכונים, ורוקדים ושמחים".

אגב, את ציורי קבר רחל רוזנשטיין לא מעוניין למכור בשום הון שבעולם. מי שרוצה יכול לרכוש העתקים, אך את המקור הוא שומר לעצמו.

אל הסגנון הזה שלך, המוכר כיום בזכות הסימבולים המפורסמים, הגעת כבר בהתחלה?

"קצת לאחר מכן. זה היה בשלבים. מאחר ובאתי לעולם כיהודי חרדי, לא יכולתי ללמוד בשום מקום וגם לא לראות ציורים בשום ספר שבין דפיו ציורים שאינם ראויים. לכן, בהתחלה ציירתי מדויק, ומשם עברתי לכל סגנונות הציור. רק לאחר מכן הגעתי אל הסגנון שלי היום, של הטמנת המסר בציור, של העומק. התוכן האמיתי נהיה במסר של הציור, ואת זה אפילו הגויים קלטו, הם ראו שהשוני שלי כצייר הוא שזה לא רק ציור יפה, אלא שיש מסר מאחוריו.

"לצד זאת, ציירתי גם יודאיקה לפי הזמנה. למשל, לקוח אחר רצה ציור שיבטא אחדות ישראל, אז ציירתי לו איזושהי סעודה בה כל נציגי כל העדות מרימים כולם לחיים. כשבגנתי, הלכתי לבדוק מה קורה אצל ציירים אחרים וביקרתי במוזיאונים. ב"ה, הופתעתי לטובה לראות שהרמה שלי לא פחותה מהם, וזה הכל בסיעתא דשמיא, הכל בא מהקב"ה, לא ממני".

ההוראה של הרבי מליובאוויטש

במשך לא מעט שנים, גם לימד רוזנשטיין ציור בבית ספר לציור שפתח. היוזמה החלה בעקבות משפט שאמר לו הרבי מליובאוויטש זיע"א. "הצגתי בניו יורק תערוכת ציורים על משה רבינו, כשכל הציורים בלי פנים, כי אסור להבנות לצייר פנים, ואסור לתאר את פניו של משה. היה שם חסיד חב"ד שהתווכח איתי על כך, ואמר לי: אשאל על כך את הרבי. הוא לקח אתו את הקטלוג, נסע לרבי, הראה לו את התמונות, והרבי אמר שהוא ייקח את הקטלוג אל הציון - של חמיו,

"החלטתי שצריך להביע את הציורים דרך תפילות שונות שיהודים מתפללים במקום. יש המון סיפורים סביב קבר רחל, ואמרתי: אני אלקט הרבה סיפורים ואצייר אותם, כשלכל אורך הדרך אני משתמש בדגם שהוא של קבר רחל שהיה, כדי שזכרו יישאר לדורות הבאים.

תפילות, אעשה את הפרויקט הזה כספר תפילות, עם 22 ציורים, כמספר האותיות.

"למעשה, קבר רחל הוא המקום היחיד עליו כתוב כבר בתנ"ך שהוא מקום של בקשות. רחל היתה מליצת יושר בשביל כל בניה, הקב"ה נתן לה תפקיד. יהודים הגיעו אל קברה מכל העולם במאות הקודמות. נוסעים יהודיים סיפרו על כך כבר לפני אלף שנים ויותר. אחד מהם, בנימין מטודלה כמדומני, תיאר איך המצבה היתה אז עשויה מאחת עשרה אבנים, כמו שמתואר במדרש, ויהודים כתבו את שמותיהם על האבנים. כשאתה חושב על קבר רחל, הדבר הראשון שעולה לך בראש, לפני כל דבר אחר, הוא המבנה העתיק הזה, שמופיע בכל הציורים הישנים, ופתאום הוא קבור בתוך מבנה סגור המעלים אותו לחלוטין".

הנכים קמים ורוקדים

רוזנשטיין מתרומם ממקומו, ושולף מאי"שם את תוצאת הפרויקט: אלבום מרהיב שמכיל את כל 22 הציורים. ליד כל ציור, נמצא פרק

נר הנשמת אדם. גדולי ישראל (הנרות הגדולים), ועמך ישראל, מדליקים נרות על קבר רחל

עם ראש הממשלה יצחק שמיר ז"ל

לצד דדי גראוכר וראש הממשלה לשעבר אהוד אולמרט

עם נשיא המדינה שמעון פרס ז"ל

האדמו"ר הקודם - וגם יזכיר שם את השם שלי. אחרי כמה ימים הגעתי לרבי בעצמי, ואז הוא אמר לי שעליי לפתוח בית ספר לציור, כי 'לא מספיק שיהיה רק לך כישרון, אלא עליך לתת משלך לאחרים'."

תקופה לאחר מכן, אכן פתח בית ספר, לנשים ונערות - בהוראתו של מרן הגר"ש וואזנר, שלא לגרום ביטול תורה לבחורים. "כשעשיתי תערוכה לתלמידות, קיבלתי טלפון מאנשי הרב וואזנר שהוא רוצה לבוא לבקר בתערוכה, והרב אכן הגיע עם משפחתו, נהנה מאוד ונתן ברכה להמשך מוצלח. ובאמת, כל הנשים שלימדתי מתפרנסות מכך בכבוד עד היום."

מה צריכים לעשות אמן או אמנית שרוצים לפרוץ לעולם האומנות, להצליח ולמכור ציורים?

"הטעות הבסיסית של רוב האמנים היא שהם חושבים על כסף במקום על אמנות. אחרים חושבים שאם תהיה להם תעודה או דיפלומה, ההצלחה שלהם בטוחה. אז לכל אלה צריך להסביר

שהיצירה שלהם היא המוכרת, לא התעודה ולא המחמאות שהם מקבלים מסביבתם. במציאות,

יצירה שנראית לפעמים כקשקוש חסר משמעות אבל היא עומדת באמות המידה של האמנות, תימכר הרבה יותר מהר ובמחיר יותר גבוה מציור מועתק שנראה כמו צילום.

"ועדיין, זה לא כלל ברזל המבטיח הצלחה. האמונה בקב"ה וההבנה שרק הוא זה שמסדר לנו את מזונותינו, היא המפתח האמיתי להצלחה.

"כשהוריו של יוסי גרין נפטרו,
בהפרש זמן קצר האחד מהשני,
דדי גראוכר בא אליי ואמר
שרוצים שאצייר תמונה ליוסי.
ישבתי בבית וטווייתי במוחי את
הציור. חשבתי: הנגינה שלו מעלה
אנשים עד השמים, אז ציירתי
אותו עם הפסנתר על חוף ביתו
שבניו יורק והקלידים מגיעים עד
לשמים ובוקעים רקיעים.

ועוד בשורה טובה: את ציוריו של רוזנשטיין עצמו ניתן לראות
בגלריה אקסלוסיבית פרטית בשכונת בית וגן בירושלים, לשם ניתן
להגיע בתאום מראש.

לרוזנשטיין גם עבר עשיר בשטח המוסיקה, כבר בצעירותו שימש
כמותופף וגיטריסט בחתונות והקים 4 תזמורות שונות. כשנישא,
החליט שלא ראוי לאברך כולל להשאיר את אשתו לבד בכל ערב,
והפסיק את הקריירה המבטיחה לצורך לימוד התורה בכולל ויצירת
אמנות יהודית ויז'ואלית. עם זאת, על המוזיקה הוא לא ויתר ועסק
בהלחנת שירים בביתו.

אבל לא בזה תם הקשר שלו לעולם המוזיקה. אחד הציורים
המפורסמים שלו, עליו סיפרנו בתחילת הכתבה, הוא הציור המתאר
את המלחין יוסי גרין. רוזנשטיין: "כשהוריו של יוסי גרין נפטרו,
בהפרש זמן קצר האחד מהשני, דדי גראוכר בא אליי ואמר שרוצים
שאצייר תמונה ליוסי. ישבתי בבית וטווייתי במוחי את הציור. חשבתי:
הנגינה שלו מעלה אנשים עד השמים, אז ציירתי אותו עם הפסנתר על
חוף ביתו שבניו יורק והקלידים מגיעים עד לשמים ובוקעים רקיעים.
היה אז דבר מעניין: לפני כן, לא הייתי בביתו מעולם, אבל ידעתי היכן
הוא גר, כי עברתי לא מעט על גשר ורזאנו שממול ביתו, וחשבתי: מה
יכול להיות הנוף שרואים מהצד ההפוך, מהבית שלו לכיוון הגשר, וכך,
לפי הדמיון שלי, ציירתי את הציור. וכשבאתי אליו, זמן מה אחרי זה,
הוא הוציא אותי החוצה מביתו לחצר שעל החוף, ואמר לי: תסתכל.
זה היה אחד לאחד מה שציירתי..."

ציור אחר של רוזנשטיין, מתאר שלושה דורות במשפחת ורדיגר:
הסב ר' דוד ורדיגר ז"ל, האב מרדכי בן דוד, והבן והנכד יידל. "מרדכי
בן דוד, יידל ואני חברים כבר שנים. לפני מספר שנים חיתנתי בן
בבלגיה, ויידל הגיע בהפתעה לחתונה, ושר במשך כל החתונה.
הרגשתי שאני חייב לתת לו מתנה מיוחדת, אז ציירתי עבורו את
שלושת הדורות, שרים בבית. לפני שנים ציירתי עבור מרדכי בן דוד,
גם את הרבי מריבניץ זצ"ל שהוא היה מקורב אליו מאד. הרבי גם
השפיע עליי. ניגנתי פעם בחתונה בתל אביב, וראיתי קבוצת אנשים
מסתודדים בקצה האולם סביב יהודי מבוגר. התקרבתי וראיתי יהודי
צדיק שנותן ברכות לכולם. הושטתי לו יד לברכה, אבל הוא לא הושיט
לי יד בחזרה. הרגשתי לא נח, ושאלתי את מקורביו מה העניין. הם
הסבירו שהרבי נותן יד רק למי שהלך למקווה. בחוצפת געורים,
אמרתי לעצמי שעליי לבדוק זאת. בזמן החופה, רצתי מהר אל חוף
הים הקרוב, וטבלתי. בתוך כמה דקות כבר חזרתי, ושוב הושטתי לו
יד, ואז - הוא לחץ את ידי, הביט בי עם זיק של חיוך בעיניו והעניק לי
ברכה. הבנתי שיש כאן צדיק שמימי. וזה היה הרבי מריבניץ". ■

ציור המתאר את המלחין יוסי גרין בסיגייט, ונגינתו עולה השמימה

זה בדיוק מה שאני מלמד כל השנים את תלמידותיי".

בנוסף, רוזנשטיין "דוחף" כיום אמנים רבים, ומדריך אותם כיצד
ליצור אמנות יהודית אמתית ומקורית, עוזר להם להשתלב בשוק
האמנות ומכיר להם סוכני מכירות, סוחרים, גלריות ובתי מכירות,
שפועלים כיום בשוק האמנות הבינלאומי.

ממקהלת "צליל וזמר" לתיבת נח הניידת

<< מקהלת צליל וזמר

רבים ממלחינים אחרים, ואז עבדתי עליהם והתאמתי אותם למקהלת ילדים. מעניין לציין איך למשל הגיע אליי השיר 'כי ניהם' שהלחין גרשון פרנקל: הגעתי אז עם המקהלה לשתי הופעות בלונדון, ומכיוון שלא היינו מפונקים, התאכסנו בבתים של אנשים מהקהלה, ולי נפלה הזכות להתאכסן אצל גרשון פרנקל, מלחין שחיבר הרבה שירים. שמעתי את השיר 'כי ניהם' בליל שבת, כשהוא שר אותו על 'אשת חיל', ומיד אמרתי לו שאני רוצה את השיר עבור המקהלה, וב"ה זה אכן יצא כזה גדול ומוצלח".

מה היתה הפסגה שלכם לדעתך?

"הופענו בכל העולם, אבל אחת ההופעות הגדולות היתה ב'יד אליהו' עם אברהם פריד, עבור ארגון זיכרון מנחם. ובכלל, יש הרבה שירים שנשארו. עד היום אני מקבל ד'שים מהם. כולם שואלים אותי: אתה רוזנברג מצליל וזמר? הו! אנחנו גדלנו על השירים שלך, והם נתנו לנו שמחה וחיוק..."

"אבל מבחינתי השיא האמיתי היה בכלל בהתחלה: לפני שהתחלתי עם 'צליל וזמר', הייתי אחראי מקהלת הילדים ב'צבאות ה' של חב"ד בברוקלין. ויום אחד עלה רעיון: לבוא עם המקהלה לשיר במעמד 'כוס של ברכה' של הרבי, במוצאי שמחת תורה ב'770. שאלו את הרבי על העניין, והרבי הסכים. סגרתי עם ילדי המקהלה שיבואו, וגם יוסי פיאמנטה ז"ל ועוד נגנים באו ללוות את השירה. והתחלנו לשיר שם, אחרי ה'פברייג'ן', ב'12 וחצי בלילה... זה בהחלט היה אחד מהדברים הגדולים שעשיתי. הרבי נתן כוס של ברכה כל הזמן לכל אלה שהגיעו, ואנחנו עמדנו ושרנו על הבמה. כשהסתיים המעמד, כל ילדי המקהלה הלכו בשורה לקחת כוס של ברכה מהרבי והלכו, ופתאום הרבי קורא לנו בחזרה: בואו. חזרנו לבמה, ופתאום הרבי הסתובב למקהלה וממש התחיל לנצח עלינו, כשאנחנו שרים: 'ווי וונט משיח נאו'. בתור חב"דניק, זה היה הדבר הכי מרגש, לראות איך הרבי מנצח על מקהלת צבאות ה'. אגב, התייעוד של זה פורסם לאחרונה".

לא מעט מילדי המקהלה הפכו לידועים כשגדלו, בהם הזמרים שלומי דקס, מנדי וואלד, יודי כהן (היום חזן נודע בדרום אפריקה) וזוהר אגבשוף, שמשמש היום כחזן וכרב בברוקלין. "ראיתי אותו לא מזמן שר תחת חופה. ואיזה שיר? 'כאיל תערוג'... זה היה מרגש מאד. בכלל, הורים לילדים שהיו במקהלה פוגשים אותי לעתים ומרגשים אותי כשהם מספרים: המקהלה כליך הוסיפה לבן שלי, נתנה לו ביטחון עצמי ושמחה פנימית. זה נתן לו המון להמשך החיים".

הם הופיעו על במות בכל רחבי העולם, הנפיקו להיטים בקצב מסחרר ("כי ניהם", "כאיל תערוג", "אור חדש"), שמונה אלבומים מצליחים, ועוד רזומה עשיר. אבל כבר מזה כעשרים שנה שהם לא הופיעו ובוודאי שלא הוציאו אלבומים או שירים חדשים. יצאנו לבדוק, להיכן נעלמה מקהלת הילדים האהובה "צליל וזמר"?

את מנהל ומנצח המקהלה, ר' אברהם רוזנברג, תושב מונסי, ניו יורק, אנחנו תופסים בשיחת טלפון טרנס-אטלנטית. רוזנברג היה מפיק מוזיקה פורה בעבר, ומלבד "צליל וזמר" הפיק גם הפקות מוזיקליות למחנה "גן ישראל": את אלבומו הראשון של ילד הפלא דאז זוהר, ועוד. "היתה לנו הצלחה מסחררת, ואז ביום בהיר אחד אירע הפיגוע בבנייני התאומים, והעולם נעצר, וכל ההופעות שכבר

<< תיבת נח הניידת

הוזמנו בוטלו. בנוסף, גם עולמי הפרטי נעצר ברגע שאיבדתי את אבי ז"ל בדיוק באותה תקופה, ואז החלטתי לקחת פסק זמן לתקופת האבלות, ומפה לשם ההפסקה הקטנה שלקחתי, נמשכה עד היום... אבל לא לגמרי, צוחק רוזנברג ואומר: "היום אני גם משמח אנשים, אבל קצת בדרכים אחרות". כך למשל, יש ברשותו תיבת נח ענקית שיום, שנגררת מאחורי רכבו, אותה הוא לוקח לבתי ספר, פסטיבלים וקהילות יהודיות שונות ברחבי ניו יורק והסביבה ("אפילו לשיקגו הגעתי איתה!"), כך שהקהל שעולה על התיבה, חווה מוזיאון נייד שלם, אינטראקטיבי ודינמי מול עיניו, ונהנה לראות מקרוב את המדרשים על תיבת נח. "אין דבר כזה בכל העולם", הוא אומר בהתלהבות. "זה משהו חדש, הכי גדול שניתן לעשות שאפשר גם להסיע אותו ממקום למקום".

מיזם אחר שלו, הוא מופע מדהים של מזרקות מים ומוזיקה, גם הוא נגרר מאחורי רכבו, אתו הוא מגיע לאירועי שמחה כמו חתונות, ומרבה את השמחה במקום. "המזרקות משולבות בשירים ומוזיקה", מספר רוזנברג. "זו גם הפקה, לדעת לחבר את זה לקצב, מתי להקפיץ את המים למעלה, ומתי להוריד".

במשך השנים מאז שהמקהלה הפסיקה לפעול, המשכת להלחין?

"אני כבר לא בעניינים האלה, סיימתי עם זה לפני 20 שנה. מלחין פה ושם, אבל רק בשביל הכיף. בזמן צליל וזמר, גם לקחתי שירים

פליי ביזנעס

FM 107.6

בוקר-פליי

עם פתיחת העסקים
רדיו 'קול פליי' מעניק לכם בעלי העסקים
חבילת סיוע מטרופת // **חינם אין כסף**

יש לכם עסק באחת מהערים החרדיות?

פנו אלינו
עוד היום
וקבלו פעילות פרסומית וקידום מכירות
שטרם נראתה כמותה והכל ללא תשלום

שילחו הודעת ווטסאפ למס' 054.6584585 ואתם : על הפליי

*בכפוף לתקנון

KOL:
PLAY

107.6 FM

קול פליי
תמיד צעיר

עיצוב המטבח: כל הסודות והטיפים

ישדרו תחושה של חום וביתיות. ומהצד השני - הימנעו ככל הניתן מלשלב ניגודים אימתניים וחזקים.

■ "טרנדים", גם אם הם מדליקים ומגניבים - נכונים בעיקר להיום. מחר תישארו עם מטבח לא עדכני במקרה הטוב, ובמקרה הפחות טוב הוא יימאס עליכם מהר מאד. שימרו על קלאס בעיצוב הכללי, שיהיה נכון ונעים לאורך זמן.

■ הוזילו עלויות בדברים הניתנים להחלפה, לא בחלקי המטבח הקבועים. הרבה יותר קל להחליף ברזים (שגם כך מן הסתם יתקלקלו, עם המים הקשים פה בארץ) או מוצרי חשמל, מאשר להחליף את גופי הארונות או את משטחי העבודה בתוך כמה שנים.

■ בבואכם לבחור את בעלי המקצוע שיטפלו לכם במטבח או בשיפוץ עצמו - הקשיבו והתייעצו עם בעלי ניסיון שעברו כבר את התהליך. אין חכם כבעל הניסיון. טעמן המר של עבודות חשמל, אינסטלציה או גבס שלא יבוצעו כראוי, ילווה אתכם מדי יום. אותו כלל נכון גם לגבי בחירת הנגר המבצע או חברת המטבחים. בדקו והשוו שביעות רצון של אנשים שכבר סיימו את התהליך. הם יכולים ללמד אתכם המון על יחס, שירות ומחירים.

■ הקפידו להאיר נכון את משטחי העבודה ואת החלל כולו. לתאורה נכונה חלק נכבד מהתוצאה הסופית. שלבו תאורה ממוקדת על משטחי העבודה ותאורה בפיזור רחב - במרכז החלל. מעבר לפרקטיות ולנוחיות שבמשטחי עבודה מוארים, גם הנראות והוויזואליות של המטבח תשתנה מן הקצה אל הקצה בשעה שהוא יואר נכון.

ומעבר לכל זה, תמיד תזכרו שאתם מגשימים לעצמכם חלום. זה הזמן לדמיין ולעוף על כנפי העיצוב אבל במקביל חשוב לשמור על פרקטיות ונוחות מרבית. בסופו של דבר המטבח אמור לשמש ולשרת אתכם ולא להפך.

המטבח הוא האזור החשוב ביותר בבית, היום זה כבר ברור לכולם.

המשקל הגדול הניתן לתכנון ועיצוב המטבח, הוא ללא כל יחס לשאר חלקי הבית, וההשקעה בו - תופסת את חלק הארי מבחינת תקציב השיפוץ הכולל, וגם מבחינת כמות הזמן המוקדשת לתכנון שלו. אז איך באמת תצליחו להביא תוצאה שהיא גם עדכנית ואטרקטיבית בנראות שלה, וגם פרקטית ונוחה לשימוש היום-יומי?

ובכן, בחרתי הפעם להציג בפניכם את "עשרת הדברות" של עשה ולא תעשה בבואכם לתכנן מטבח חדש.

■ תכננו את המטבח שלכם. לא את מה שראיתם אצל השכנים והחברים, או באתרי עיצוב כאלו או אחרים. בדקו מה חשוב לכם, לצרכים שלכם. מהן הפונקציות שחשובות לכם יותר, ועל מה תוכלו לוותר.

■ תכננו את הכל מראש! גם את מה שברור לכם שלא תבצעו בשלב ראשון. לשנות ולפרק אחר כך, יהיה קשה פי כמה.

■ התאימו את המטבח לחלל כולו. אל תתעלמו משאר חלקי הבית. חשבו תמיד את מה יראו מהסלון או מפינת האוכל והאם קיימת מספיק פרטיות באזורים השונים במטבח או באלו שחשופים אליו.

■ חלקו נכון את משטחי העבודה, כך שהחלקים הרחבים ביותר יימצאו בשטח שבין הכיריים לכיור. זהו המקום בו תמצאו את עצמכם עובדים הכי הרבה בזמן הבישול. זהו המקום העמוס ביותר מבחינת מצרכי מזון וכלי עבודה.

■ השקיעו בפרזול האיכותי ביותר הקיים בשוק, גם אם התקציב לוחץ וההשקעה נראית מיותרת ולא חיונית. בסופו של דבר זה מה שיחזיק לכם את המטבח לאורך זמן.

■ המטבח הוא לב לבו של הבית, ולכן - השתדלו לשלב בו חומרים טבעיים ורכים. פורנירים שונים, או חיפויים טבעיים ובהירים, תמיד

FDD

DAVID FADIDA

Productions & Management

ברכות לאמני המלודי חז"תם במארים במצעדי סיכום שנת תש"פ במוזיקה היהודית-חסידיית

שיר השנה

אהבת חנים - יונתן שינפלד < מקום 3
בין קודש לחול - שולי רנד
ואמיר דדון < מקום 6
כמה טוב ה' - קובי ברומר < מקום 14
שעת רחמים - יואלי דיקמן
ומוטי גרינבוים < מקום 30

תגלית השנה

יונתן שינפלד

ילד הפלא של השנה

מוטי גרינבוים

שיר השנה

כמה טוב ה' - קובי ברומר < מקום 1
שיר השמחה - שוקי סלומון
וישי לפידות < מקום 9
אהבת חנים - יונתן שינפלד < מקום 13

תגלית השנה

יונתן שינפלד

שיר השנה

כמה טוב ה' - קובי ברומר < מקום 2
אהבת חנים - יונתן שינפלד < מקום 9
שיר השמחה - שוקי סלומון
וישי לפידות < מקום 10
הספינה - שולי רנד < מקום 22

שיר הקורונה

שעת רחמים - יואלי דיקמן
ומוטי גרינבוים < מקום 1
רפא נא - יונתן שינפלד < מקום 2
אחים אחים - שולי רנד < מקום 3

פריצת השנה

שוקי סלומון

שיר השנה

בין קודש לחול - שולי רנד < מקום 3
כמה טוב ה' - קובי ברומר < מקום 7
אהבת חנים - יונתן שינפלד < מקום 11

תגלית השנה

שוקי סלומון < מקום 2

זמר השנה

קובי ברומר < מקום 5

מעבד השנה

אהרליה נחשוני < מקום 11

שיר השנה

כמה טוב ה' - קובי ברומר < מקום 4
אהבת חנים - יונתן שינפלד < מקום 7
אבקש פניך - יונתן שינפלד < מקום 27
שומר עליי - יונתן שינפלד
וקובי ברומר < מקום 18

תגלית השנה

שוקי סלומון < מקום 2

שיר השנה

בין קודש לחול - שולי רנד
ואמיר דדון < מקום 1
כמה טוב ה' - קובי ברומר < מקום 17
אהבת חנים - יונתן שינפלד < מקום 23

להמשיך עשייה מוזיקלית מוצלחת בעז"ה גם בשנה הקרובה!

כרטיס ביקור

שם: יענקי לוינגר

גיל: בן 28, חסיד בעלזא. נשוי ואב לארבעה

קילומטר: מנצח מקהלת הילדים "חסידימלך"

מה עוד: היה חבר מקהלת "מלכות"; כבר כילד שר באלבומים שונים

מקהלת הילדים ששרה בסיום הש"ס

עבר

שרתי כבר כילד פלא במספר אלבומים, בהם באלבומים שהוציא דודי קאליש, כמו "בהדרת קודש", "נפשי לה" ועוד. כבחור, התמקדתי בלימודים בשיבה, ולאחר שהתחתנתי, התעניינתי במקהלות ובכל מה שקשור למוזיקה. מנצח ומנהל מקהלת "מלכות", פנחס ביכלר, הכיר אותי, כי שרתי פעם בסדיגורה, והוא הכניס אותי למקהלת "מלכות", בהתחלה כפריילנס, ואחר כך כחבר קבוע במקהלה.

במקצועי אני מלמד, ויש לי חוש לילדים, אז עם השנים שילבתי בין התחומים ופתחתי חוג מקהלת ילדים בבני ברק, בהתחלה אצלי בבית, ואחר כך באולפן של הרב מאיר פנט, איש חינוך שבעצמו יש לו מקהלת ילדים בשם שיר הלל. המוטו שלנו היה "חינוך במוזיקה", ועשינו יד אחת בנושא, כשהרב פנט מנצח על המקהלה הליטאית ואני על המקהלה החסידית, כשלושים ילדים בכל אחת מהן.

בשלב מסוים הבנו שכל אחד מאיתנו רוצה ללכת בכיוון משלו, כשאני רוצה ללכת לכיוון החסידי יותר, ואז לקחתי את המקהלה החסידית על עצמי. הראיתי לפנחס ביכלר מה אני עושה בחוג, והוא התרשם ואמר לי שזה מוצר שחייב לכבוש, כי עדיין אין מקהלת ילדים חסידית בארץ, מקהלה מקצועית שגם יוצאת לאירועים. הוא אמר לי: זה הדבר הבא, תפתח מקהלה, ואני מאחוריך.

ביכלר עזר לי להקים כמה מקהלות ילדים במקומות שונים, והשיג לי למשל את המתנ"ס בביתר דרך העירייה, כדי שנוכל לקיים גם שם גם חוג מקהלת ילדים. באותו זמן גם התקיים אירוע של סאטמר בארץ, כאשר האדמו"ר הגיע לכאן, ועשיתי גם להם מקהלת ילדים עבור האירוע, ואז ביכלר החליט סופית: יוצאים לדרך, פתחים מקהלה. הוא שאל אותי, באיזה שם נבחר? ואני הצעתי את השם "חסידימלך", שם קליט, נחמד וילדותי. החלטנו ש"חסידימלך" תהיה תחת המותג של מקהלת "מלכות", שהיא מקהלת הדגל.

אז שם כבר היה, עשינו גרפיקה בתוך ימים ספורים והזמנו שלטים, ויצאנו לדרך. האירוע הראשון היה סיום הש"ס בביתר, משם יצא גם קליפ. עוד לפני כן, המקהלה השתתפה בקליפ חנוכה של מוטי ויזל. משם, התקדמנו לאירועים מאד גדולים, ב"ה.

<< חסידימלך באולפן ההקלטות

הווה

האירוע הכי גדול בו הופענו, תוך תקופה קצרה מאד מהקמת המקהלה, היה בסיום

הש"ס של "דרשו" ביד אליהו. היו לי ממש דפיקות לב כשביכלר התקשר להגיד שהזמינו אותנו, כי עוד לא הייתי מוכן לזכה אירוע גדול... אמרתי: תן לי קודם אירועים קטנים יותר. אבל ב"ה, למרות הלחץ להספיק ולהצליח, היה אירוע יוצא דופן, והילדים תפקדו כמו שצריך. לאחר מכן הופענו גם בסיום הש"ס של דגל התורה, באותו מקום, ובכמה דינרים, עוד לפני שהקורונה הגיעה.

אחרי תקופה ארוכה של הקורונה, ששיבשה את כל התעשייה, צילמנו קליפ סליחות, "אזכרה" עם זאנוויל ויינברגר, קליפ שקצר הרבה תגובות חמות. בסוכות, שרנו עם המקהלה באירוע מדהים, הקבלת פני רבו למרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, יחד עם מקהלת מלכות, שלמה כהן, מנדי וייס וזאנוויל. להופיע מול ר' חיים היה הרגשה מרוממת וזכות גדולה. כשהזמרים שרו, אמרתי לילדים: תסתכלו, יש לכם כעת את הזכות לראות את ר' חיים ב"חי", מה ששאר האנשים לא זוכים בימים אלה.

<< סיום הש"ס בשנה שעברה

עתיד

יש הפקות שונות שאנחנו עובדים עליהן בימים אלה

באולפנים. כבר יצא לנו להקליט עם

רולי דיקמן שיר לפורים, ולהשתתף בהקלטות לשירים של "דרשו", ויש כעת גם כיוון לאלבום מסוים שהמקהלה תשתתף בכולו, אלבום שאמור לצאת בשנה הקרובה.

בתקופה האחרונה נפתח עוד סניף של המקהלה בירושלים בניהולי, וגם שם יש רישום גדול, ב"ה.

חורף : בקול פליי

ימים א'-ה' : בקול פליי

16:00 // המבוקשים על הפליי
בהגשת **עמירם בן לולו**

18:00 // נחום על הפליי
היישר מארה"ב
בהגשת **נחום סיגל**

20:00 // כוכבי ערב
בעריכת **צביקה שטרן**

22:00 // יוסי על הפליי
בהגשת **יוסי אייזנטל**

07:00 // ניר על הפליי
בהגשת **ניר קפטן**

08:00 // אבי על הפליי
בהגשת **אבי מילר**

12:00 // גבי על הפליי
בהגשת **גבי כץ**

14:00 // מאסטר פליי
תכנית הצהריים שלכם
בהגשת **מאסטר יואלי דיקמן**

ליל שישי : בקול פליי

21.00 // מנגנים שבת
בהגשת **דלמן שטוב**

19 שעות
של מוזיקה

בלי חדשות
בלי פרסומות

שישי חורפי : בקול פליי

09:00 // אמא תגידי לי
בעריכת **מירי ישראלי**

10:00 // התו השישי
בהגשת **ארי המניק**

12:00 // כמעט שבת שלום
בהגשת **עמירן ואריק דביר**

13:00 // יוסף מוקיר שבת
בהגשת **יוסי שוורץ**

14:00 // שישי אישי
בהגשת **ישי לפידות**

15:00 // שאבעס' טיש
בהגשת משפיע השמחה
ר' ארה"ה וינטרוב

מוצ"ש : בקול פליי

20:00 // דאודי על הפליי
בהגשת **משה דאודי**

22:00 // פותחים שבוע
בהגשת **ישי לפידות**

דמות שמעניקה לך השראה.

מרן הגר"ע יוסף זיע"א, שאין יום שאני לא נזכר בדברים ובהנהגות ששמעתי מכיו. תחנות השליחות הציבורית שלי הן לאורו של מרן שדמותו כל-כך חסרה לנו.

מי ניגן בחתונה שלך?

זאביק וינדיש.

שיר שמושר אצלכם בקביעות בשולחן השבת?

בר יוחאי.

זמר אהוב עליך במיוחד?

משה לוק.

הישג שלך בתחום התרבות.

מינוף אגף מורשת מן המזרח בעיריית ירושלים, אגף שמביא לידי ביטוי את היצירה רבת הפאר של יהדות המזרח על כלל הגוונים והצילילים הייחודיים לה (וכמובן, העצמת הציבור הספרדי הנפלא על כל גווניו בירושלים).

אם לא היית בתחום, שאתה עוסק בו היום, במה היית עוסק?

בטיפול בנוער נזר. זהו אחד האתגרים החינוכיים שהכי קרובים לליבי, ובעבר זכיתי לפעול בתחום זה רבות.

משרד התרבות

ישראל גולדמן

צילום: שלומי כהן

השאיפה הבאה שלך?

לאור הפריחה הגדולה של עולם התורה ועולם היצירה היהודית-מוזיקלית של בני עדות המזרח בשנים האחרונות, אני שואף להקים גוף שיאגד תחתיו את כל הפעילות האדירה והמבורכת שמתרחשת בעולם התורה ובעולם היצירה, ויהפוך יחידים רבים שעוסקים בתחום לגוף אחד גדול שיגביר עוד למעלה את קרן התורה והיצירה של בני עדות המזרח.

אירוע זכור במיוחד?

פטירת מרן זיע"א, ביום המר והנמהר ג' בחשוון תשע"ד, יום שחשתי שהעולם עמד בו מלכת ולא יכולתי להבין איך נוכל להמשיך ולתפקד בלי ההנהגה של מרן. אבל ברוך השם, הקב"ה מסר עולמו לשומרים - מועצת חכמי התורה שהקים מרן, והם ממשיכים לכוון את דרכנו.

הרב צביקה כהן

60, סגן ומ"מ ראש העיר ירושלים

קולגה שאתה מעריך במיוחד.

יו"ר ש"ס שר הפנים הרב אריה דרעי, שחולל מהפכות ענק בציבור הספרדי וכיום הוא הנציג הגדול של היהדות החרדית בממשלת ישראל, ודואג לכלל המגזר החרדי ולמגזרים נוספים באופן מעורר השתאות.

מה משמח אותך בתפקיד?

הזכות שלי להיות שליח ציבור בעיר הבירה של עם ישראל, עיר הקודש ירושלים, העיר שהסבים והסבתות שלי חלמו וערגו אליה ולא היו מאמינים שיום אחד הנכד שלהם ישמש בתפקיד ציבורי בעיר הזאת.

תחום התרבות האהוב עליך?

התרבות והיצירה של פייטני המזרח מכל העדות והחוגים. כיום אנו זוכים לשמוע יותר ויותר את היצירות שלהם ולראות את ההכרה להם הם זוכים בכל שדרות החברה הישראלית.

אירועי סוכות תשפ"א << שמחת בית השואבה והקבלת פני רבו בבית מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א שנערכה ע"י עיריית בני ברק. צילום: שוקי לרר

בעל המנגן ר' מנדי וויס

בעל המנגן ר' שלמה כהן

בעל המנגן ר' זאנוויל ויינברגר

מקהלת מלכות

ילד הפלא מנדי רוט

מקהלת חסידימלעך

אירועי סוכות תשפ"א << שידור חי ממגדל דוד

ר' שלמה כהן וחלי דיקמן

מנחה הערב ישי לפידות

יגאל דיקמן ותזמורתו

ר' שלמה כהן

ר' שלמה כהן

ר' שלמה כהן בדואס עם ראש עיריית ירושלים משה ליאון

ישי לפידות וחלי דיקמן

בימי חג הסוכות התקיימו מופעי ענק במגדל דוד בירושלים, שעברו בשידור חי ברדיו קול פליי ובאתרים השונים, ביוזמת ראש העיר מר משה ליאון וסגן ומ"מ ראש העיר, הרב צביקה כהן, ובהפקת עזריאלי הפקות. צילום: חיים טוויטו

קובי ברזמר

ילד הפלא מוטי גרינבוים

אוהד מושקוביץ וילד הפלא מוטי גרינבוים

אוהד מושקוביץ ומקהלת מלכות

אוהד מושקוביץ

גיל ישראלוב

במרפס: מנחה הערב מנחם טוקר

אירועי סוכות תשפ"א << שידור חי מכיכר ספרא

מכיכר ספרא בירושלים שודרו מופעים בשידור חי לאורך החג, ביוזמת חבר מועצת העיר ומחזיק תיק תרבות תורנית הרב דוד בלומנשטוק ומנהל האגף לתרבות תורנית הרב פנחס ארליך, ובהשתתפות ראש העיר מר משה ליאון

מר משה ליאון

הרב צייט ורולי דיקמן, בליווי תזמורתו של יואלי דיקמן

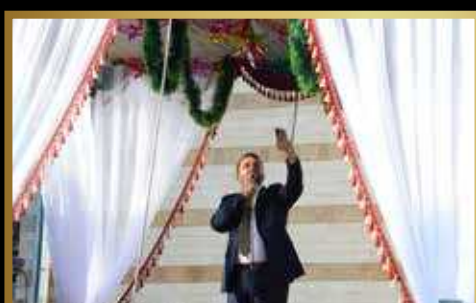

הרב ברוך צייט

נפתלי קמפה בליווי המוזיקלי של אלי קליין

אירועי סוכות תשפ"א << משאיות השמחה בבני ברק

אירועי סוכות תשפ"א << ליפא שמעלצר במופע "שטענדיג ליפא" בארה"ב

מארח את מרדכי בן דוד, לוי פאלקוביץ', מקהלת שירה, דובי מייזלעס, מוטי אילוביץ', מקהלת הילדים שיר ושבח, ועוד

אירועי סוכות תשפ"א << משאיות השמחה בבית שמש ובמודיעין עילית

בתמונות: ארי גולד ואלי קליין באולפן << חיים ישראל בדובאי >> טוטאל-לוס: הרכב של שמילי אונגר << פריד וסטופל בניו יורק השבוע >> גרופי ועזרא וייצמן << מב"ד מברך את ליפא

■ הזמר **שמילי אונגר** התהפך עם רכבו בדרכו להופיע בשמחת בית השואבה בהרי פנסילבניה, אך ניצל בנס ויצא בחסדי שמים ללא פגע. אפרופו אונגר, אלבומו החדש "מדרגות" צפוי לראות אור בקרוב.

■ **יעקב שוואקי**, חגג את הסוכות במלון במקסיקו, ואף הגיע לשמחת בית השואבה בזעיר אנפין בבית חב"ד באי איסלה מוחרס שבמדינה.

■ החורף כבר כאן ולאחר שלושה סינגלים חסידיים, **ארי גולד** עובד עם **אלי קליין ואיצי ברי** על שיר ישראלי חדש אותו כתב והלחין יחד עם קליין.

■ הלהיט "אין עוד מלבדו" של כוכב הזמר **מרדכי שפיר** כבש את תחנות הרדיו, אפילו שהוא נשלח אל התחנות כקובץ מונו (!) ולא סטריאו. המנהל הטכני של "קול פליי" **משה דאודי** עלה על התקלה, והשיר המתקן נשלח מחדש לתחנות הרדיו.

■ המלחין והמעבד **בני לאופר** מפיץ בימים אלה אלבום עבור הקומזיצער **שלומי וילמן**. על הלחנים: לאופר עצמו, והשמועה אומרת שאת חלק מהשירים אף ישיר בדואט עם וילמן. סנונית ראשונה מהאלבום כבר יצאה: השיר "אחת שאלתי", שלושה בקליפ מעניין.

■ כבר בגיליון שעבר סיפרנו לכם על הפרויקט החדש של **שלמה יהודה רכניץ**. לסוכות הוא לא הספיק לצאת, אבל הוא אמור לצאת ממש בימים אלה, וזאת לרגל שמחה משפחתית. גם **יהודה גרין ואיתן כץ** בפנים. וגם **יואלי דיקמן ודני גרוס**, שעל העיבודים.

■ נפתלי קמפה ומפיקו **שלום וגשל**, עלו על המטוס הראשון של אל על לנו יורק (אחרי תקופה שהקו שבת), לטובת סדרת מופעים בניו יורק החרדית. בין שאר האירועים, נצפה קמפה במלווה מלכה אקסקלוסיבי עם **לוי פאלקוביץ**.

■ נער הפלא **עוזיה צדוק** חוזר עם שיר חדש אחרי שלוש שנים, "כנס ללב". הלחן – של אחיו **אביתר**, והעיבוד וההפקה המוזיקלית הם של **יקיר ונה**, שגם לקח עליו ניהול אחרי **דוד פדידה**.

■ הרב **שלמה טויסיג** (המוכר גם מטורו הקבוע כאן במגזין), עובד בימים אלה על שיר חדש שהלחין **משולם גרינברגר** (שהתראיין במגזין הקודם), שלדברי יודעי דבר הולך להיות הלהיט הבא. השיר יבוצע גם בדואט עם גרינברגר. על העיבוד: **אברומי ברקו**.

■ מעבר לאלבום הבא של **מרדכי בן דוד**, שכבר נדרש אליו, מסתבר שגדול הזמר עובד על אלבום שלם נוסף בשירתו. מדובר באלבום שלם מלחניו של המלחין חזקי וייס ("פאר דיר", "סוכה'לה"), בעיבודיהם של **משה ואלי לאופר**. על ההפקה – לא אחר מאשר גדול המפיקים בארה"ב, **יוסי טיברג**, שאנחנו חושפים כאן לראשונה שוייס הקים לו אולפן מתחת לביתו, בעלות של כמאה אלף דולר.

■ סיפרנו כאן לא מעט בעבר על אלבומי האישי המתהווה של בן דוד, וכעת אנחנו חושפים כי באלבום מעורבים (מעבר ל**מונה רוזנבלום**, **קליין ברי** ו**יואלי דיקמן**), גם המעבדים **יהודה גלילי ואלי לאופר**. אפילו משפחת **קאליש** בפנים, במסגרת שינויים שנערכו כשהאלבום כבר כמעט היה מוכן. העיבודים הקוליים שייכים ל**מוישי רוט**.

■ אפרופו, אותו בן דוד התארח במופע המדהים שטענדיג ליפא של **ליפא שמעלצר**, שהשתרע על פני כל חוה"מ סוכות והועבר בלייב. בשלב מסוים במופע, ביקש ליפא מבן דוד שיברך אותו. ולנו יצאה מזה תמונה יפה.

■ ועוד מסוכות: **דייד טויב ושוקי סלומון** הופיעו בסוכתו של הנגיד שמוליק הלפרין. ושמרו על כל ההנחיות, כמובן.

■ כשדובאי בימים אלה בכותרות, אנחנו כאן כדי לספר לכם שיש דיבור על הופעה של אחד מגדולי הזמר החסידי בעיר האמירות, בחנוכה הקרוב. גם **עמית דביר** ישהה בדובאי בחנוכה, וישמח את מחנה הילדים של "זיכרון מנחם".

■ ועוד מדובאי: כמו שסיפרנו לכם כאן לראשונה, בימים האחרונים צילמו **חיים ישראל ושוקי סלומון** קליפ לשיר חדש בשם "שירת הבקשות" בדובאי. לפני שנכנס לדובאי, נאלץ סלומון להמתין שבוע תמים באוקראינה, עד שקיבל את הויזה המיוחלת לדובאי.

<< ליפא שמעלצר ויוסי גרין עובדים על להיט חדש

יוני שלמה עובד בימים אלה על סינגל חדש, עם מקהלת "ידידים העולמית".

פתיחת העסקים: הזמרים **מנדי ג'רופי וחיים ישראל** באו להתחדש בנעליים אצל w shoes של **עזרא ויצמן**. לכו בדרכים ישרות!

מופע "צמאה" השנתי, יועבר השנה, כנראה, בשידור לייב מבנייני האומה.

שלומי גרטנר בדרך להוציא סינגל חדש. על הלחן: **פינקי וובר**. על העיבוד: **אברומי ברקו**. על ההפקה: **גרשי מושקוביץ**. ועל המקהלה: "נרננה".

אותה מקהלה, נרננה, מלווה גם את **שמילי אונגר** לכל אורך אלבומו שייצא בקרוב (כשעל הלחנים, אגב, **פינקי וובר והרשי ויינברגר**), ואת האלבום החדש מלחניו של ר' **מנחם אירנשטיין** בביצוע גדולי הזמר, עליו סופר במדור הקודם.

מקהלת הילדים "שבח" בניצוחו של **יוסי גליק**, עובדת בימים אלה על יצירה מיוחדת אותה כתב היוצר והמלחין ר' **יהושע האנשטטר** מלונדון (הזכור מפרויקטים מוזיקליים גרנדיוזיים בעבר), בת לא פחות מ-8 דקות, שתצא כנראה כבר לחנוכה, בהשתתפות עוד זמרים אורחים. על העיבוד וההפקה המוזיקלית: **יואלי דיקמן**.

גם **קובי גרינבוים** עובד בימים אלה על אלבום חדש. העיבודים: של **יואלי דיקמן**, **יהודה גלילי** ועוד. בין השאר, יהיו באלבום דואט מפתיע עם **אהרן רזאל** ויצירה שביתת מיוחדת עם גדול המלחינים **יוסי גרין**.

אותו גרין, שהוציא בימים האחרונים שיר חדש ומרגש באנגלית בביצועו של **שלמה שמחה**, עובד על ביצוע בעברית לאותו השיר, אותו יבצע בעצמו.

אבישי אשל מוכן עם שני שירים חדשים. האחד שקט, שיוצא בימים אלה, ומיד אחריו – שיר קצבי.

הזמר **לוי פאלקוביץ'** ומפיקו **אברהם מרדכי שווארץ**, מתעתדים להגיע בימים הקרובים לארץ. המטרה: עבודה עם המעבד **יואלי דיקמן**, על פרויקט חדש של המלחין **אנשי פרידמן** ("יום טוב היה עושה"; "כרובים עליונים"); גם **שלמה שמחה** עובד במרץ על אלבומו החדש עם **יואלי דיקמן**.

אחרי תשעה חודשים של פרידה מכורח הנסיבות, נפגשו **אברהם פריד** ומפיקו המוזיקלי **יובל סטופל**, במופע מיוחד שנערך עם הפילהרמונית בניו יורק השבוע. כמובן שנרשם חיבוק מרגש.

ליפא שמעלצר ויוסי גרין ישבו לפני מספר ימים באולפן, על חומרים חדשים. ליפא הביא הברקות משלו, גרין – את הרעיונות המוזיקליים, וביחד יצא להם שיר מיוחד. את המילים כתב ליפא, ואת הלחן כתב גרין, ביחד עם ליפא.

אלי גרסטנר עובד בימים אלה על פרויקט "חיזוק" חדש, עם זמרים רבים, כולל **אברהם פריד**. בין השירים ששר פריד, שיר ייחודי בשם "חסד", שיוצא בימים אלה, בעיבודו של **יואלי דיקמן**. חלק מהלחנים הם של גרסטנר עצמו.

מתחת לרדאר, מסתבר שאיזיק **האנג** עובד במרץ רב כבר חמש שנים על אלבום חדש, שעתידי לצאת בקרוב. מדובר על אלבום שישלב לחנים חדשים, וגם כאלה ישנים מבית מדרשו של ר' **משה גולדמן** ע"ה. את האלבום כולו מעבד **יהודה גלילי**.

אותו גלילי עובד בימים אלה על אלבום "רילקס" חדש בהפקתו של **יוחי בריסקמן**, עם אחד מגדולי הזמר ששמו נאסר לפרסום. גלילי גם מעורב בעיבודים לאלבום מקהלת הילדים "אידיש נחת" שעומד לצאת בקרוב, וגם בחומרים **לאברמי רוט**.

הזמר הברסלבי ר' דוד רפאל (דדי) בן עמי פיינשיל, נפטר בהושענא רבה מנגיף הקורונה, כשהוא בן 70.

בן עמי היה מראשוני החוזרים בתשובה והקליט את ניגוני ברסלב

העתיקים בקולו המרטיט והייחודי, כשהוא מצליח להנגיש בפעם הראשונה את הניגונים העתיקים לקהל הרחב, ולגאול חלק גדול מהם מהמסתרים בהם שהו במשך השנים, כשהוא עובר בין זקני ברסלב כדי לשמר עוד ועוד ניגונים, דבר שראה בו פרויקט חייו.

עם תום ימי השבעה, ראה אור בתפוצה רחבה האלבום האחרון שהקליט – "בוקע חלוני רקיע", בו הוא מבצע מניגוניו של רבו, הרב יצחק גיטנבורג, מי שליווה אותו בתחילת תהליך התשובה שלו.

למעשה, מספרים מקורביו של בן עמי, זאת הפעם הראשונה ככל הנראה, שהוא שר לחנים שהולחנו בדורנו אנו, ולא לחנים חסידיים עתיקים, אותם שר כל השנים.

כובעים חסידיים באבו דאבי

זודי רובינשטיין יעץ תיירות ומנהל "חול" מהודר

תעודת זהות: אבו דאבי, אחת משבע האמירויות באיחוד האמירויות | **שפה:** אנגלית לרוב, וכמובן ערבית
| **מטבע:** דירם | **הנקודה היהודית:** חב"ד וקהילה יהודית בדובאי הסמוכה | **מספר טיסות מתוכננות**
בשבוע: 56 | **חברות התעופה:** אתיאחד, אמירטס, פליי דובאי, אייר ערביה; אל על, ישראיר, ארקיע

דאבי. בכל מקרה, בשתייהן לא חסרות אטרקציות, כמיטב המסורת הנוצצת של האמירויות.

בקורונה - ההבדלים בין האמירויות בולטים מאד! בעוד בדובאי תיירים יכולים לנחות ולהיכנס עם בדיקת קורונה שלילית, באבו דאבי, מי שנוחת ממדינה שמוגדרת אדומה - נדרש לשהות במלון 14 יום תחת פיקוח צמיד אלקטרוני. אנחנו, המשלחת הישראלית, קיבלנו אישור מיוחד לנוע בקפסולה, כאורחי חברת התעופה ובית המלוכה. לקחו אותנו לסויר בעיר בתוך אוטובוס, מבלי לרדת. שהינו במלון מפואר, ריזורט מפנק לחופי המפרץ הפרסי, אבל בתנאי קפסולה - ללא יציאה מהמלון.

סעיף התעופה בהסכם בין ישראל לאמירויות מאפשר הפעלת עד 28 טיסות בשבוע לכל צד ולכל עיר. כלומר: חברות שבסיסן באמירויות, כמו אתיאחד ואמירטס היוקרתיות או פליי דובאי ואייר ערביה הלואו קוסט - יוכלו לבצע 28 טיסות שבועיות מדובאי ועוד 28 טיסות שבועיות מאבו דאבי. בסה"כ, 56 טיסות בשבוע. בצד הישראלי (אלעל, ישראיר, ארקיע) מדובר על 56 טיסות נוספות. זאת אומרת שפוטנציאל המושבים השנתי עומד על מעל 2 מיליון נוסעים בשנה!

זוהי בשורה ענקית לצרכן, ללקוח הסופי. לחברות התעופה הישראליות, מדובר ברמת תחרות עזה ובלתי מוכרת. מול החברות הישראליות מתחרות חברות תעופה 'טופ טן' בתודעת שירות גבוהה,

כרגע אני בגובה 39,000 רגל מעל סעודיה, במטוס של חברת אתיאחד, טיסת נוסעים ראשונה ישירה מנתב"ג לאבו דאבי. תוך כדי שאני אוכל את מנת המטוסים גלאט מאמסטרדם, אני משפשף את העיניים, ומנסה לקלוט את גודל הרגע ההיסטורי: לפני כחודש כל הסיפור הזה היה בגדר פנטזיה, חלום מתוק... והנה מתברר שאפשר אחרת, ואפשר לחיות בשלום ובשגשוג.

ישראל והאמירויות: תחילתה של ידידות מופלאה

ראשית נסביר לקוראנו: לא הכל זה דובאי... איחוד האמירויות זו פדרציה של שבע אמירויות תחת שלטון מרכזי בעיניני חוץ וביטחון. בנושאי פנים - כל אמירות קובעת את התקנות ואת החוקים שלה איך לנהל את האמירות. דובאי היא האמירות עם העיר הגדולה ביותר, הנוצצת והתיירותית ביותר. אבו דאבי, זו האמירות עם השטח הגדול ביותר, ובה נמצאת עיר הבירה של האמירויות ומושב השליט חליפה בן זאיד. בהשאלה, דובאי דומה לתל אביב, עיר המסחר והבילוי התוססת. אבו דאבי דומה לירושלים, עיר מבני השלטון.

עוד אמירות שתוכל לעניין את התייר הישראלי היא "ראס אל חיימה", המאופיינת בחופים, חולות ונופש מדברי, סטייל סיני, רק ברמה ובסטנדרטים הגבוהים של איחוד האמירויות.

שעה וחצי נסיעה מפרידות בין אבו דאבי לדובאי. להערכתנו, התיירים מישראל יתמקמו בדובאי ויצאו לטיול של יום-יומיים באבו

הדתיים ויכבדו את דתם ואמונתם, באותה רמה מכובדת כמו כל תייר אחר שמגיע אליהם. אלו בהחלט חדשות מרעישות, שמשנות את כללי המשחק בתיירות חו"ל שהכרנו עד היום.

למחרת היום הגיעו למלון שייח'ים ונסיכים, בני משפחת השלטון, שהתעניינו בנו בחום ובכבוד וממש רצו להבין את תרבותנו ואופי התיירות שתגיע אליהם. הכיוון שמסתמן באמירויות הוא שכל מלון יאפשר מחלקה כשרה, בדיוק כמו שהם מכינים אוכל מיוחד לחולי צליאק ולטבעוניים. זה תקדים שטרם נראה כמוהו. אם עד היום סחבנו שימורים בעצמנו או שמכנו על יזמים שמתמחים בשינוע אוכל כשר, המגמה כאן שיהיו קייטרינגים כשרים גדולים בכשרויות מהודרות, ושהתייר יוכל להשיג אוכל כשר בהיצע נרחב.

תחשבו: במקום לנסוע לצפון למלון כשר, קופצים לאמירויות למלון/מסעדה עם אוכל כשר. זה שינוי בכללי המשחק, וכולנו כבר סקרנים לראות איך, אם וכיצד זה יעבוד בפועל. רצון טוב וציפייה ממשפחת המלוכה, בהחלט יש, וכאן זה נחשב להמון.

את השורות האלה אני כותב מהקפסולה במלון באבו דאבי, אחרי פגישות מרתקות עם נציגי השלטון. אכן, מדובר באירוע היסטורי. בדיוק היום הודיעו שלא יהיה צורך בוויזות באופן הדדי. שתבינו: לארה"ב, ידידתנו מס' 1, אנחנו נדרשים לוויזות!

צריך להבין את המגמה - לא רק מטיילים פרטיים ישמחו להגיע לאמירויות בשל כל הנוחות שדיברתי: כנסים, דינרים, ועידות, יעדיפו את דובאי. צפו לחורף לוהט.

רק שנהיה ראויים לכל הטוב הזה, ולכל האמון והאשראי הרב שבונים עלינו.

ציוד חדיש ומקורות מימון בלתי מוגבלים. קיבולת שכזו תשפיע על רמת המחירים בטיסות מזרח ואף מערבה, שכן היא תכה במעמד המסורתי של טורקיש, אירופלוט וכו'.

הלהיט הבא של שומרי כשרות למהדרין?

חברת ממון אוויאשן, שמייצגת את חברת התעופה אתיאחד מאבו דאבי, הזמינה אותי להצטרף למשלחת, כנציג תיירות המגזר החרדי. כבר ברישום שאלו: איזה אוכל אתה מעדיף? הכל מתוקתק פה עד הפרט האחרון. כמובן שרשמתי אוכל כשר, ובכל מקרה הכנתי לעצמי כמה סנדוויצ'ים מהבית, שלא אהיה רעב. אין בית חב"ד באבו דאבי, והערכתי שייכנו לי כמה ירקות וביצים קשות.

ובכן, בערב הראשון אנחנו יורדים לחדר האוכל הנוצץ. המלצר הראשי כבר מזהה אותי ומזמין אותי לבופה הכשר. אני משפשף את העיניים ובוהה בתדהמה מול שפע האוכל הכשר, היופי, הצבעים, הסגנון, ההגשה. כל זה הוכן במיוחד לכמה דתיים בודדים במשלחת? הייתי פשוט עם פה פעור, ולא מהאוכל... ניסיתי לשאול את המלצר בעדינות אם יש להם תעודת כשרות. הוא שלף לי תעודת כשרות לאירוע המשלחת, מהרב לוי דוכמן, שליח חב"ד לדובאי.

ליד עמדת נטילת הידיים, חיכתה לנו סלסלה מעוטרת עם ריבועי לחם מטוגנים וריבועי מצות לברכת המוציא. תבינו לאיזו רמת פרטים ירדו כאן, כדי לכבד את האורח היהודי המהדר.

בעוד המלצר מעמס לי על הצלחת מכל טוב (קורונה גם כאן, לא נוגעים בבופה...), נפלו לי האסימונים בראש בקול רעש גדול: ממשלת האמירויות מעוניינת בתיירות הכשרה! הם יארחו את

תעודת זהות אפרים גרינבלט

בן 32 ואב ל-4, נשוי למלכה (קרש), יזמת חברתית ובעלים של סלון פאות. נולד בלונדון איילנד, ניו יורק
שכונה אהובה: גבעת המבשר, ירושלים. החורשה מתחת, הקרבה המספקת והמרחק המספיק מהכל, מרקם התושבים. אני אוהב את היכן שאני גר
אם לא היית גר בירושלים: הייתי גר היכן שהוא בגליל, עם חווה משלי, מייצר גבינה ו-וויסקי

יצאנו
לאכול

יוסי אטינגר & אלי הלמן

אוכל יהודי בלב מחניודה

את האיש והאמביציה אפרים גרינבלט, יצא לנו להכיר כשחלקנו יחד כתבה שעסקה בהתפתחות תרבות האוכל במגזר החרדי. ככה גילינו, באיחור לא אופנתי, שאפרים הוא אכן חלק מהפנים היפות של הסיפור הזה. אפרים מחזיק היום במספר עסקי אוכל, שהמשותף להם הוא שאינם קונבנציונאליים - במובן החיובי של המונח: מקומות שמגישים אוכל מיוחד עם אמירה אישית, כזה שלא בקלות תמצאו במקומות אחרים.

המקום הראשון הוא מסעדת האטצ', בר-מסעדה באחת הסמטאות השוקקות של שוק מחנה יהודה, המגיש תפריט הכולל מנות קלילות וכיפיות לצד בירה מקורית של המותג, במחירים נגישים; המקום השני הוא "מעדניית שמאלץ" - דליקטסן בסגנון יהודי ניו-יורקי, ובהשראת מוסדות ניו-יורקים כמו הדליקטסן מהשדרה השנייה. הצ'ולנט, הכבד הקצוץ עם השמאלץ האמיתי (השם מחייב) ממרח השום והמלפפונים החמוצים (הפיקולס), הם חובה! המקום השלישי הוא מבשלת האטצ', אשר הוקמה לאחרונה בירושלים, בה מפתחים בירות ייחודיות, אותנטיות ובאיכות גבוהה, אשר נמכרות בהאטצ' או בשמאלץ (ובהמשך צפוי גם מרכז מבקרים).

מה הזיכרון הראשון שלך מהמטבח?

"ללמוד איך להכין נודלס עם גבינה בגיל 6. זה היה ועודנו המאכל המנחם שלי (הסוד הוא בחמאה!)".

כמה שנים אתה כבר בתחום האוכל?

"מהרגע שהגעתי לעולם אוכל היה אהבה עבורי. מקצועית, אני עוסק באוכל רק 4 שנים".

מהו חומר גלם האהוב עליך במיוחד?

"כל מאכל שמוסיף אומאמי. ללמוד איך ומתי להשתמש בפטריות שיטאקי, רסק עגבניות, צירים ומיסו, זה כישור שמשנה

הכותבים הם מנהלי "דתי'ש", קהילת הקולינריה הכשרה הגדולה בישראל

שמאלץ, שומן עוף או אווז, הוא אבן היסוד של המטבח האשכנזי, ובהתאם לכך, הוא אבן היסוד של המסעדה שלנו. ניתן להכין שמאלץ בבית בקלות: תבקשו מהקצב עורות עוף, שימו אותם בסיר עם כף מים, תבשלו על חום בינוני עד שכל השומן ניגר מהעור, ותסננו את השומן דרך מסננת דקה. לא לזרוק את העור שנשאר! בעזרת אפיי קצרה על מגש בתנור, נהפוך אותן לגריבענס - עור עוף קריספי ומושלם לפירור לתוך סלט, או כתוספת טעימה לכריכים ולכבד קצוץ.

עכשיו כשיש שמאלץ, מה אפשר לעשות איתו? למעשה, כל שימוש בשמן יכול להתחלף בשמאלץ, אך אחד השימושים האהובים עלינו הוא בכבד הקצוץ האגדי שלנו.

הערה: המתכון כתוב לפי מידות גרם. מבטיחים: הדבר הכי טוב שאתם יכולים לעשות כדי לשפר את הבישול הביתי הוא לרכוש משקל מטבח פשוט ולהתחיל לעבוד לפי משקל.

פינת מחתפון

כבד קצוץ עם שמאלץ

מצרכים:

300 גר' כבדי עוף (מוכשרים)

140 גר' ערמונים קלויים וקלופים

220 גר' בצל לבן קצוץ ומקורמל

50 גר' שמאלץ

5 גר' מלח דק

5 גר' פלפל שחור גרוס

אופן ההכנה והרכבת המנה:

מערבבים את כל המרכיבים יחד, ומעבירים במטחנת בשר דקה. במידה ואין ברשותכם מטחנת בשר, ניתן להכין בבלנדר חזק או במעבד מזון. אם כך, מומלץ לסנן דרך מסננת דקה כדי ליצור מרקם חלק ואוורירי. הקידוש שלכם יודה לנו.

לחיים בשניים

lechaimb2@gmail.com

ישראל ברגמן & יואב שוורץ

יקבי הבוטיק מהווים נתח נכבד בתוצרת היין בישראל. בארץ ישנם אלפי יקבים בסדרי גודל שונים המייצרים יינות משובחים ומרתקים כאחד, ונראה לנו שראוי לתת להם את תשומת הלב הראויה. לעיתים קרובות ניתן למצוא ביקבים אלו יינות מפתיעים לטובה בטעמים ובאיכותם. תשומת הלב שמקבלים היינות ביקבי הבוטיק פעמים רבות מוכיחים את עצמם כראויים ומתגמלים.

להלן רשמינו וחוויותינו מטעימת היין החדושת. בחודש הבא בעזרת ה' נשוב ונתראה עם יינות חדשים והתרשמויות חדשות, ועד אז - שיהיה לכולנו חורף בריא.

אחרי תקופת סגר ארוך, שבו לא היה ניתן להיפגש ולטעום יינות, שבנו לטעימות, והפעם החוט המשולש כלל את יואב שוורץ, השף ישראל אלטר ואנוכי, ישראל ברגמן.

עם בוא הסתיו תופסים היינות האדומים את מרבית הבמה. תמיד יינות אדומים הם שחקנים מכובדים, אבל בחורף יש להם נוכחות מרשימה ומכובדת, כיאה ללילות הארוכים והקרירים.

על השולחן היו יינות מיקב חמרא, המיוצרים ע"י משפחת אייזנברג מאז 1960, בתחילה במרתף הבית ובהמשך בייצור מסחרי כיקב בוטיק, בליווי ופיקוח של יועץ היין המוכשר יותם שרון ובכשרות המהודרת של בד"צ העדה החרדית ירושלים.

סמטת שילוח, יקב חמרא - 2018

ממסך העשוי מ-75% ענבי מרלו מכרמי אזור הר ברכה בשומרון, ו-25% ענבי קברנה סוביניון מאזור דלתון. בריח, היין היה די מרתק: הצלחנו לזהות בו אפילו ריחות של תבשילים עמילניים, לצד רעננות של דובנים כהים וקצת אפרסקים.

בטעימה, היין מאוזן. טעמים מתקתקים של פרי שחור בשל. פירותי מאוד, עם נגיעות מרירות עדינות ונעימות. היין יין טוב, ולהערכתנו בהחלט יכול להתיישן ולהשתבש עוד כ-5 שנים.

כשרות - בד"צ העדה החרדית

מחיר - 220 ₪

תמורה למחיר - 3 אשכולות (היין טוב, אבל המחיר קצת גבוה)

סמטת חצוצרות, יקב חמרא - 2018

היינות שטעמנו מיקב חמרא היו ממסכים (בלנדים) ארוזים בקופסאות מרשימות ועיצוב גרפי מושקע במיוחד. חצוצרות - ממסך (בלנד) המורכב מ-60% ענבי קריניאן מאזור זיכרון יעקב (כרמים ותיקים), ו-40% קברנה סוביניון מאזור דלתון.

היין הכיל ריחות של כפר ומרתף יין טחוב. קצת הזכיר יער ירוק בסתיו ודובדבנים מסוככים. היין קליל מאוד, יכול להתאים היטב למשפחה כולה. מעט מאוד טאנינים. 13% אלכוהול שכמעט ואינם מורגשים בשתיה. אחרי טעימה ראשונה השארנו אותו לנוח בכוסות כשעתיים, והתוצאות היו דומות מאוד. יין נחמד.

כשרות - בד"צ העדה החרדית

מחיר - 130 ₪ (למה כ"כ יקר?)

תמורה למחיר - 2 אשכולות

מילים לבוהות

מרקקה

מרקקה היא מיכל קטן בצורת דלי העשוי ניירוסטה או פלסטיק ובעל ידיה אחיזה, אשר בחלקו העליון מותקן מעין משפך. המרקקה בימינו משמשת ייננים וטועמי יין לבחינת וטעימת יינות רבים, ללא צורך בשתייתם, בכדי להימנע משכרות. גם בערבי יין מקצועיים, מקובל להניח מרקקות עבור מי שחפץ בכך, על מנת להחליף את היין בכוס או מחשש שכרות. למרות שאינה מיועדת לכך, מרקקה איכותית בדרך כלל תצליח למנוע שפיכת היין על הסובבים במקרה של התהפכות (אך ללא אחריות).

ברנדי, יקב חמרא - 2017

הפתעה, קיבלנו ברנדי לטעימה. ברנדי זו חגיגה אחרת, אני אישית (י.ב.) אוהב מאוד ברנדי, וגם השותפים לטעימה אוהבים ברנדי. הברנדי שהגיע מיקב חמרא, עשוי מתזקי ענבי פרנץ קולומברד שלא עבר יישון בחבית (יש עוד הפתעות בדרך), ולכן צבעו שקוף לחלוטין.

היין הכיל ריחות מדהימים של תירוש, הזכיר קצת גראפה, והרגיש שאנחנו בדרך למשהו ממש טוב.

בטעימה התגלה ברנדי מעולה, מאוזן ומתקתק, סמיך בקטע טוב. 43% אלכוהול שלא מורגשים בפה (אל תדאגו, הם עולים לראש בהמשך...) חלק ונעים במיוחד. ברנדי שממש כיף גדול לשתות.

הבטחנו הפתעה. ובכן, ליקב יש ברנדי נוסף שמתיישן כעת בחביות עץ, ומאוד מסקרן יהיה לטעום אותו בעתיד.

כשרות - בד"צ העדה החרדית

מחיר - 200 ₪ - 500 מ"ל

תמורה למחיר - 3.5 אשכולות (למרות המחיר הלא זול, התמורה גבוהה מאוד)

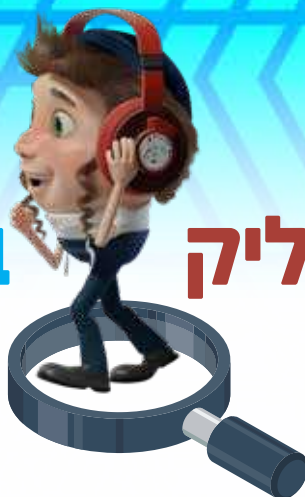
A crossword puzzle grid with 11 rows and 7 columns. The grid is shaped like a staircase, with the number of squares per row increasing from 2 in the first row to 7 in the seventh row, then decreasing back to 2 in the eleventh row. The grid is labeled with numbers 1 through 11 on the right side, indicating the starting positions for the words.

- קול פלי:** תשׁוון תשכ"א 66

דוליק בולש

דוליק מאתר עובדות לא ידועות במוזיקה היהודית וגם משיב לכם לשאלות

יש לי קלטת בשם "מצעד הזמירות" משנת תשל"ח – ההיא עם "ושיננתם" של שמואל נוימן וכמובן "ריבנו של עולם" של דודו פישור ואבי אלברכט (שחידש מרדכי בן דוד). מכיוון ששמות השירים מופיעים ללא ציון המבצע, אשמח אם תאמרו לי מי שר שם את השירים "ואני תפילתי", "אבינו אב הרחמן", "ישמחו במלכותך" ו"עושה השלום" (פנינה) ובכן, את "עושה השלום" שרים האחים פישור ושמואל נוימן; את "ישמחו במלכותך" – צבי יוסטמן; את "ואני תפילתי" – יאיר סובר, ואת "אבינו אב הרחמן" שר מנשה פטמן.

הידעתם? יעקב שוואקי התחיל את דרכו במקלה הילדים פרחי מיאמי, יחד עם אחיו הצעיר ממנו בשנה, ישראל מאיר. יעקב היה אז בן 13. אגב, משום מה הוא לא קיבל באותו אלבום השתתף שום קטע סולו. עוד השתתפו באותה התקופה בלהקה: ארי גולדוואג ונחום סטארק.

האם זה נכון שהאדמו"ר מפיטסבורג הלחין רק את שני הבתים האחרונים של השיר קה ריבון? ומי הלחין את שני הבתים הראשונים? (יעקב) האדמו"ר הלחין את כל הבתים, אך הם יצאו פשוט בשני ביצועים, בהתחלה רק "למקדשך", ובאלבום הבא השיר עם כל הבתים. אם תדפדף לכתבה על האדמו"ר, תראה הרחבה בעניין.

הידעתם? לחנו הראשון של הרב הלל פלאי, בוצע על ידי הזמר (והשרדן) אשר ברדה, באלבומו "וכולם פותחים את פיהם". השיר נקרא "אהללה".

במדור הקודם הופיע שם האלבום "עמודי שש" כ"עמודי שיש". יש לציין שהשם הוא עמודי שש, רק שבאנגלית הוא נכתב כמו בהגיה החסידית ("עמודי שיש") ומכאן הטעות (יוסף) על הדבר כבר נשתברו קולמוסין בעבר, אך ביררנו את העניין עם הרב יששכר (סוקי) ברי, שהיה מעורב בהפקת האלבום ההוא, ומסתבר שאתה... צודק!

מה העלות הממוצעת של לחן? (ישראל) ובכן, יש מלחינים צעירים שלוקחים 200-100 דולר ללחן, ויש מלחינים מפורסמים שיכולים לקחת גם 2,000 דולר וצפונה ללחן טוב. כך שהממוצע, בהערכה גסה, הוא כ-600 דולר.

האם יש ביצוע נוסף מלא לשיר "וידענו" של בעלזא שהלחין ר' אליהו אייזנברג, חוץ מאשר באלבום "אורך ימים" של בעלזא? (הודיה) בהחלט. לשיר "וידענו" יש לא מעט ביצועים באלבומי מחרוזות שמחה. אבל ביצוע נוסף מלא, בסגנון קצת שונה, מבצע מנדי ורדיגר באלבומו השלישי, "רבש"ע זכנו".

רציתי להודות על הכתבה עם דדי בגיליון הקודם, גדלתי על השירים שלו. השיר שלו "אמנם", הוא עד היום השיר הכי מרגש עבורי, שמלווה אותי הרבה בחיים... הייתי שמחה לדעת מי הלחין אותו (יוכי) את "אמנם", כמו את רוב האלבום "אמנם" בו נמצא השיר, הלחין לא אחר מאשר יוסי גרין.

ועוד שאלה מיוכי: גדלתי גם על עמית ליסטונד. מה אתו היום? ובכן, היום ילד הפלא המוכשר משנות ה-90, הוא עורך דין, אשר מתמחה ב... ייצוג קבוצות ספורט. לצד זאת הוא מפעם לפעם נותן קולו בשירה באירועים שונים, ותמיד שמח להתייצב כאשר עושים פרויקטים שונים על ילדי הפלא מהעבר.

הידעתם? לרגל יום הולדתו ה-40 של הזמר והיוצר שלמה כץ (לפני כ-4 חודשים), הוא החליט להלחין ולהוציא השנה 40 שירים. למי שמתעניין, הוא אוחד בשיר השביעי...

רציתי לשאול האם יש הבדל בין אמרגן לאיש יח"צ, ואם כן מה ההבדל? בשביל

מה זמר צריך גם אמרגן וגם יחצן? (אסנת) בהחלט יש הבדל, אם כי ישנם מקרים שאותו אדם נושא בשני תפקידים. בגדול, אמרגן הוא הזרוע שמחברת בין האמן לבין מזמיני האירועים וההופעות. הוא זה שיישא וייתן בנושא התשלום מול הלקוחות, יגבה את התשלום (ואת העמלה) וגם ינסה "לדחוף" את האמן לכמה שיותר במות. יח"צן, לעומתו, תפקידו להביא לקהל הרחב את פועלו של הזמר שהוא מייצג, להשאיר אותו כמה שיותר בתודעה (לשלוח את השירים לתחנות הרדיו, לדאוג לו לכתבות בעיתונים ובאתרים וכו').

תודה רבה על המדור המיוחד, רציתי לשאול על השיר "אספרה" של הזמר סיני. מי הלחין את השיר המיוחד הזה? (גדליה) ובכן, את השיר היפה "אספרה", הלחין כמובן יהודה דים, שגם הפיק מוזיקלית את האלבום "אספרה" של סיני.

שואלים את דוליק

יש לכם עובדה לא ידועה על המוזיקה היהודית? שאלות בנושאי מוזיקה? מעוניינים לדעת מי הלחין שיר נשכח? איפה מרדכי בן דוד ביצע את השיר הזה וזהה של חיים ישראל? דוליק יבלוש עבורכם ויענה בשמחה. שאלות, בקשות והתקלות, יתקבלו בתיבת המייל שלנו (לציין: עבור מדור "דוליק בולש"), ודוליק יענה על הנבחרות שבהן בעז"ה במדור הבא

magazine@kol-play.co.il

אוהבים דוריטוס ב- אקסטרים?

חדש!

גדול יותר
קראנצ'י יותר
ומתובל יותר

דוריטוס